

Projekt návrhu nového typu zájezdů

Bc. Katarína Knapková

Diplomová práce
2012

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav podnikové ekonomiky

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Katarína KNAPKOVÁ**
Osobní číslo: **M10521**
Studijní program: **N 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Téma práce: **Projekt návrhu nového typu zájezdů**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte oblast cestovního ruchu.
- Popište analytické metody použité v práci.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav poptávky a nabídky poznávacích zájezdů zaměřených na ostrov Madeira v České republice.
- Provedte analýzu výchozích podmínek pro vytvoření nového typu zájezdu na ostrov Madeira.
- Vytvořte projekt poznávacího zájezdu na ostrov Madeira pro českou klientelu a podrobte ho ekonomické a rizikové analýze.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HORNER, S. a J. SWARBROOKE. Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha: Grada, 2003. 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
INDROVÁ, J. Cestovní ruch: (základy). 2. vyd., přeprac. Praha: Oeconomica, 2009. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
MALÁ, V. Základy cestovního ruchu. Praha: Oeconomica, 2002. 98 s. ISBN 8024504391.
ORIEŠKA, J. Služby v cestovním ruchu. Praha: Idea servis, 2010. 405 s. ISBN 978-80-85970-68-5.
THEOBALD, W. F. Global tourism. 3rd ed. Amsterdam: Elsevier Butterworth-Heinemann, 2005. 561 s. ISBN 0-7506-7789-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání diplomové práce: **26. března 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2012**

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

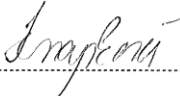
(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 25. 4. 2012

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

V teoretické části jsou definované pojmy, které se týkají oblasti cestovního ruchu. Dále se tato část věnuje subjektům cestovního ruchu, SWOT a PEST analýze. Praktická část je tvořena analýzou českých cestovních kancelářů, zhodnocením návštěvností Portugalska a Madeiry, popisem výchozích podmínek pro rozvoj cestovního ruchu a analýz, které jsou teoreticky uvedené v předcházející části. Projektová část navazuje na výsledky analýz v části praktické. Projektem jsou dva nové poznávací zájezdy na Madeiru určené seniorům podrobené ekonomické a rizikové analýze.

Klíčová slova: cestovní ruch, cestovní kancelář, poznávací zájezd, Madeira, turistika.

ABSTRACT

The main objective of my dissertation is to create new sightseeing tours.

In the theoretical part are defined terms related to tourism. Furthermore this part deals with subjects of tourism, SWOT and PEST analysis. The practical part consists of analysis czech travel agencies, summary of attendance in Portugal and Madeira, description of circumstances for tourism growth and analysis, which are theoretically introduced in the previous part. The project part is based on analysis results in the practical part. The project are two new sightseeing tours to Madeira specified for seniors submitted economical and risk analysis.

Keywords: tourism, travel agency, sightseeing tour, Madeira, hiking.

Pod'akovanie

Rada by som poďakovala vedúcej mojej diplomovej práce Ing. Zuzane Tučkovej, PhD. za odborné vedenie, pripomienky a konzultácie, ktoré mi pomohli pri zhotovení tejto práce.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú rovnaké.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČASŤ	12
1 CESTOVNÝ RUCH	13
1.1 VYMEDZENIE POJMU CESTOVNÝ RUCH	14
1.2 TYPOLÓGIE CESTOVNÉHO RUCHU	16
1.2.1 Formy cestovného ruchu	17
1.2.1.1 Základné formy cestovného ruchu	17
1.2.1.2 Špecifické formy cestovného ruchu v Českej republike	18
1.2.2 Druhy cestovného ruchu.....	18
1.2.2.1 Delenie druhov cestovného ruchu.....	19
1.3 VÝZNAM CESTOVNÉHO RUCHU	21
2 SUBJEKTY CESTOVNÉHO RUCHU	24
2.1 CESTOVNÉ KANCELÁRIE A AGENTÚRY	24
2.2 KLASIFIKÁCIA CESTOVNÝCH AGENTÚR A KANCELÁRIÍ	25
2.3 CESTOVNÉ KANCELÁRIE	26
2.4 CESTOVNÉ AGENTÚRY	28
2.5 UBYTOVACIE ZARIADENIA	29
2.6 STRAVOVACIE ZARIADENIA	29
2.7 DOPRAVNÉ SUBJEKTY	30
2.8 PODNIKY ZABEZPEČUJÚCE SPRIEVODCOVSKÉ SLUŽBY	31
3 ČINITELE ROZVOJA A ROZMIESTNENIE CESTOVNÉHO RUCHU	32
3.1 LOKALIZAČNÉ FAKTORY	32
3.2 SELEKTÍVNE FAKTORY	33
3.3 REALIZAČNÉ FAKTORY	35
4 POUŽITÉ ANALYTICKÉ METÓDY	36
4.1 SWOT ANALÝZA.....	36
4.2 PEST ANALÝZA.....	36
II PRAKTICKÁ ČASŤ	37
5 NÁVŠTEVNOSŤ PORTUGALSKA	38
5.1 ŠTATISTICKÉ ÚDAJE O MADEIRE.....	39
5.1.1 Madeira a českí turisti	41
6 ANALÝZA PONUKY ZÁJAZDOV NA OSTROV MADEIRA	45
6.1 POROVNANIE JEDNOTLIVÝCH CESTOVNÝCH KANCELÁRIÍ	45
6.2 ZHODNOTENIE PONÚKANÝCH ZÁJAZDOV	49
7 PODMIENKY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU NA OSTROVE	

MADEIRA	52
7.1 LOKALIZAČNÉ FAKTORY	52
7.1.1 Prírodné atraktivity.....	52
7.1.2 Spoločenské atraktivity	55
7.2 SELEKTÍVNE FAKTORY	57
7.2.1 Politické usporiadanie	58
7.2.2 Ekonomická situácia	58
7.2.3 Demografické faktory.....	60
7.2.4 Ekologické faktory	61
7.2.5 Personálne predpoklady	61
7.2.6 Propagácia a reklama.....	62
7.3 REALIZAČNÉ FAKTORY	62
7.3.1 Ubytovacie zariadenia	62
7.3.2 Stravovacie zariadenia.....	63
7.3.3 Doprava	64
7.3.4 Atrakcie a športy	67
8 SWOT ANALÝZA MADEIRY	69
9 PEST ANALÝZA	72
10 ZHODNOTENIE PRAKTICKEJ ČASTI	75
11 PROJEKT	77
11.1 NÁZOV A POPIS ZÁJAZDOV	77
11.1.1 Doprava	78
11.1.2 Dĺžka zájazdu	79
11.1.3 Ubytovanie	79
11.1.4 Stravovanie.....	80
11.2 PRÍPRAVA PROJEKTU	80
11.3 PROGRAM ZÁJAZDU A ČASOVÝ HARMONOGRAM – 1. VARIANTA	83
11.4 PROGRAM ZÁJAZDU A ČASOVÝ HARMONOGRAM – 2. VARIANTA.....	88
11.5 NÁKLADOVÁ ANALÝZA – 1. A 2. VARIANTA ZÁJAZDU	90
11.6 KALKULÁCIA.....	93
11.7 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE	98
11.8 PODPORA PREDAJA NOVÉHO ZÁJAZDU	99
11.9 RIZIKOVÁ ANALÝZA	102
12 ZHODNOTENIE PROJEKTOVEJ ČASTI.....	105
ZÁVER	106
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	108
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	112
ZOZNAM OBRÁZKOV	113
ZOZNAM TABULIEK	114

ZOZNAM GRAFOV	116
ZOZNAM PRÍLOH.....	117

ÚVOD

Cestovný ruch patrí k rýchlo sa rozvíjajúcemu a populárnemu odvetviu, predovšetkým vo vyspelých ekonomikách. Časy, kedy cestovanie nebolo prístupné prevažnej väčšine obyvateľstva, sú už dávno za nami. Zvyšujúca sa životná úroveň, viac voľného času umožňuje v dnešnej dobe cestovať nielen bohatšej skupine obyvateľstva, ale čoraz väčšej skupine populácie. Cestovanie nie je v súčasnosti spojené výhradne len s odpočinkom. Mnohí z nás cestujú za účelom spoznania nových kultúr, zvyklostí, nových ľudí alebo sa chcú len zabaviť a odreagovať od každodenných starostí.

Kvalita služieb v oblasti cestovného ruchu neustála narastá. Dá sa predpokladať, že rozvoj turizmu bude naďalej pokračovať. Zákazníci sú čoraz náročnejší, vyhľadávajú lepšie služby a nové destinácie. Každý subjekt podnikajúci v tomto odvetví by mal tieto stále sa meniace nové trendy sledovať, pokiaľ si chce na trhu udržať svoje miesto a byť dostatočne konkurencieschopný. .

Moja práca je zameraná na vytvorenie produktu, ktorý kopíruje nové trendy v oblasti cestovného ruchu. Novo navrhnutým zájazdom chcem vyplniť medzeru na trhu cestovných kancelárií.

Teoretická časť definuje základé pojmy týkajúce sa cestovného ruchu a jeho subjektov. V praktickej časti vymedzujem východzie podmienky pre projekt. Analýze podrobím niekoľko českých cestovných kancelárií, ktoré organizujú zájazdy do mojej vybranej destinácie Madeiry. Túto destináciu následne zanalyzujem z hľadiska návštevnosti, lokalizačných, selektívnych a realizačných podmienok, ktoré sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu v každej oblasti. Nakoniec uvádzam SWOT a PEST analýzu ostrova Madeira.

Na základe týchto analýz vytvorím projekt nových typov zájazdov, ktoré podrobím ekonomickej a rizikovej analýze.

Cieľom mojej diplomovej práce je teda vytvoriť nový zájazd, ktorý bude na trhu špecifický a schopný konkurovať stávajúcim subjektom na tomto trhu. Produkt musí byť atraktívny, odlišný, cenovo dostupný a zameraný na určitú perspektívnu skupinu zákazníkov – v mojom prípade na skupinu seniorov.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 CESTOVNÝ RUCH

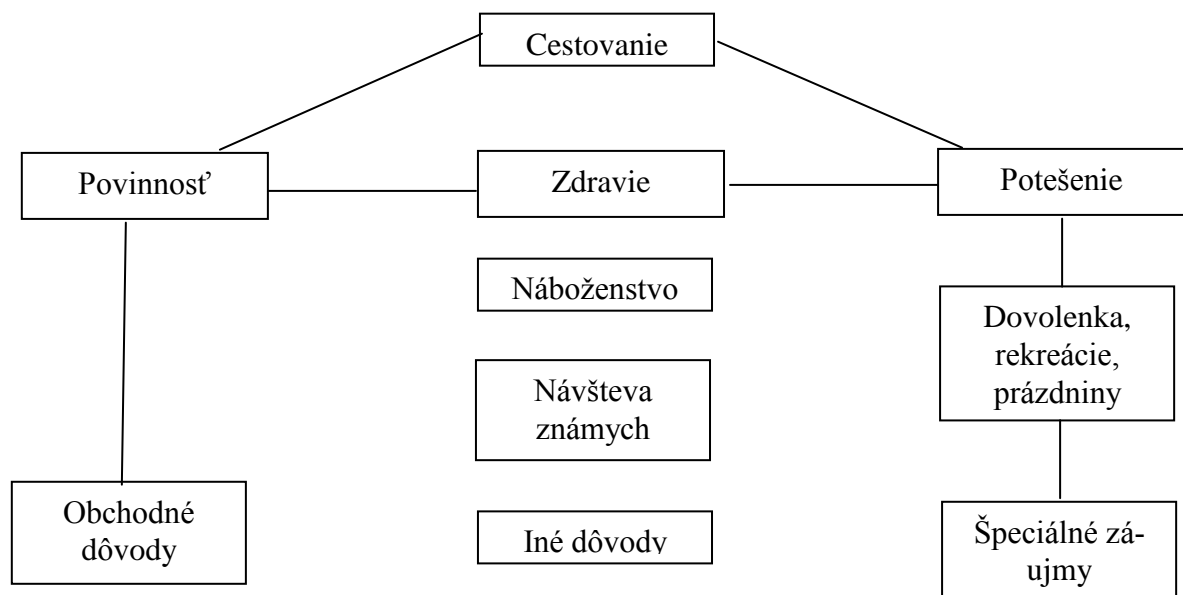
Cestovný ruch je v súčasnosti považovaný za veľmi dynamické a významné odvetvie. Zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva, preferencia nových, exotických destinácií (predovšetkým Ázia) prispieva k rozvoju turizmu, nielen vo vyspelých krajinách.

Patrí k najväčším zamestnávateľom, zamestnáva množstvo pracovnej sily aj z pridružených odvetví verejného a súkromného sektora. Cestovný ruch tak prispieva k dosiahnutiu hospodárskeho rastu, trvale udržateľného rozvoja alebo zamestnanosti, ale taktiež umožňuje spoznávanie nových ľudí, kultúr a zvyklostí. Príjmy, ktoré plynú z tohto odvetvia, sú významnou zložkou ako štátnych, tak aj miestnych rozpočtov. Z ekonomického hľadiska sa situácia v cestovnom ruchu od roku 2008 dôsledkom svetovej hospodárskej krízy takmer na celom svete zhoršila. Avšak predpokladá sa opätovné zlepšenie, ktoré by tak malo prispieť k celosvetovému zvýšeniu príjmov z tohto odvetvia.

Odvetvia a obory, ktoré súvisia s cestovným ruchom

- **odvetvie služieb:** podniky a organizácie, ktoré poskytujú služby účastníkom cestovného ruchu ako hlavný predmet svojej činnosti, patria sem podniky poskytujúce ubytovacie, dopravné, sprostredkovateľské (cestovné kancelárie a agentúry), stravovacie alebo zmenárenské služby,
- **doplňujúce služby:** obchod, poisťovníctvo, zdravotníctvo, kultúra alebo komunálne služby,
- **odvetvia s napriamym vzťahom k cestovnému ruchu:** stavebníctvo, poľnohospodárstvo. (Indrová, 2011, s. 12)

Na druhej strane rozvoj cestovného ruchu má v určitej miere a oblastiach aj svoje negatívne stránky. Nesprávnym zaobchádzaním s prírodnými zdrojmi môže dôjsť k znečisteniu životného prostredia. Prílišnými zásahmi do tradičného života miestneho obyvateľstva je riziko vzniku konfliktov medzi domácimi obyvateľmi a návštevníkmi.

Obrázok 1 Dôvody cestovania (Doswell, 2010)

Podmienkou rozvoja cestovného ruchu je aj existencia určitých faktorov, ktoré formujú podobu turizmu v danej oblasti a určitou mierou vplyvajú na jeho rozvoj. K týmto najzákladnejším činiteľom patria ekonomické, politické, technicko-technologické, ekologické a sociokultúrne faktory. Na základe nich môžeme predpokladať mieru udržateľnosti, rozvoj alebo význam cestovného ruchu v určitom regióne.

Cestovný ruch je otvorený a dynamický systém, ktorý tvoria dva podsystemy a to subjekt a objekt cestovného ruchu a ich vzájomné väzby. (Hesková, 2006, s. 12)

Subjekt cestovného ruchu: účastník cestovného ruchu

Objekt cestovného ruchu: všetko, čo sa môže stať cieľom pobytu účastníka cestovného ruchu. Je nositeľom ponuky (príroda, kultúra), pričom cieľové miesto tvorí primárnu ponuku a podniky a inštitúcie cestovného ruchu tvoria sekundárnu ponuku.

1.1 Vymedzenie pojmu cestovný ruch

Vymedzenie pojmu cestovný ruch nie je jednoduché, existuje množstvo definícií od rôznych autorov, ktoré sa snažia o čo najpresnejšie vymedzenie tohto pojmu z rozdielnych hľadísk (ekonomického, psychologického alebo geografického).

Vedeckému bádaniu cestovného ruchu sa začalo systematicky venovať začiatkom minulého storočia. V tomto období sa autori snažili hlavne o odlíšenie cestovného ruchu od pojmu cestovanie. Významnou osobnosťou v tejto oblasti v tomto období bol Hermann von Schullard, ktorý v roku 1910 cestovný ruch považoval za súbor operácií, predovšetkým ekonomického charakteru, ktoré sa priamo vzťahujú na vstup, pobyt a pohyb cudzincov mimo určitej krajiny, mesta alebo regiónu. (Hesková, 2006, s. 10)

Jedna z prvých významnejších definícií cestovného ruchu pochádza z roku 1942 a to od švajčiarskych profesorov Hunzikera a Krapfa. Cestovný ruch definovali ako: „*Súbor vzťahov a javov, ktoré vyplývajú z pobytu na cudzom mieste, pokiaľ cieľom pobytu nie je trvalý pobyt alebo výkon zárobkovej činnosti*”. (Hesková, 2006, s. 10)

Morrison pre výraz cestovný ruch vymedzuje aj iné termíny, ktoré sa však od pojmu cestovný ruch líšia v aktivitách, ktoré sú návštevníkom vykonávané.

„*Pre vymedzenie cestovného ruchu sa často používajú aj iné pojmy, napríklad zotavenie, rekreácia, turistika, prípadne ďalšie, ktoré však nie sú synonymom pojmu cestovný ruch ani v prípade, že sú vykonávané vo voľnom čase a mimo miesto trvalého bydliska. Zotavenie predstavuje všetky činnosti spojené s odstránením únavy človeka (zdravý spánok, zdravá výživa) a všetky činnosti vykonávané vo voľnom čase, ktoré sú spojené so zmenou každodenného stereotypu (práca na záhrade, údržba domu a pod.). Rekreácia (napr. cvičenie pre telesnú kondíciu, golf, tímové hry, individuálne športy, rizikové aktivity, vodné športy, lov zvierat a rýb,) je jedným zo základných druhov cestovného ruchu, turistika je súčasťou a aktivitou športovaného cestovného ruchu (napr. pešia turistika, cykloturistika, vodná turistika).*“ (Morrison, 1995, s. 71)

Zelenka definuje cestovný ruch ako určitý súhrn činností, pôsobenia a súčinností pri plnení určitých potrieb.

„*Cestovný ruch je komplexný a mnohými oblasťami a z mnohých hľadísk sa prelínajúcich spoločenský jav bez akýchkoľvek pevne stanovených hraníc, ktorý je synergickým súhrnom všetkých javov, vzťahov a dopadov v časopriestorovom kontexte, súvisiacich s nárastom mobility ľudí motivovanou uspokojovaním ich potrieb v oblasti využitia voľného času, rekreácie, cestovania, poznania, sociálnych, kultúrnych a ďalších oblastí.*“ (Zelenka, 2008, s. 11)

Internetový univerzitný slovník definuje cestovný ruch ako „*cestovanie pre radosť, priemysel, ktorý poskytuje zájazdy a služby pre turistov*“ a pojem turista ako „*ako ten, ktorý cestuje pre radosť*“ (Theobald, 2005, s. 8)

Medzníkom v definovaní pojmu cestovný ruch je považovaná Medzinárodná konferencia o štatistike cestovného ruchu. Konala sa v roku 1991 v kanadskej Ottawe Svetovou organizáciou cestovného ruchu WTO. Na tejto konferencii bolo skonštatované, že cestovný ruch v súčasnosti je významným faktorom svetového obchodu, ekonomického, kultúrneho a sociálneho rozvoja jednotlivých krajín. 250 predstaviteľov z 91 krajín podalo jednotný návrh na vymedzenie základných pojmov súvisiacich s cestovným ruchom. (Indrová, 2009, s.12; Malá, 2002, s. 26)

Za najobecnejšiu a najviac používanú môžeme teda považovať definíciu svetovej organizácie pre cestovný ruch UNWTO (United Nations World Tourism Organization), ktorá vymedzuje cestovný ruch nasledovne:

„Cestovný ruch je činnosť osôb cestujúcich do miest a pobývajúcich v miestach mimo svoje obvyklé prostredie po dobu kratšiu než jeden ucelený rok, za účelom trávenia voľného času a služobných ciest (osoba nesmie byť odmeňovaná zo zdrojov navštíveného miesta).“
(CzechTourism, © 2005-2012)

Základné charakteristiky cestovného ruchu:

- realizácia je mimo trvalého bydliska,
- dočasný pobyt mimo miesto trvalého bydliska,
- potreby účastníkov cestovného ruchu sú uspokojované predovšetkým prostredníctvom služieb,
- výkon činností súvisiacich s profesiou účastníka cestovného ruchu (účasť na kongresoch, seminároch, študijné pobyty). (Indrová, 2007, s. 7)

1.2 Typológia cestovného ruchu

Turizmus sa každodenne prejavuje v rôznych formách a druhoch. Tieto druhy a formy sa však neustále menia, vyvíjajú, obohacujú v závislosti na permanentne sa meniacom dopyte a taktiež dôsledkom technického pokroku na strane ponuky. Ich označenie je však rôznorodé, v mnohých literatúrach sa môžeme stretnúť s rozličnou charakteristikou.

1.2.1 Formy cestovného ruchu

Formy cestovného ruchu určujeme na základe motivácie účasti na cestovnom ruchu. Je zameraný na uspokojovanie konkrétnych potrieb zákazníkov. Ako základ posudzovania sa v tomto prípade považujú rôzne príčiny, ktoré ho ovplyvňujú a dôsledky, ktoré prinášajú. Jednotlivé formy cestovného ruchu majú spravidla špecifické požiadavky. Členenie podľa foriem nepredstavuje v skutočnosti pojmovú klasifikáciu, ide tu len o obchodné, propagačné alebo pracovné označenie, ktoré sa s novými špeciálnymi potrebami stále vyvíja. (Hesková, 2006, s. 27)

Formy sa dajú členiť podľa rôznych hľadísk – geografické, podľa počtu účastníkov, spôsobu organizovania, veku účastníkov, použitého dopravného prostriedku alebo dĺžky účasti atď.

1.2.1.1 Základné formy cestovného ruchu

- **rekreačná forma cestovného ruchu:** primárna forma cestovného ruchu, spojená s obnovou duševných a fyzických síl účastníka cestovného ruchu,
- **kultúrno – poznávacía forma cestovného ruchu:** spojená s rekreačnou formou, cieľom je návšteva historických objektov a kultúrnych akcií, význam pre úroveň vzdelanosti osôb, prevláda v príjazdovom cestovnom ruchu Českej republiky,
- **kúpeľno – liečebná forma cestovného ruchu:** rekreačné a liečebné pobyty v kúpeľoch,
- **športovno - rekreačná forma cestovného ruchu:** športovo zamerané pobyty - vodné športy, cykloturistika, lyžovanie, turistika,
- **formy cestovného ruchu spojené s profesnými motívmi** (business tourism): napríklad kongresová turistika, aktivity spojené s účasťou na veľtrhoch a výstavách, obchodné cesty a incentívna turistika = turistika za odmenu, za poznaním alebo pobyty delegátov hradené cestovnou kanceláriou v mieste, kde budú neskôr správať turistov,
- **seniorská forma cestovného ruchu:** veľmi dôležitá pre Českú republiku, vo svete má tento typ turistiky značnú dynamiku, seniori sú vyhľadávaná turistická klientela,
- **mládežnícka forma cestovného ruchu** (youth tourism): klientela s perspektívou neskorších opakovaných ciest,

- **vidiecka turistika, agroturistika, ekoturistika:** význam regionální, s ohledem na ekologickou a regenerační funkci pro lidi,
- **cestovní ruch mimo veřejné formy:** chatáři, chalupáři nebo bezplatné ubytování u příbuzných a známých,
- **ostatné formy cestovního ruchu:** náboženská, lovecká, dobrodružná, nákupná, industriálna turistika. (CzechTourism, © 2005-2012)

1.2.1.2 Špecifické formy cestovního ruchu v České republice

- **zdravotná turistika** (medical tourism, health tourism): Česká republika je vyhledávanou destinací pro zdravotné zákroky (plastická a estetická chirurgia, stomatológia, reprodukčná turistika),
- **kulinárska turistika** (culinary tourism): veľký nástup v Česku, snaha obnovit' pôvodnú českú gastronómiu,
- **dark tourism:** cestovanie na miesta spojené s tragédiou alebo nešťastím (napríklad Terezín, väznica národov na Špilberku v Brne, bojisko bitky u Slavkova a pod.),
- **filmový cestovní ruch:** cestovanie na miesta, kde sa odohrávali americké veľkofilmy (napríklad zámok Kroměříž – Amadeus, Tiské skaly – Letopisy Narnie, Karlovy Vary – James Bond: Casino Royale), ale aj české rozprávky (Telč – Pyšná princezná, Z pekla štěstí, Švihov – Popelka),
- **gay and lesbian tourism:** Praha a Česko patří medzi najtolerantnejšie krajiny Európy, patří medzi bohatú klientelu,
- **voluntary tourism:** cestovanie dobrovoľníkov, kombinuje poznanie a dobrovoľnícku prácu, priťahuje predovšetkým mladých ľudí. (CzechTourism, © 2005-2012)

1.2.2 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu sú stanovené na základe spôsobu jeho realizácie. Môžeme ich deliť z mnohých hľadísk, napríklad podľa miesta realizácie, spôsobu účasti a organizácie zabezpečenia alebo dĺžky účasti.

Jednotlivé druhy môžu však mať rôzne javové formy. Rekreačný cestovní ruch má viac foriem ako je individuálna rekreácia, rodinná rekreácia. Obchodný cestovní ruch zasa mô-

že mať formu obchodného rokovania, účasti na veľtrhu alebo kongrese. (Gučík, 2010, s. 60)

Tieto druhy sa však v praxí kombinujú, kde jeden z nich je vždy dominantný. Napríklad zdravotný cestovný ruch sa často kombinuje s kultúrnym, rekreačný cestovný ruch so športovým a kultúrnym alebo kongresový cestovný ruch sa môže miešať s kultúrnym cestovným ruchom. (Gučík, 2010, s. 60)

Znalosť týchto druhov umožňuje lepšie určiť podstatu cestovného ruchu, stanoviť potreby a ciele návštevníkov a tak jednoduchšie pripraviť produkt pre cieľovú skupinu v cestovnom ruchu. (Gučík, 2010, s. 60)

1.2.2.1 Delenie druhov cestovného ruchu

Z hľadiska miesta realizácie:

- **domáci cestovný ruch:** aktivity spojené s účasťou občanov danej krajiny na cestovnom ruchu v rámci ich územia, vo vyspelých štátoch sa stal základom rozvoja zahraničného cestovného ruchu, naopak v rozvojových štátoch je základom rozvoja zahraničný cestovný ruch, lebo pre podstatnú časť obyvateľstva nie sú podmienky pre účasť na cestovaní,
- **zahraničný cestovný ruch:** zahŕňa cestovanie za hranice jedného či viac štátov a ovplyvňuje platobnú bilanciu
 - príjazdový cestovný ruch (incoming): súhrn aktivít spojených s príchodom občanov zo zahraničia do danej krajiny,
 - tranzitný cestovný ruch: súhrn aktivít spojených s prejazdom občanov zo zahraničia danou krajinou,
 - výjazdový cestovný ruch (outgoing): súhrn aktivít spojených s výjazdom občanov danej zeme do zahraničia.
- **vnútroštátny cestovný ruch:** aktivity spojené s domácim a príjazdovým cestovným ruchom,
- **národný cestovný ruch:** aktivity spojené s domácim a výjazdovým cestovným ruchom,

- **svetový cestovný ruch:** celkový cestovný ruch spojený s prekročením hraníc. (Gučík, 2010, s. 61 - 62; CzechTourism, © 2005-2012)

Z hľadiska spôsobu účasti a formy úhrady nákladov:

- **voľný cestovný ruch (komerčný):** je zaisťovaný cestovnou kanceláriou alebo jeho sprostredkovateľom,
- **viazaný cestovný ruch (nekomerčný):** účastník si hradí len časť nákladov, ostatné náklady hradí zamestnávateľ, poisťovňa, je však podmienený splnením určitých podmienok. (CzechTourism, © 2005-2012)

Z hľadiska spôsobu a organizácie zabezpečenia služieb:

- **organizovaný cestovný ruch:** takýmto druhom cestovného ruchu sa zaoberajú cestovné kancelárie, kultúrne, športové a charitatívne organizácie,
- **neorganizovaný cestovný ruch (individuálny):** sebarealizácia pri tvorbe programu, individuálne obstarávanie služieb, významným dôvodom individuálneho organizovania cestovania sú výrazne nižšie náklady ako pri cestovaní organizovanom. (Gučík, 2010, s. 81-82; CzechTourism, © 2005-2012)

Z hľadiska dĺžky pobytu:

- **krátkodobý cestovný ruch (short-term tourism):** cestovanie po vlastnej krajine alebo v zahraničí, pričom mimo trvalé bydlisko sa nezdrží viac ako štyri dni, krátkodobého cestovného ruchu sa obyvateľstvo zúčastňuje predovšetkým počas víkendov,
- **dlhodobý cestovný ruch (long-term tourism):** pobyt dlhší ako štyri dni mimo trvalé bydlisko, pričom v domácom cestovnom ruchu nemôže táto doba presiahnuť šesť mesiacov a v medzinárodnom cestovnom ruchu nemôže presiahnuť obdobie jedného roka. (Gučík, 2010, s. 80; CzechTourism, © 2005-2012)

Z hľadiska vzťahu k platobnej bilancii:

- **aktívny cestovný ruch (dovoz devíz):** príchod cestovateľov zo zahraničia do danej krajiny,
- **tranzitný cestovný ruch (časť aktívneho cestovného ruchu):** tranzit zahraničných osôb cez danú krajinu,

- **pasívny cestovný ruch (vývoz platobných prostriedkov):** výjazd občanov danej krajiny do zahraničia. (Gučík, 2010, s. 61; CzechTourism, © 2005-2012)

Z hľadiska dynamiky:

- **pobytový (statický) cestovný ruch:** pobyt prevažne v cieľovom mieste, v ktorom sa s ohľadom na dĺžku pobytu vytvárajú podmienky pre vykonávanie rekreačných a kultúrnych aktivít a budujú sa k tomu adekvátne zariadenia,
- **putovný (dynamický) cestovný ruch:**
 - hviezdicový: pobyt na jednom mieste, z ktorého sa organizujú výlety do okolia,
 - etapový: cestovateľ zvyčajne každý deň mení miesto pobytu, pričom prekonáva väčšie vzdialenosti a po ceste navštevuje významné prírodné a kultúrne - historické atraktivity. (Gučík, 2010, s. 86; CzechTourism, © 2005-2012)

1.3 Význam cestovného ruchu

„Cestovný ruch tvorí významnú zložku svetovej ekonomiky aj hospodárstiev jednotlivých krajín. V niektorých oblastiach tvorí hlavný zdroj príjmov obyvateľstva. V 20. storočí sa stal bežnou súčasťou životného štýlu veľa ľudí, hlavne vo vyspelých krajinách. Na jednej strane je zdrojom prínosov, ktoré sú závislé na vložených nákladoch. Ako s každým druhom podnikania, aj s cestovným ruchom sú však na strane druhej spojené určité riziká a negatívne javy, predovšetkým v podobe škôd na životnom prostredí.“ (CzechTourism, © 2005-2012)

Postavenie turizmu v národnom hospodárstve sa dá charakterizovať prostredníctvom niekoľkých ukazovateľov. Súhrnný ekonomický ukazovateľ cestovného ruchu vyjadruje Satelitný účet cestovného ruchu.

Základné ukazovatele charakterizujúce prínos cestovného ruchu pre národnú ekonomiku

- *„podiel cestovného ruchu na tvorbe hrubého domáceho produktu,*
- *podiel cestovného ruchu na zamestnanosti (2,8% na celkovom počte pracovných miest),*

- *devízové príjmy z cestovného ruchu,*
- *podiel devízových príjmov z cestovného ruchu na hrubom domácom produkte,*
- *výdaje obyvateľstva na cestovný ruch,*
- *podiel devízových príjmov z cestovného ruchu na príjmoch za služby a produkty.”*
(Indrová, 2011, s. 11)

Tabuľka 1 Význam cestovného ruchu v Českej republike a Nemecku

(Palatková, 2011, s. 17)

	Česká republika	Nemecko
Priamy vplyv turizmu na HDP		
absolútne v mld. USD	4,0	79,0
relatívne v %	1,8%	2,2%
Priamy a nepriamy vplyv turizmu na HDP		
absolútne v mld. USD	21,0	273,0
relatívne v %	10,4%	7,6%
Celkové hodnotenie podľa HDP		
absolútne celosvetovo	37. pozícia	5. pozícia
relatívne celosvetovo	70. pozícia	108. pozícia

V tabuľke číslo 1 je znázornený priamy a nepriamy vplyv cestovného ruchu na výšku HDP. „Pri hodnotení významu turizmu v ekonomike na základe HDP je potrebné vychádzať z relatívneho podielu turizmu v sledovanej ekonomike, teda z podielu HDP vytvoreného v odvetviach priemyslu a ekonomiky turizmu na celkovom HDP.” (Palatková, 2011, s. 17)

Cestovný ruch sa podieľa každoročne približne priamo 5% a nepriamo 10% na európskom HDP. (CzechTourism, © 2005-2012)

Vplyv cestovného ruchu v regiónoch

Turizmus v regiónoch umožňuje využiť prírodné a kultúrne atraktivity, ktoré by bez cestovného ruchu pravdepodobne ostali nevyužitú.

Prínos cestovného ruchu sa prejavuje v :

- príjmovch cestovného ruchu,
- daňových príjmovch a poplatkov,
- nových podnikateľských príležitostiach, ktoré zvyšujú zamestnanosť,
- investičných príležitostiach,
- zlepšovani infraštruktúry a vybavenosti. (Indrová, 2011, s. 12)

Cestovný ruch nielen ovplyvňuje ekonomiku štátu, regióny z hľadiska príjmov alebo podnikateľských príležitosti, ale taktiež výrazne vplýva na náš spoločenský život.

Spoločenská funkcia cestovného ruchu

- podieľa sa na rozvoji osobnosti,
- odpočinok,
- je nástrojom preventívne liečebného pôsobenia,
- poznávanie zvykov a tradícií jednotlivých krajín,
- vzdelávanie a kultúrna výchova človeka,
- prispieva k vzájomnému porozumeniu medzi ľuďmi,
- motivuje k získaniu jazykových ponatkov,
- výmena vedeckých poznatkov, informácií. (CzechTourism, © 2005-2012)

2 SUBJEKTY CESTOVNÉHO RUCHU

2.1 Cestovné kancelárie a agentúry

Dôležitým predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu je existencia podnikov, subjektov, predstavovaná v súčasnej dobe ako fyzickými tak aj právnickými osobami. Za takýto podnik cestovného ruchu je považovaný subjekt, ktorý predáva spotrebiteľom služby a uspokojuje špeciálne potreby účastníkov cestovného ruchu. Pri sprostredkovaní služieb cestovného ruchu majú dôležitú úlohu cestovné kancelárie a agentúry. Predmetom ich činnosti je organizovanie, zaisťovanie služieb, ktoré umožnia účasť obyvateľstva na cestovnom ruchu. (Petrů, 2007, s. 68)

Vedľa cestovných kancelárií a agentúr existujú však aj iné podniky ako dodávateľské organizácie základných alebo doplnkových služieb. V distribučnom procese existujú cestovné kancelárie a agentúry ako sprostredkujúci medzičlánok medzi týmito dodávateľmi a záujemcami o služby cestovného ruchu. Dodávateľmi sú dopravné, ubytovacie alebo stravovacie podniky. (Orieška, 2011, s. 111; Petrů, 2007, s. 69)

Cestovná kancelária a agentúra sa vo svojej podstate odlišujú predmetom činnosti. Kancelária nielen sprostredkováva, ale aj organizuje, na rozdiel od agentúry, ktorá má len funkciu sprostredkovateľa.

Tabuľka 2 Predmet činnosti CK a CA (Orieška, 2010, s. 112)

Cestovná kancelária	Predmet činnosti	Cestovná agentúra
áno	poskytovanie informácií	áno
áno	organizovanie, ponuka a predaj balíkov služieb spotrebiteľom	nie
áno	sprostredkovávanie predaja balíkov služieb spotrebiteľom	áno
áno	sprostredkovanie jednotlivých služieb CR	áno
áno	predaj vybraného tovaru CR	áno

„Vymedzenie činnosti CK a CA uvádza zmenený zákon č.159/1999 Sb. o niektorých podmienkach podnikania v oblasti cestovného ruchu a o zmene zákona č. 40/164 Sb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.“ (Sysel, 2010, s. 3)

2.2 Klasifikácia cestovných agentúr a kancelárií

Cestovné agentúry a kancelárie sa môžu deliť z rôznych hľadísk. Klasifikovať ich môžeme z týchto hľadísk:

Územné hľadisko:

- **výjazdový a domáci cestovný ruch:** CK a CA obsluhujú domáci trh a poskytujú služby domácim zákazníkom, jedná sa o najznámejšie subjekty, ich mená a predstavitelia sú verejne známi,
- **príjazdový cestovný ruch:** CK a CA, ktoré zabezpečujú služby zahraničným návštevníkom a zaoberajú sa predajom jednotlivých služieb, sú to menej známe subjekty, podieľajú sa však na vytváraní image Českej republiky v zahraničí. (Sysel, 2010, s. 12)

Doba pôsobnosti:

- **celoročná prevádzka,**
- **sezónna prevádzka.** (Orieška, 2011, s. 115)

Hľadisko veľkosti:

Kritériom môže byť počet zamestnancov, objem tržieb, výnosov alebo počet zákazníkov.

- **malé CK a CA:** do 3 zamestnancov, špecializujú sa na výjazdový, domáci alebo príjazdový cestovný ruch, pôsobnosť je väčšinou len v jednom mieste alebo regióne,
- **stredne veľké CK a CA:** do 20 zamestnancov, špecializujú sa na výjazdový, domáci alebo príjazdový cestovný ruch, pôsobnosť je väčšinou len v jednom mieste alebo regióne,

- **veľké CK a CA:** nad 20 zamestnancov, zväčša majú vlastnú distribučnú sieť, pôsobia ako vo výjazdovom, tak aj v príjazdovom cestovnom ruchu, pôsobia na celom území štátu a aj v zahraničí. (Sysel, 2010, s. 13)

Hľadisko vlastníckych vzťahov:

- **súkromné vlastníctvo,**
- **družstevné vlastníctvo,**
- **municipálne vlastníctvo:** turistické informačné centrá alebo kancelárie, ktorých zriaďovateľom je mesto alebo obec. (Orieška, 2010, s. 115)

Systém predaja zájazdov:

- **klasické CK a CA,**
- **virtuálne CK a CA.** (Orieška, 2010, s. 115)

2.3 Cestovné kancelárie

Definíciu cestovnej kancelárie uvádza norma ČSN EN 13809 - Služby cestovného ruchu. Cestovné agentúry a kancelárie:

„Cestovná kancelária (touroperátor) je podnik organizujúci zájazdy a zaisťujúci služby cestovného ruchu pre priamy predaj cestujúcim alebo predaj cez sprostredkovateľa.“ (Sysel, 2010, s. 3)

K založeniu cestovej kancelárie musí podnikateľ získať koncesovanú živnosť a musí preukázať odbornú spôsobilosť (napríklad vysokoškolské vzdelanie v odbore, stredoškolské vzdelanie s maturitou v odbore atď.).

CK tvoria jediný pravý priemysel cestovného ruchu, ktorý nie je podskupinou určitého priemyslu. Majú špecifickú funkciu v systéme cestovného ruchu. Ich hlavnou funkciou je organizácia. Nakupujú od poskytovateľov služby cestovného ruchu, kombinujú ich a vytvárajú ich balíčky, známe pod pojmom zájazdy. Sprostredkovateľské, organizované služby do balíkov služieb vstupujú potom ako nové, vlastné služby cestovných kancelárií, čím plnia ďalšiu funkciu, a to transformačnú. (Orieška, 2010, s. 111; Sysel, 2010, s. 9)

„Definícia zájazdu v zmysle zákona č. 159/1999 Sb. je:

- *dopredu zostavená kombinácia najmenej dvoch služieb cestovného ruchu trvajúci najmenej 24 hodín (doprava, ubytovanie a iné služby),*
- *ubytovanie cez noc a ďalšia služba cestovného ruchu.*” (Petrů, 2007, s. 71)

Rozdielnosť produktov CK

- niektoré CK ponúkajú svoje zájazdy len do tuzemských destinácií, niektoré naopak len do zahraničia,
- zájazdy od niektorých CK sú podrobne naplánované, kde sú všetky služby už predplatené, iné ponúkajú voľnejšie typy zájazdov, napríklad ubytovanie bez stravy alebo dopravy,
- CK ako veľkoobchody sú absolútne závislé na dodávateľoch koncového produktu z hľadiska jeho kvality a na marketingových sprostredkovateľoch z hľadiska povedomia o danom produkte,
- niektoré CK majú vo svojej ponuke široké portfólio produktov určených pre množstvo trhov, zatiaľ čo iné sa sústreďujú len na špecifické typy zájazdov (napríklad lyžiarske). (Horner a Swarbrooke, 2003, s. 298)

Hlavné funkcie cestovných kancelárií

- nákup dopravných, ubytovacích a ďalších služieb cestovného ruchu,
- vytváranie kombinácií služieb a tvorba produktov,
- ponuka a predaj zájazdov a služieb CR,
- monitorovanie realizácie týchto služieb,
- informačná a propagačná činnosť. (Sysel, 2011, s. 9)

K 25. 1. 2010 existuje v Českej republike 1064 aktívnych cestovných kancelárií. Neustále sa však na český trh tlačia nemecké a rakúske cestovné kancelárie, ktoré ponúkajú lacnejšie zájazdy a tak sa stávajú veľkou konkurenciou pre domácich predajcov. Ročne klienti cestovných kancelárií utratia za zájazdy približne 36 miliárd korún. Z toho polovina zisku spadá 4 najväčším CK v Českej republike– Fischer, Čedok, Exim Tour a Firo Travel. Na

svete neexistuje takmer žiadna krajina, kde by nejaká cestovná kancelária neorganizovala zájazdy. Cestovatelia môžu navštíviť napríklad Antarktídu, vzdialené exotické ostrovy alebo absolvovať cestu okolo sveta v súkromnom lietadle. Stála viac cestovných kancelárií sa v náplni svojej činnosti špecializuje na určitý druh služieb. (E15.cz, © 2007-2012)

2.4 Cestovné agentúry

Definíciu cestovnej agentúry uvádza norma ČSN EN 13809 - Služby cestovného ruchu. Cestovné agentúry a kancelárie:

„Cestovná agentúra je podnik predávajúci a rezervujúci služby cestovného ruchu pre cestujúceho/spotrebiteľa.“ (Sysel, 2010, s. 10)

Cestovné agentúry majú odlišné postavenie v porovnaní s ostatnými predajcami v iných odvetviach. Nenakupujú žiadny tovar, ale sú odmeňované poskytovateľom služieb formou provízie za sprostredkovanie predaja služieb. Dopravné spoločnosti, ubytovacie zariadenia, cestovné kancelárie a ostatní poskytovatelia uzatvárajú s cestovnými agentúrami zmluvy o sprostredkovaní a predaji svojich služieb. (Sysel, 2010, s. 10)

Hlavné činnosti cestovných agentúr

- ponúkať a predávať jednotlivé služby cestovného ruchu,
- sprostredkovať predaj jednotlivých služieb cestovného ruchu,
- sprostredkovať predaj zájazdov pre inú cestovnú kanceláriu,
- predávať veci, ktoré súvisia s cestovným ruchom (vstupenky, mapy, plány atď),
- organizovať kombinácie služieb cestovného ruchu a ponúkať a predávať ich inej cestovnej kancelárii. (Petrů, 2007, s. 70, 71)

Množstvo cestovných agentúr sa transformovalo na cestovné kancelárie. Zjednali si poistenie proti úpadku a mohli tak aj oni začať organizovať zájazdy. K najväčším cestovným agentúram v Českej republike patria Last.cz, NetTravel.cz, Invia.cz, Zájazdy.cz alebo eTravel.cz

K založeniu cestovnej agentúry stačí voľná živnosť a k vykonaniu jej činnosti nie je potrebné preukázať žiadnej odbornej spôsobilosti.

2.5 Ubytovacie zariadenia

Úlohou ubytovacích zariadení je poskytovanie prechodného ubytovania väčšinou mimo trvalé bydlisko, vrátane poskytnutia ďalších doplnkových služieb, ktoré s prenocovaním súvisia. Ich poskytovanie je predpokladom rozvoja hlavne pobytového cestovného ruchu.

Ubytovacie zariadenia rozdeľujeme do tried, ktoré stanovujú minimálne požiadavky na vybavenie, úroveň a rozsah služieb, spojených s ubytovaním. Jednotlivé triedy sa označujú hviezdikami. (Indrová, 2009, s. 36)

*	Tourist
**	Economy
***	Standard
****	First Class
*****	Luxusy

Ubytovacie zariadenia ďalej delíme podľa druhov do kategórií. Rozlišujeme tieto základné typy ubytovacích zariadení:

- hotel,
- garní hotel,
- motel,
- horský hotel,
- penzión,
- chatová osada,
- kemping atď.

2.6 Stravovacie zariadenia

Stravovacie služby sú pre účastníkov cestovného ruchu nevyhnutné. Zabezpečujú uspokojovanie základných potrieb výživy. Prispievajú k zotaveniu a vytvárajú väčší fond voľného času využiteľný na uspokojovanie potrieb účastníkov cestovného ruchu, ktoré sú cieľom účasti na cestovnom ruchu. Okrem spoločenského stravovania je významné aj stravovanie individuálne vo vlastnom ubytovacom zariadení. Výhodou je predovšetkým lacná príprava, nevýhodou naopak dlhá doba prípravy.

Pre účastníkov cestovného ruchu predstavuje stravovanie nielen možnosť uspokojenia fyziologických potrieb, ale tiež príležitosť poznať nejaký špecifický prvok daného regiónu, kraja, krajiny alebo kontinentu. Poznanie týchto špecifických vlastností alebo gastronomických zvyklostí môže byť samotným cieľom účasti na cestovnom ruchu. (Indrová, 2009, s. 41)

Kategorizácia stravovacích zariadení:

Reštaurácie

- reštaurácie: hostinské zariadenie zaisťujúce obslužným spôsobom služby so širokým sortimentom pokrmov základného stravovania,
- pohostinstvá: modifikovaný typ reštaurácie poskytujúci základné aj doplnkové stravovanie,
- bufet: zaisťuje občerstvenie alebo stravovacie služby samoobslužným spôsobom,
- bistro: analogická forma bufetu.

Bary

- denný bar: dominantné vybavenie je barový pult, poskytuje obslužným spôsobom občerstvovanie a stravovacie služby (gril bar, pizzeria, snack bar, lobby bar),
- nočný bar, klub, varieté: nočné hostinské zábavné zariadenia, poskytujúce obslužným spôsobom pokrmy a nápoje, dominantným vybavením je barový pult,
- kaviareň: predaj teplých nápojov, studenej kuchyne, slúži k dlhšiemu pobytu hosťa,
- hostinec: špecializované na podávanie piva a jedál vhodne doplnujúcich jeho konzumáciu. (Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení , 1994)

2.7 Dopravné subjekty

Dopravné subjekty v cestovnom ruchu zabezpečujú dopravné služby, ktoré sú spojené so zabezpečením vlastnej prepravy účastníkov a ich batožiny, vrátane informácií o dopravných spojeniach, rezervácií, predaji dopravných cenín, vybavovanie reklamácií atď.

Dopravné služby zahrňajú leteckú, cestnú, železničnú, lodnú dopravu, vertikálnu dopravu (lanovky a vleky), dopravy v teréne (chôdza, kone) a v poslednej dobe aj dopravu kozmickú.

2.8 Podniky zabezpečujúce sprievodcovské služby

Sprievodcovská činnosť patrí k základným službám cestovného ruchu. Je poskytovaná predovšetkým v rámci organizovaného cestovného ruchu.

Jedna z definícií tejto činnosti uvádza:

Predmetom služieb sprievodcov je opakované doprevádzanie skupin návštevníkov cestovného ruchu alebo jednotlivých návštevníkov, starostlivosť o dodržiavanie dohodnutého programu štandardov služieb a poskytovanie informácií za úplatu.

V súčasnosti existuje viac kategórií sprievodcov v cestovnom ruchu. Najväčšia skupina sprievodcov spolupracuje s cestovnými kancelárkami, agentúrami alebo turisticko informačnými centrami (odborný, technický sprievodca, delegát, sprievodca pri loveckej turistike) Ďalej sú miestni sprievodcovia, ktorí sprevádzajú návštevníkov mestských stredísk, sprievodcovia po kultúrno - historických pamiatkach, horskí sprievodcovia. (Klasifikace průvodcovské činnosti v cestovním ruchu, 2010-2012)

3 ČINITELE ROZVOJA A ROZMIESTNENIE CESTOVNÉHO RUCHU

3.1 Lokalizačné faktory

Lokalizačné predpoklady predstavujú primárny potenciál destinácie a sú základom motivácie potenciálnych účastníkov cestovného ruchu. K týmto faktorom zaradujeme predpoklady, ktorých priaznivé hodnoty určujú atraktivitu destinácie a tvoria základné predpoklady tvorby ponuky produktu cestovného ruchu. (Plesník, 2010, s. 8)

Delia na atraktivity prírodné (klimatické, hydrologické pomery, reliéf, rastlinstvo a živočíšstvo) a spoločenské (historické pamiatky, kultúrne, športovné podujatia atď).

Prírodné atraktivity

Vo vzťahu k rozmiestneniu cestovného ruchu majú význam v tom, že sú stacionárne, do značnej miery konštantné. Atraktivity sú jednotlivé prírodné zvláštnosti, ktorých ojedinelosť a exotika robí konkrétnu oblasť pre cestovný ruch príťažlivejšiu. (Hrala, 2002, s. 15)

Klimatické pomery

Sú jednou z hlavných podmienok realizácie cestovného ruchu. Klimatické pomery sa uplatňujú na časovom priebehu rozvoja cestovného ruchu - sezónnosti. (Hrala, 2002, s. 15)

V rôznych zemepisných šírkach sa na každej pologuli vyskytuje 7 základných typov podnebných pásiem: rovníkové, subrovníkové, tropické, subtropické, mierne, subarktické a arktické. (Plesník, 2010, s. 11)

Povrch

Výrazne členité formy povrchu vytvárajú najpriaznivejšie predpoklady hlavne pre rozvoj športových aktivít. Z hľadiska konfigurácie terénu sa rozlišujú nížiny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, vysočiny a vysoké pohoria. (Plesník, 2010, s. 9)

Horizontálna morfológia má vplyv na charakter a kvalitu povrchových vôd a tým aj na cestovný ruch. Pre cestovný ruch majú najnižšiu hodnotu pobrežia bahnité, skalnaté, strmé a ťažko prístupné. Naopak najlepšie sú piesočnaté pláže, avšak za predpokladu priaznivých klimatických podmienok.

Vertikálna členitosť povrchu v cestovnom ruchu sa uplatňuje cez formy reliéfu, predovšetkým výšková členitosť. (Hrala, 2002, s. 19,20)

Fauna a flóra

Na rozvoj cestovného ruchu nemajú tieto dva faktory príliš veľký vplyv. Väčšinou len dotvárajú celkový ráz krajiny. V niektorých prípadoch sa však rastlinstvo a živočíšstvo stáva rozhodujúcim momentom v rozvoji cestovného ruchu. (sekvoje v národnom parku Sequoia v Kalifornii, v Českej republike Žofínsky a Boubínsky prales).

Spoločenské atraktivity

Charakteristickým rysom je predovšetkým bodové rozmiestnenie. Vznikom sú druhotné. Ich hodnotu môže zvyšovať skutočnosť, že sa vyskytujú v oblastiach prítlačlivých z hľadiska prírodných podmienok, mnohé z nich majú len doplnkový význam pre iné formy cestovného ruchu. (Hrala, 2002, s. 22)

Kultúrne historické pamiatky

Medzi spoločenskými podmienkami majú najväčší význam. Ich atraktivita je daná zvláštnosťou, umeleckou a historickou hodnotou. Medzi najprítlačlivejšie patria architektonické diela, moderná architektúra alebo úžitkové stavby. Najvyššie postavené sú pamiatky zapísané do Svetového zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO. (Hrala, 2002, s. 22, 23)

Kultúrne zariadenia

Pre väčšinu kultúrnych zariadení je charakteristický bodovo - strediskový charakter rozmiestnenia. Väčšina z nich tvorí určitý doplnok k iným pamiatkam. Zariadenia, ktoré sústredujú a predvádzajú výnimočné ukážky a akcie, tvoria profilujúcu atraktivitu oblasti. Hlavný význam majú pre cestovný ruch múzeá a galérie. Kultúrny význam niektorých miest podmieňujú divadelné, operné predstavenia, hudobné festivaly alebo športové podujatia. (Hrala, 2002, s. 25)

3.2 Selektívne faktory

Selektívne faktory majú primárne postavenie predovšetkým v rozvoji cestovného ruchu. Prostredníctvom nich sa dajú využiť podmienky pre cestovný ruch v konkrétnych oblastiach. Delia sa na:

- objektivne faktory: politická situácia, ekonomické predpoklady, demografické faktory, kvalita životného prostredia atď.,
- subjektivne: reklama, propagácia.

Politické usporiadanie

Stabilita vnútro politickej situácie, mierové usporiadanie sveta a charakter politického systému patria medzi základné politické faktory. Konfliktne situácie bránia v rozvoji cestovného ruchu. Na usporiadanie medzinárodného cestovného ruchu majú značný vplyv štátne hranice.

Ekonomická situácia

V oblasti ekonomiky sa v tomto prípade jedná o ekonomickú aktivitu obyvateľstva, ktorá im zabezpečuje reálne príjmy a vytvára podmienky pre účasť v cestovnom ruchu. Ďalej ide o priame výkony v destinácii. Tie sú tvorené tržbami za služby. Cestovný ruch tu pôsobí druhotne ako multiplikátor, pretože klienti v stredisku využívajú aj služby, ktoré nespádajú priamo do cestovného ruchu. Ekonomický efekt cestovného ruchu sa nakoniec prejaví vo forme daní, ktoré plynú do rozpočtu krajiny. (Plesník, 2010, s. 20)

Demografické faktory

Tieto faktory určujú rozličné postoje obyvateľstva k cestovnému ruchu. K hlavným činiteľom patrí hustota obyvateľstva, veková štruktúra a štruktúra podľa pohlavia. Účasť obyvateľstva na cestovnom ruchu vzrastá s hustotou obyvateľstva. (Plesník, 2010, s. 19)

Ekologické faktory

Problém znečisťovania životného prostredia sa v dnešnej dobe stále viac dotýka aj oblasti cestovného ruchu a to predovšetkým v oblastiach veľkej koncentrácie ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Personálne predpoklady

Pre rozvoj cestovného ruchu je taktiež dôležitý vzdelaný, profesionálne vystupujúci personál. V dnešnej dobe je nevyhnutná dostatočná jazyková vybavenosť.

Propagácia a reklama

Tieto dva psychologické faktory majú značný vplyv na vytváranie mondénosti a módnosti niektorých oblastí a stredísk. Do určitej miery môže kvalitný marketing výrazne zvýšiť príliv návštevníkov do určitej destinácie.

3.3 Realizačné faktory

Realizačné faktory majú hlavné postavenie pre konečnú fázu uskutočnenia rôznych foriem cestovného ruchu.

Ubytovacie a stravovacie zariadenia

Ubytovanie a stravovanie má kľúčový význam a umožňuje pobyt účastníkov cestovného ruchu aj na viac dní. Ich rozsah a úroveň limituje možnosti využitia prírodných a kultúrne historických atraktivít v určitej destinácii a ich intenzitu zapojenia do vnútroštátneho alebo medzinárodného cestovného ruchu. Kapacita týchto zariadení vytvára možnosti pre jeho koncentráciu a rozmiestnenie. (Hrala, 2002, s. 3)

Doprava

Doprava patrí medzi základné podmienky realizácie cestovného ruchu. Účastníci cestovného ruchu využívajú sieť dopravných komunikácií, aby sa čo najrýchlejšie dopravili z miesta trvalého bydliska do turistickej destinácie. Stále sa zvyšujúci význam dopravy vedie aj k jej narastajúcemu sa rozmiestneniu. Preprava vo výraznej miere rozhoduje o návštevnosti danej oblasti. S masovým rozvojom cestovného ruchu je veľké množstvo dopravnej infraštruktúry budovanej výhradne pre jeho potreby. Najviac využívanou dopravou v dnešnej dobe je doprava letecká, ktorá patrí zároveň k najbezpečnejšiemu spôsobu prepravy. Sprístupňuje mnoho oblastí, ktoré sú odľahlé a ťažko dostupné. (Hrala, 2002, s. 28; Plesník, 2010, s. 18)

4 POUŽITÉ ANALYTICKÉ METÓDY

4.1 SWOT analýza

SWOT analýza je jednou z najpoužívanejších analytických metód k analýze podniku, organizácie alebo firmy. Pomocou tejto analýzy sa hodnotia slabé (weaknesses), silné (strengths) stránky, príležitosti (opportunities) a hrozby (threats).

Silné a slabé stránky sa zameriavajú na vnútorné prostredie firmy. Zvyšujú alebo naopak znižujú hodnotu firmy a jej konkurencieschopnosť. K špecifikovaniu týchto stránok sa často vo firmách využíva brainstorming. Cieľom je potom slabé stránky eliminovať a naopak snažiť sa udržať a zlepšovať stránky silné.

Na hodnotenie vonkajšieho prostredia sa používajú príležitosti a hrozby. Vplyvy, ktoré zvonka pôsobia na chod podniku, sú firmou ťažko kontrolovateľné a ovplyvniteľné. K typickým príležitostiam a hrozbám patria napríklad zmeny v legislatíve, vývoj na trhu, spotrebiteľské chovanie alebo politické zmeny.

4.2 PEST analýza

PEST analýza sa používa k analýze makroekonomického prostredia. PEST je skratkou politických, ekonomických, sociálnych a technologických faktorov, ktoré pôsobia na firmu. Analýza vychádza z faktorov z minulosti, akým smerom sa v čase vyvíjajú a aké dôsledky môžu mať na podnik v budúcnosti. Na základe identifikácie týchto faktorov by vedenie firmy malo vyzdvihnúť tie najdôležitejšie, podrobne sa nimi zaoberať a určiť ich vplyv na podnik v budúcnosti. Na rozdiel od SWOT analýzy by mala stavať na čo najviac nezávislých faktoroch.

V súčasnosti vzniklo niekoľko ďalších variant PEST analýzy. Vo Veľkej Británii sa častejšie používa SLEPT, ktorá pridáva písmenko L ako Legal - právne prostredie. To už je však zahrnuté v prostredí politickom. V období, keď sa kladie veľký význam na životné prostredie, vznikla PESTLE alebo PESTEL, kde písmenko E značí ekologické prostredie. To je tiež už ale zahrnuté v politickom alebo technologickom prostredí. (Businessvize, © 2010-2011)

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

5 NÁVŠTEVNOSTĚ PORTUGALSKA

Portugalsko, pod které patří ostrov Madeira, je jedna z popředních zemí v příjmech z turizmu - na jednoho obyvatele připadá přibližně 500 eur. Krajina má čo ponúknuť. Krásne pláže, príroda, bohatá história, gastronómia alebo rôzne festivaly.

Príjmy z cestovného ruchu predstavujú 8% z HDP, podiel na zamestnanosti je viac ako 6%. Portugalsko sa čím ďalej stáva atraktívnu turistickou destináciou a jej návštevnosť každoročne stúpa. Rok 2011 bol pre Portugalsko, čo sa týka cestovného ruchu, rekordný. Počet zahraničných turistov, ktorí na území Portugalska prenovali, sa zvýšil o 9% na 7,44 milióna a tak prekonal rekord z roku 2008. Príjmy z hotelov sa dostali na najvyššiu úroveň za posledné 3 roky. Tržby z portugalských hotelov vzrástli o 6% na 1,91 miliardy eur. Najviac túto krajinu navštevujú turisti z Veľkej Británie, Francúzska, Španielska a Nemecka. Najväčší nárast zaznamenal počet turistov z Angoly a Brazílie. Najnavštevovanejšie destinácie v Portugalsku sú Madeira, Azorské ostrovy, Aljavre, Lisabon s okolím a oblasť Doura. (BusinessInfo, © 1997-2011, TripZone, 2012)

K priaznivým číslam v oblasti cestovného ruchu prispieva Portugalsku predovšetkým ostrov Madeira, ktorý dlhodobo a najvýraznejšie zvyšuje celkový príjazdový cestovný ruch krajiny. Návštevnosť tohto ostrova sa za posledných 5 rokov zvýšila o 40%. Ročne tento ostrov navštíví okolo 1 milióna turistov. V roku 2010 však došlo k radikálnemu poklesu turistov v dôsledku prírodnej katastrofy. Prudké dažde vo februári a následný letecký chaos v Európe spôsobený výbuchom islandskej sopky, mal za následok pokles návštevnosti o 7,9% na 975 tisíc, pričom 28,9 % predstavoval domáci cestovný ruch. (BusinessInfo, © 1997-2011, TripZone, 2012)

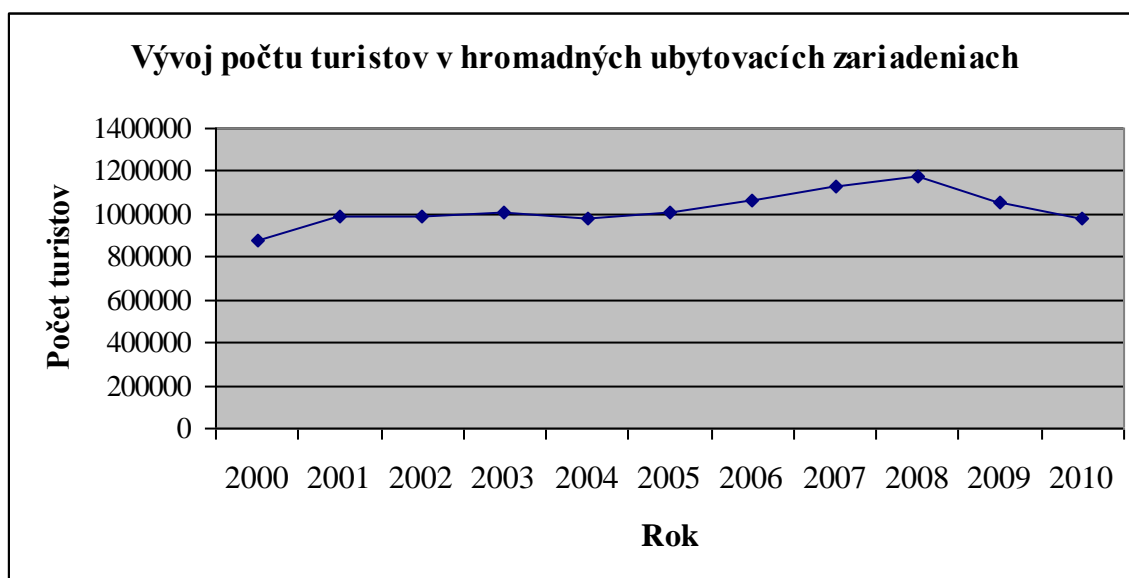
Dôvodov, prečo navštíviť práve Portugalsko, je množstvo. V hlavnej sezóne ponúka stále priaznivé počasie, bez výraznejších teplotných výkyvov a zrážok. Je určené predovšetkým tým, ktorí preferujú čisté nepreplnené prírodné pláže alebo miestami nedotknutú krajinu. Najkrajšie pláže sa nachádzajú na juhu krajiny v oblasti Aljavre, kde aj teplota vody je vždy najvyššia. Pre priaznivcov surfovania ponúka táto krajina ideálne podmienky, hlavne na konci zimy. Portugalsko má taktiež bohatú históriu. K najvýznamnejším historickým mestám patria Porto, Guimaraes, Braga, Evora alebo Coimbra. Atraktívne môže byť pre milovníkov vína, predovšetkým severná časť v oblasti rieky Doura a mesta Porto. Ďalším kladom tejto krajiny sú aj pomerne nízke ceny potravín a niektorých služieb.

Na druhej strane existujú aj faktory, ktoré turistu od návštevy tejto krajiny odradia. Z Českej republiky je to do Portugalska približne 2 000 km, takže doprava autobusom alebo autom je príliš dlhá a nepohodlná. Najlepšiou možnosťou ako sa sem dopraviť je teda doprava letecká, ktorá však môže odradiť pomerne vysokou cenou. Z Prahy do Portugalska priamo lieta len letecká spoločnosť TapPortugal, lacnejšie možnosti sú od nízko nákladových leteckých spoločností (Ryanair, EasyJet) s prestupom v Paríži alebo v Londýne. Pre turistov, ktorí preferujú cestovanie a vyhľadávajú slnečné počasie v zimných mesiacoch, nie je Portugalsko príliš ideálne. V týchto mesiacoch je tu počasie dosť nepríjemné, daždivé, ovplyvňované oceánom.

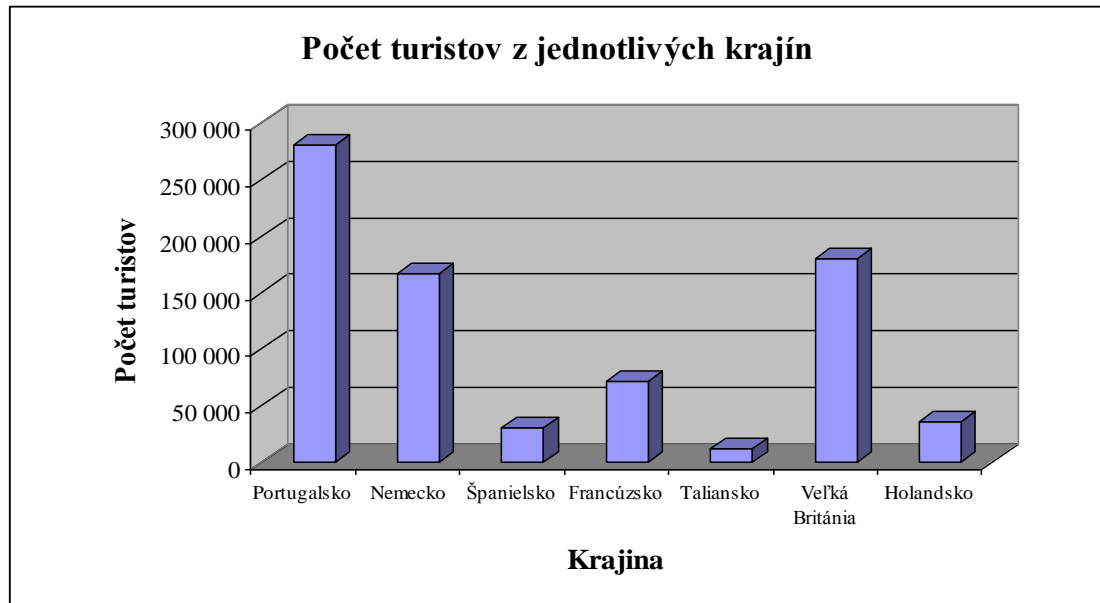
5.1 Štatistické údaje o Madeire

V tejto kapitole sa budem venovať štatistickým údajom, ktoré sa týkajú oblasti cestovného ruchu na Madeire.

V grafe číslo 1 je znázornený vývoj počtu turistov na ostrove Madeira od roku 2000 do roku 2010. Z grafu je vidieť, že počet turistov pozvoľna stúpal, najvyššiu hodnotu dosiahol v roku 2008 a to 1 176 437 návštevníkov. V roku 2009 nastal pokles v dôsledku svetovej hospodárskej krízy a v roku 2010 prírodné katastrofy prispeli ešte k výraznejšiemu poklesu ako v roku predchádzajúcom. V budúcnosti sa však predpokladá opätovný nárast. Najviac navštevovaný je ostrov v mesiacoch apríl (kvetinové slávnosti), máj, júl a august.

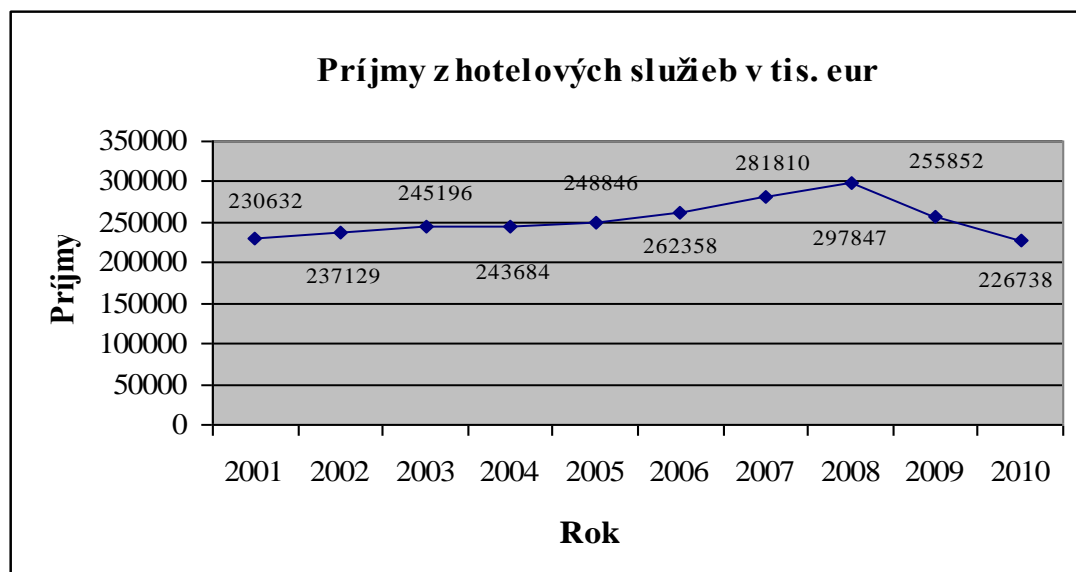
Graf 1 Vývoj počtu turistov v hromadných ubytovacích zariadeniach [vlastné spracovanie]

Graf 2 Počet turistov z jednotlivých krajín v roku 2010 [vlastné spracovanie]

Predchádzajúci graf uvádza, že najviac chodia tráviť na ostrov Madeira svoju dovolenku Portugalci (280 146), obyvatelia Veľkej Británie (179 931) a Nemci (166 793). Údaje sú z roku 2010.

Pre Portugalcov je cena leteckej dopravy na tento ostrov pomerne nízka a nestretávajú sa tu s jazykovou bariérou. Angličania majú na tento ostrov taktiež dobré letecké spojenie. Počasie, ktoré prevláda v horkých oblastiach Madeiry, je podobné daždivému počasiu v Anglicku, preto im tu neprekáža časté, nie príliš letné počasie.

Graf 3 Príjmy z hotelových služieb na Madeire [vlastné spracovanie]

Z grafu číslo 3 je zřejmé, že od roku 2000 příjmy z cestovního ruchu každoročně stúpali. Ekonomicky nejlepší bol pre obyvateľov Madeiry rok 2008, keď tržby za hotelové služby dosiahli rekordných 297 847 tis. eur. V nasledujúcich rokoch dôsledkom krízy však tieto príjmy klesali.

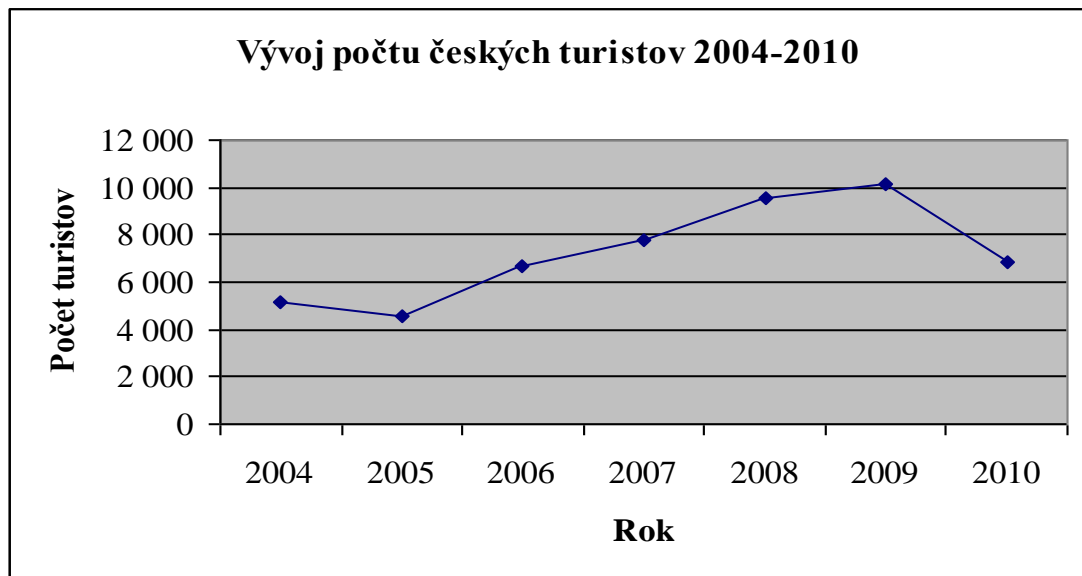
5.1.1 Madeira a českí turisti

Tabuľka 3 Počet českých turistov v rokoch 2004 - 2010 (*Turismo de Portugal, 2011*)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet turistov	5 128	4 576	6 661	7 771	9 533	10 138	6 817
Podiel v celkovej návštevnosti	0,7	0,6	0,1	0,9	1,0	1,3	1,0
Pozícia v návštevnosti	16	16	16	15	16	15	17

Množstvo českých turistov, ktorí každoročne navštívia tento ostrov, je v porovnaní s krajinami ako Veľká Británia alebo Nemecko pomerne malé. Dôvodom je slabá informovanosť o tejto krajine medzi českými turistami a nie príliš veľké množstvo cestovných kancelárií, ktoré ponúkajú zájazdy práve do tejto destinácie.

V návštevnosti je pred Českou republikou Írsko a Rusko. Naopak tesne za sú Spojené štáty americké a Brazília. (*Turismo de Portugal, 2011*)

Graf 4 Vývoj počtu českých turistov 2004-2010 [vlastné spracovanie]

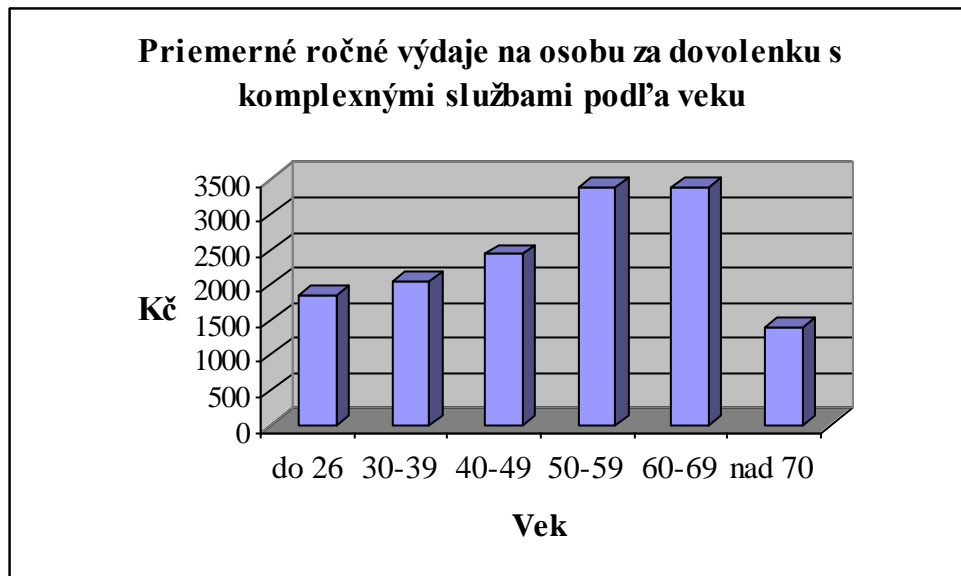
Z grafu číslo 4 je jednoznačne vidieť, že návštevnosť ostrova českými turistami má rastúcu tendenciu. Výnimkou je rok 2010, kedy Madeiru zasiahla prírodná katastrofa, ktorá radikálne zasiahla do celkového príjazdového cestovného ruchu ostrova. Z grafu sa dá však predpokladať, že počet českých turistov bude v tejto destinácii narastať.

Seniorský cestovný ruch

Pojem senior a jeho špecifikácia sú vnímané rôzne. Niekedy je za seniora považovaná osoba staršia 50 rokov, iní za seniora považujú osobu až nad 60 rokov. V českých a európskych štatistikách sú seniori vnímaní od 65 rokov. Tento pojem sa však podľa okolností líši a vyvíja sa v čase. (CzechTourism, © 2005-2012a)

Seniori, z hľadiska cestovného ruchu, patria k perspektívnej skupine pre poskytovateľov služieb cestovného ruchu. Dôvodov je niekoľko. Podiel starších ľudí v populácii rastie a tento trend má aj naďalej pokračovať. Z toho plynie, že porastie aj počet starších ľudí na celkovom počte turistov. Ďalším významným faktom je, že seniori disponujú dostatkom voľného času, väčšina z nich má už deti v dospelom veku. Tento voľný čas tak využívajú práve na cestovanie, ktorému sa v produktívnom veku nestihli venovať. Dovolenka seniorov už dávno nie sú len kúpeľné pobyty alebo odpočinkové pobyty v hotelových komplexoch. Zvyšujúca sa životná úroveň a lepšia zdravotná starostlivosť vedie k tomu, že mnohí

seniori sa stále necítia starí, chcú byť naďalej aktívni a užívať si života. Mnohí vyhľadávajú šport, turistiku alebo rôzne výlety.

*Graf 5 Priemerné ročné výdaje na osobu za dovolenku podľa veku
[vlastné spracovanie]*

Graf číslo 5 znázorňuje priemerné ročné výdaje, ktoré rôzne vekové skupiny utratia za dovolenku s komplexnými službami. Jednoznačne je vidieť, že najviac utrúcajú skupiny od 50-59 a 60-69 rokov, teda prevažne seniori. Z toho vyplýva, že skupina seniorov je ochotná počas svojej dovolenky utrátiť pomerne dosť finančných prostriedkov v porovnaní s ostatnými vekovými skupinami.

Podľa prieskumu Asociácie českých cestovných kancelárií za obdobie 2006-2011 počet cestujúcich seniorov narástol z 15 percent na 32 percent u poznávacích zájazdov a z 13 percent na 22 percent u zájazdov pobytových. Tento nárast v Českej republike kopíruje trend, ktorý sa deje v celej Európe. V Európe v rokoch 2005-2010 došlo k nárastu zo 17 na 27 percent z celkového počtu klientov cestovných kancelárií. (Borovička, 2012)

Špecifické znaky seniorského cestovného ruchu

- radi si priplatia za kvalitnejšiu službu,
- cestujú aj mimo hlavnej sezóny,
- často nakupujú dopredu, tzv. „first minute“,
- požadujú dôkladnú organizáciu cesty,

- výnimočne pri objednávkach využívajú internet,
- sú rizikovejší z hľadiska možných zdravotných problémov. (CzechTourism, © 2005-2012a)

K vytvoreniu nového projektu zájazdu som si vybrala portugalský ostrova Madeira. A to z niekoľkých dôvodov. Povedomie českých turistov o tejto destinácii nie je príliš vysoké, avšak štatistické údaje dokazujú, že ich počet na tomto ostrove každoročne stúpa (v roku 2010 došlo k poklesu v dôsledku prírodnej katastrofy). Madeira sa stáva čoraz atraktívnejšia, predovšetkým pre aktívnych turistov. Analýzou trhu som dokázala, že v Českej republike pôsobí len 30 cestovných kancelárií, ktoré organizujú zájazdy na tento ostrov, čo je pomerne nízke číslo (21 realizuje zájazdy poznávacie). Ďalším dôležitým faktorom je, že žiadna cestovná kancelária sa v poznávacích zájazdoch nešpecializuje na perspektívnu skupinu seniorov. Viac voľného času, zvyšujúca sa životná úroveň, lepšia zdravotná starostlivosť vedú k stále sa zvyšujúcemu počtu aktívnych seniorov, ktorí budú cestovať. Táto skupina klientov cestuje predovšetkým prostredníctvom cestovných kancelárií, individuálne cesty sú minimálne. Pre organizátorov zájazdov je to ďalší dôvod, prečo sa zamerať na túto vekovú skupinu.

Za najvhodnejšiu variantu nového projektu preto považujem vytvorenie poznávacieho zájazdu na Madeiru pre skupinu seniorov.

6 ANALÝZA PONUKY ZÁJAZDOV NA OSTROV MADEIRA

Ostrov Madeira, nachádzajúci sa v Atlantickom oceáne približne 1000 km od pobrežia Portugalska, je pre českú klientelu, ako zaujímavá turistická destinácia, menej známy.

V Českej republike pôsobí 30 cestovných kancelárií, ktoré ponúkajú ako pobytové, tak aj poznávacie zájazdy na tento ostrov. Madeira nepatrí k destinácii s prekrásnymi, širokými plážami a bielym pieskom. Preto väčšina cestovných kancelárií (21) ponúka na tento ostrov predovšetkým zájazdy poznávacie. Pomerne nízky počet cestovných kancelárií organizujúcich zájazdy do tejto destinácie, môže byť aj dôvodom jej nízkej návštevnosti českými turistami.

6.1 Porovnanie jednotlivých cestovných kancelárií

Z celkového množstva cestovných kancelárií, ponúkajúcich zájazdy do tejto destinácie, 21 organizuje zájazdy poznávacie a len 9 zájazdy pobytové - CK Snail, CK Firo, Čedok, CK Fede, CK Conti, Fischer, Eso Travel, Blue Sky Travel a CK Monoi.

Pretože môj navrhovaný projekt zájazdu je poznávací, budem sa vo svojej analýze zamerať len na cestovné kancelárie, ktoré organizujú len tento druh zájazdov.

Jedná sa o tieto cestovné kancelárie:

- Adventura
- CK Alvarez
- CK Campana
- CK Carabus
- CK Conti
- CK Czech Paradise
- Čedok
- Erika Tour
- Eso Travel
- Firo Tour

- CK Geops
- CK Hoška Tour
- CK Ideal Tour Praha
- CK Karavela
- CK Kudrna
- Mamut Tour
- CK Mayer Crocus
- CK Nomád
- CK Snail
- Ck Víkend
- Vsacan Tour.

Pretože cestovních kanceláří, které ponúkajú poznávacie zájazdy na Madeiru, je veľké množstvo, budem sa ďalej venovať len 8 najväčším a najvýznamnejším. V nasledujúcej tabuľke je zobrazený pre každú cestovnú kanceláriu rok vzniku, sídlo, na aký druh zájazdov sa špecializujú a celkové tržby pre rok 2010.

Tabuľka 4 Prehľad cestovných kancelárií [vlastné spracovanie]

Názov CK	Sídlo	Rok vzniku	Špecializácia	Tržby (v mil. Kč)
Adventura	Praha	1990	aktívna dovolenka, ekoturistika	132 (2009)
Campana	Kdyně	1991	pobytové/poznávacie, incentívne zájazdy	16,412
Čedok	Praha	1920	komplexná ponuka služieb	3 129
Eso Travel	Praha	1994	diaľkové exotické destinácie	750
Firo Tour	Praha	1990	poznávacie zájazdy	1 800
Karavela	Hlinsko	1993	poznávacie zájazdy	11,895
Mayer Crocus	Praha	1990	poznávacie zájazdy	121,277 (2009)
Snail	Praha	1998	Portugalsko, Brazília	40,175

Jednou z významných CK na českom trhu je **Adventura**. Táto CK v roku 2012 získala 1. miesto v kategórii najlepší touroperátor pre Afriku a Stredný východ a 3. miesto v kategórii najlepšia cestovná kancelária v Českej republike. Vo svojej ponuke má všetky kontinenty vrátane Antarktídy a ďalej tiež Austráliu, Oceániu (napríklad Galapágy, Veľkonočný ostrov), Atlantické ostrovy, Arktídu (Island, Špicbergy) alebo Latinskú Ameriku. Ročný počet klientov je okolo 6 tisíc. (Adventura, 2012)

Je určená pre klientov, ktorí majú radi dobrodružstvo, outdoorové zájazdy a chcú si z dovolenky doniesť množstvo zážitkov. Na Madeiru organizuje 4 klasické poznávacie zájazdy.

Cestovná kancelária **Campana** ponúka pobytové aj poznávacie zájazdy nielen na európskom kontinente, ale napríklad aj do oblastí Malých a Veľkých Antíl a ďalších exotických miest. Organizuje incentívnu turistiku a špeciálne programy pre skupiny.

Čedok je najstarší organizátor zájazdov v strednej Európe. Vo svojom portfóliu má zájazdy všetkých typov – od tuzemských po individuálne cesty pre náročných klientov. Ďalej organizuje tematické zájazdy – plavby, golfové pobyty, luxusné vlaky alebo potápanie. Kládne dôraz na vysokú kvalitu služieb a spokojnosť zákazníkov. Na Madeiru ponúka širokú škálu termínov nielen pobytových, ale aj poznávacích.

Eso Travel je najväčšou cestovnou kanceláriou, ktorá sa špecializuje na exotické destinácie. Ponúka zájazdy do 126 krajín a má svoje oficiálne zastúpenie na Slovensku, v Thajsku, USA a na Kube. V rokoch 2001-2011 celkovo štrnásťkrát obdržala ocenenie najlepšie touroperátor pre Áziu a Ameriku. (Eso Travel, ©1994-2012)

Zameriava sa na drahé zájazdy (priemerná cena jedného zájazdu je 55 tisíc) do vzdialených exotických miest pre náročných klientov. V ponuke má len 5- hviezdíčkové hotely. V rámci poznávacích zájazdov si drží 60- percentný tržný podiel, avšak v pobytových zájazdoch na pravidelných linkách nie je až tak dominantná. Ako prvá prišla s katalógom pre homosexuálov a tiež ako jediná cestovná kancelária v Českej republike organizuje cestu okolo sveta – prvá cesta bola ihneď vypredaná a cena so všetkými poplatkami je okolo 600 tisíc. (E15, © 2007-2012)

Ako jediná cestovná kancelária organizuje zájazd – Madeira s návštevou Azorských ostrovov.

Najlepším touroperátorom na európskom kontinente pre rok 2010 bola ocenená **Firo Tour**. Patrí k jednej z najväčších CK v Českej republike a je jedným z lídrov trhu a udáva smer vývoja na trhu. Množstvo odbavených klientov ročne presahuje sto tisíc. Predáva zájazdy nielen individuálnym klientom, ale aj kolektívom a firmám. (Firo Tour, 2012)

Táto cestovná kancelária garantuje kvalitné, profesionálne služby za primerané ceny. Patrí k tým, ktorý majú dobrú reputáciu, je všeobecne známa a patrí k 4 najväčším cestovným kanceláriám na českom trhu. (Firo Tour, 2012) Na ostrov Madeira ponúka tri druhy zájazdov – predĺžený víkend, Grand tour a Slávnosti kvetov.

CK **Karavela** má vo svojej ponuke širokú škálu destinácií takmer na všetkých kontinentoch. Je určená pre klientov, ktorí chcú tráviť dovolenku aktívne (cykloturistika, vysokohorská turistika, rafting atď). Na ostrov Madeira realizuje zájazdy v troch termínoch.

CK **Mayer Crocus** je špecialista na poznávacie zájazdy, pobytovo poznávacie a na pobyty v termálnych kúpeľoch. Ostrov Madeira ponúka v dvoch termínoch.

Najširšiu ponuku zájazdov do analyzovanej destinácie ponúka cestovná kancelária **Snail**, ktorá má v ponuke ako poznávacie, tak aj pobytové zájazdy. Zameriava sa na Portugalsko.

CK Snail a CK Conti ako jediné české cestovné kancelárie majú vo svojej ponuke pobytové zájazdy na Madeiru určené pre seniorov. Ani jedna z nich však neorganizuje na tento

ostrov poznávací zájazd špecializovaný práve pre túto cieľovú skupinu. V tomto vidím veľkú medzeru na českom trhu a preto sa takémuto druhu zájazdu budem v projektovej časti svojej práce venovať. Žiadna cestovná kancelária neorganizuje zájazd spojený aj s návštevou Lisabonu, kde má let z Prahy medzipristátie. Preto navrhmem 2. variantu zájazdu, ktorý bude mať vo svojom programe jednodenný pobyt v tomto meste.

6.2 Zhodnotenie ponúkaných zájazdov

Tabuľka 5 Parametre zájazdov jednotlivých CK na ostrov Madeira [vlastné spracovanie]

Meno CK	Počet termínov	Doprava na ostrove	Počet dní	Ubytovanie	Strava	Cena	Cena nezahrňa
Adventura	4	mikrobus	8	3* hotel	R	25900,-	poistenie, vstupy
Campana	neuvádza	auto	8	3*hotel	R	14000,-	letenka, auto: palivo, poistenie, vstupy
Čedok	13	neuvádza	8	3*hotel	R	25910,-	-
Eso Travel	2	autobus	8	Hotel	R	46990,-	poistenie liečebných nákladov
Firo Tour	30	autokar	8	3*hotel	R/PP	27990,- /30980	poistenie liečebných nákladov, vstupy
Karavela	3	minivan, MHD	8	turistický hotel	BS	25490,-	vstupy
Mayer Crocus	2	miestny autobus	10	3*hotel	R	28992,-	vstupy
Snail	4	autokar	8	3*hotel	R/PP	26990,- /29990	poistenie liečebných nákladov, vstupy

Všetky ceny sú za osobu v dvojlôžkovej izbe.

Cestovná kancelária Eso Travel organizuje tento zájazd aj s návštevou Azorských ostrovov, preto je cena v porovnaní s ostatnými cestovnými kancelárkami výrazne vyššia.

Všetky analyzované zájazdy sú vo svojich parametroch veľmi podobné. Jedná sa o poznávací, stredne náročný zájazd s kombinovanou dopravou. 7 z 8 analyzovaných zájazdov

(okrem CK Mayer Crocus) sú realizované na dobu 8 dní, taktiež všetky okrem CK Karavela ubytovávajú svojich klientov v 3-hviezdičkových hoteloch. Najviac termínov ponúka najväčšia z týchto cestovných kancelárií a to CK Firo Tour. Taktiež Firo Tour ako jediná z týchto cestovných kancelárií organizuje zájazd v období Slávnosti kvetov (cena zájazdu je v tomto období vyššia – 28 990,-), čo je ojedinelý karneval kvetov, ktorý sa na tomto ostrove koná každoročne.

Cena za jednu osobu sa pohybuje od 25 000,- Kč. V cene je vždy zahrnutá letecká doprava Praha - Madeira - Praha vrátane všetkých poplatkov (okrem CK Campana, ktorá cenu letenky uvedie na základe aktuálnej ceny), nocľah, raňajky (okrem CK Karavela). Niektoré CK nemajú v cene poistenie liečebných nákladov a takmer všetky (okrem Čedoku a CK Eso Travel) nezahrňujú vstupné do platených objektov. Ceny sa výrazne nelíšia. Kvalita služieb je takmer identická, program má samozrejme každá cestovná kancelária trochu rozdielny, avšak vo svojej podstate všetky CK zahrňujú do svojho programu rovnaké miesta a atraktivity.

Na základne uvedených parametrov v tabuľke č. 3 a ich zhodnotenia by som za najvýhodnejší zájazd považovala zájazd od Čedoku a to z dôvodov:

- takmer najnižšia cena: 25 910,- Kč,
- dobrá reputácia CK a jej postavenie na trhu,
- vysoký počet ponúkaných termínov,
- vstupy a cestovné poistenie sú zahrnuté v cene,
- atraktívny program zájazdu.

Priklad konkrétneho zájazdu od CK Čedok

Veľký okruh Madeirou (8 dní)

Kombinácia poznania a odpočinku - pre milovníkov pešej turistiky, detailné poznanie ostrova - pamiatky aj unikátna príroda.

- 1. deň: prílet na Madeiru, transfer do hotelu, ubytovanie,

- 2.-6. deň: raňajky, výlety podľa programu (Funchal, Ponta do Sol, Porto Moniz, Rebacal, Pico do Arieto atď.),
- 7. deň: raňajky, individuálne voľno, možnosť fakultatívneho výletu,
- 8. deň: raňajky, transfer na letisko, odlet do Prahy. (Čedok, 2012)

Trasa

Funchal – Ponta do Sol – Ponta do Pargo – Paúl da Serra – Pico do Arieiro – Santana – Monte

Cena 25 910.-Kč zahŕňa: leteckú dopravu v turistickej triede vrátane ták a príplatkov, transfery a dopravu po trase, 7 nocľahov a raňajky v 3* hoteli, vstupy podľa programu, sprievodca, zákonné poistenie podľa zákona č. 159/1999 Zb. (Čedok, 2012)

7 PODMIENKY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU NA OSTROVE MADEIRA

Madeira, sopečný ostrov v Atlantickom oceáne, je 1000 kilometrov vzdialený od pobrežia Portugalska a okolo 550 kilometrov od Afriky. Už od 15. storočia patrí tento ostrov Portugalsku, úradným jazykom je preto portugalčina. Jeho rozloha 740 km štvorcových je pomerne malá, zo severu na juh je to len 22 kilometrov a na dĺžku má len 57 kilometrov. Avšak vďaka hornatej krajine, nekonečným serpentínam a náročnejšiemu terénu, cesta z jednej strany ostrova na druhý trvá pomerne dlho.

Podľa historikov bol ostrov objavený v roku 1420 a stal sa zastávkou na dlhých plavbách do Ázie. Na celom ostrove žije asi 250 000 obyvateľov, pričom asi polovica žije v hlavnom meste Funchal, vzdialenom 16 km od letiska. Obyvateľstvo je predovšetkým kresťanského vyznania, sú veľmi priateľskí, pohostinní, veselí a nezaprú v sebe charizmatickú, energickú povahu Portugalcov. Na ostrove však žije aj mnoho emigrantov, ktorí si vybrali ostrov ako ideálne miesto pre svoj život. (Madeira, 2011, Rohanová, © 2007-2008)

Ten, kto navštívi Madeiru, bude tak uchvátený, že sa sem bude chcieť opäť niekedy vrátiť. Nie nadarmo sa tomuto ostrovu hovorí „ostrov večnej jari“, „perla Atlantiku“, „zelený ostrov“ alebo „kvetinový ostrov“. Táto exotická krajina má neobyčajne krásnu prírodu, hory, vysoké útesy, pozoruhodný systém zavlažovania, vodopády alebo nezabudnuteľné prírodné scenérie. Nikde inde na svete sa nevyskytuje také exotické rastlinstvo, ktoré je vidieť takmer po celom ostrove.

7.1 Lokalizačné faktory

7.1.1 Prírodné atraktivity

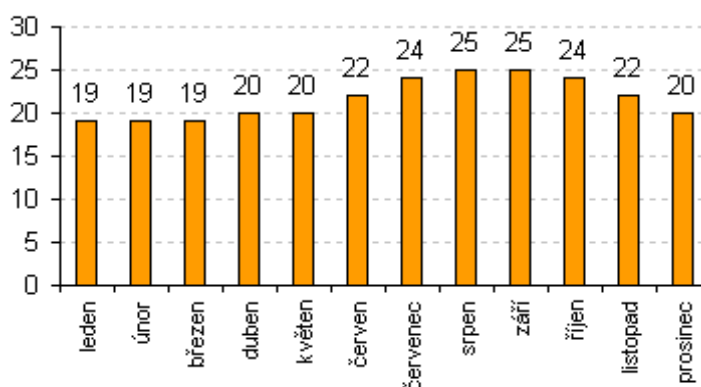
Klimatické pomery

Nie nadarmo sa hovorí Madeire ostrov večnej jari. Takmer po celý rok sa tu striedajú teploty typické pre jarňé obdobie. Na ostrove prevláda teplé subtropické klíma a to aj zásluhou teplého Gofského prúdu, ktorý obmýva pobrežie.

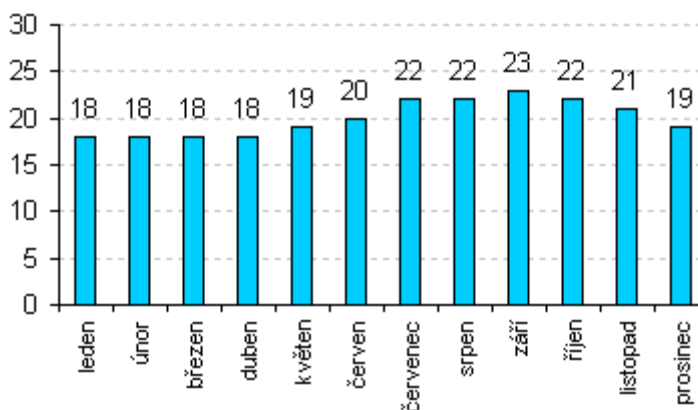
Priemerná teplota dosahuje celoročne 22 stupňov, teplota mora okolo 20. V lete je pomerne teplo, vlhko a teploty sa niekedy môžu dostať až k tropickým 28 stupňom. V zime býva veterno, daždivo, ale pomerne teplo. Počasie je tu ale veľmi nevyspytateľné. Garancia

správnej predpovede počasia je len 10 - 30%. Krásne slnečné počasie ráno, môže poobede vystriedať zatiahnutá obloha s dažďom, ktorý prichádza z hôr. Počasie ostrova tak nepatrí k typicky tropickým, dosahujúcim vysoké teploty a so stálym slnečným svitom. Pre milovníkov takéhoto počasia tak Madeira nie je príliš ideálna.

Značný teplotný rozdiel je aj medzi pobrežím a vnútrozemím, kde v horských oblastiach vo vnútrozemí je počasie výrazne chladnejšie a daždivejšie.

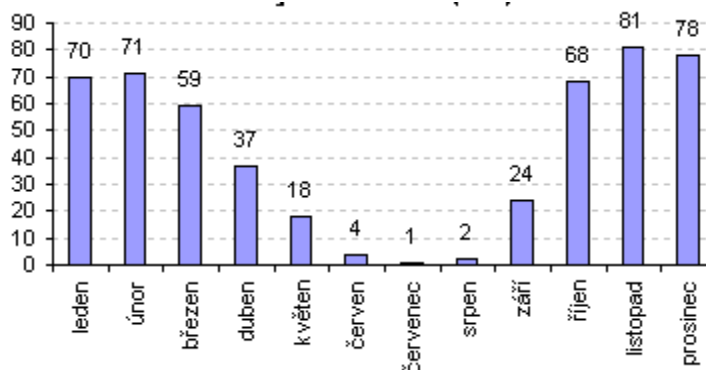
Graf 6 Teplota vzduchu na Madeire (Madeira, 2011a)

Graf 7 Teplota mora na Madeire (Madeira, 2011a)

Madeira nepatrí k miestam, kde je dážď vzácnym pojmom, ako je to napríklad v Portugalsku alebo na Kanárskych ostrovoch. Množstvo zrážok, ktoré tu ročne spadnú, je pomerne vysoké. Avšak veľmi nerovnomerné. Vysoké hory na ostrove zadržujú oblačnosť, ktorá sa vďaka nim nedostane k pobrežiu, ktoré tak trpí nedostatkom vlhky. Kvôli tomuto faktoru bol na Madeire vybudovaný unikátny systém zavlažovania – levády, ktoré privádzajú

vodu do suchších oblastí. Dĺžka týchto zavlažovacích kanálov dosahuje po celom ostrove okolo 2000 km a nemajú vo svete konkurenciu. Vedľa nich boli vybudované turistické chodníky.

Graf 8 Množstvo zrážok na Madeire (Madeira, 2011a)

Najmenej zrážok padne v najteplejších mesiacoch – júl, august. Množstvo zrážok v ostatných mesiacoch je relatívne vysoké, vidieť sú veľké rozdiely medzi jednotlivými mesiacmi.

Povrch

Madeira je súostrovie, ku ktorému patrí obývaný malý ostrov Porto Santo s krásnou 9- kilometrovou plážou a ostrovy Desertas, ktoré sú kvôli nedostatku vody neobývané. Celé súostrovie je sopečného pôvodu a je súčasťou oblasti zvanaj Makronézia. Jednotlivé ostrovy sú vrcholkami podmorských sopiek. Všetky ostrovy sú prírodnou rezerváciou, prísne chránenou. More medzi týmito ostrovami má hĺbku až 4 000 m. K najvyšším vrchom ostrova patria Pico Ruino (1 862m) a Pico do Árieto (1 818 m). (Madeira, 2011)

Povrch ostrova je neuveriteľne rozmanitý, vytvára v turistovi pocit, akoby navštívil niekoľko kontinentov naraz. Madeira je predovšetkým hornatá krajina, hlavne vo vnútrozemí, s množstvom vodopádov a menších riek. Na pobreží turisti môžu obdivovať vysoké útesy alebo odpočívať na prírodných alebo umelo vytvorených plážach.

V západnej časti ostrova sa nachádza náhorná plošina Paul da Serra, jediná rovina na ostrove, ktorá je v hornatej krajine nevídaný zázitok. Až 30% povrchu je pokrytého pralesom., ktorý patrí do chránenej prírodnej rezervácie.

Madeira má turistovi skutočne čo ponúknuť. Ostrov je určený predovšetkým aktívnemu turistovi, ktorý ocení rozmanitú na svete ojedinelú prírodu. Pre toho, kto však preferuje

široké pláže s bielym pieskom a podnebie s tropickými teplotami, nie je tento ostrov príliš určený.

Fauna a flóra

Madeira je známa ako ostrov kvetín. Nachádza sa tu unikátna flóra. Rastie tu viac ako 700 druhov kvetín, orchideí, papradie, ibišky, magnólie, azalky alebo vianočné hviezdy. Je tu niekoľko botanických záhrad a parkov, celý ostrov dýcha rôznymi farbami a vôňami. Nikde inde na svete nie je k videniu toľkoto množstva kvetín na jednom mieste. Flóra je na ostrove významným turistickým lákadlom a to nielen v období konania Slávností kvetín, ktoré každoročne prilákajú na ostrov tisíce turistov z celého sveta.

Poľnohospodárstvo sa zaoberá predovšetkým pestovaním cukrovej trstiny, vinnej revy alebo banánov.

Naopak, fauna je tu relatívne riedka, žiadne exotické zvieratá sa tu nevyskytujú. Na náhornej plošine je bežné stretnúť voľne sa pasúce kravy alebo kozy.

7.1.2 Spoločenské atraktivity

Kultúrno - historické pamiatky

Kultúrne pamiatky nepatria na ostrove k hlavným turistickým lákadlám. Nachádzajú sa tu predovšetkým múzeá, kostoly alebo kaplnky zasvätené rôzým významným svätcom. Najviac takýchto stavieb je situovaných v hlavnom meste Funchal. K najvýznamnejším kultúrno - historickým pamiatkam patria:

Kláštor Adegas de Sao Francisco: bol postavený v 15. storočí ako prvá portugalská katedrála v zámorí.

Kláštor sv. Kláry: bol založený synom objaviteľa ostrova Zarca, ktorý tu má aj hrob a dnes je sídlom ženského františkánskeho rádu, zaujímavá je jeho výzdoba tradičnými azulejos.

Kostol v Monte: jeden z najznámejších na ostrove, je zasvätený patrónke ostrova Panne Márii a je každoročne cieľom pútnikov, v interiéri sa nachádza hrobka posledného rakúskeho cisára Karla I.

Kostol Sao Salvador: nachádza sa v rybárskom meste Santa Cruz, bol postavený v roku 1533 a je najstarším kostolom na ostrove.

Pamätník Sisi: Madeira patrila k obľúbenému miestu tejto cisárovnej, ktorá si sem chodila liečiť zdravotné problémy a kde utekala pred tak neobľúbeným viedenským dvorom. (Novák, Nováková a Soukupová, 1997, s. 118)

Kultúrne zariadenia

Múzeum de Arta sacra: najvýznamnejšími vystavovanými objektmi je kolekcia flámskych a portugalských obrazov na dreve z 15. a 16. storočia.

Múzeum madeirského vína: víno z Madeiry patrí k celosvetovo uznávaným, múzeum je v barokovo vystavanom komplexe budov, kde sa návštevníci môžu zúčastniť ochutnávky vín.

Akvárium v Porto Moniz: je tu k videniu 70 typických morských živočíchov žijúcich v Atlantickom oceáne.

Chalúpkky v Santane: malá dedina Santana s približne 4 000 obyvateľmi je známa predovšetkým svojimi typickými chalúpkami so špicatými strechami, červenými dverami a modrými okenicami, patrí k najnavštevovanejším a najpopulárnejším miestam ostrova.

Lod' Krištofa Kolumba: nachádza sa v mestečku Camara de Lobos, jedná sa o repliku slávnej lodi Santa Maria tohto významného moreplavca, ktorý na ostrove Ponto Santo niekoľko rokov prebýval. (Klíma a Šikrha, 2011, s. 126, 208, 239)

Kultúrne podujatia a akcie

Kultúrnych udalostí na ostrove je skutočne mnoho. Ja som vybrala tie, ktoré sú najzaujímavejšie a najznámejšie.

Festival kvetín: táto slávnosť je najvýznamnejšou udalosťou na ostrove a pre každého turistu je neuveriteľným zážitkom, ktorý láka tisíce návštevníkov z celého sveta, koná sa každoročne v apríli a mnohé cestovné kancelárie organizujú zájazdy špeciálne na toto podujatie, kvetinami je vyzdobené takmer každé miesto vo Funchale, hlavným mestom prechádza kvetinový sprievod, v ktorom sú účastníci oblečení do kvetín.

Atlantský festival: je oslavou hudby a ohňostrojov, v období júna sa tu konajú závody ohňostrojov o najlepšie predstavenie spojené s hudbou.

Púť do mestečka Mont: toto mestečko je známe kostolom Panny Marie, ku ktorému každoročne 15. 8. miera tisíce návštevníkov nielen z Madeiry, aby uctili patrónku Madeiry a súčasne slávilí Nanebovstúpenie Panny Marie.

Vínny festival: tento festival sa koná každý rok začiatkom septembra, oslavuje sa po celom ostrove a prebieha na počesť zbierania úrody, miestni vinári na uliciach ponúkajú ochutnávky svojich vín, najslávnejšie madeirské víno je sladké Malvoisie, pestované na útesoch. Obdobie konania toho festivalu som vybrala ako termín konania môjho navrhovaného zájazdu.

Vianoce a Silvester: tieto sviatky na Madeire sú nezvyčajne zaujímavé aj vďaka príjemným teplotám, ktoré tu v tomto období panujú. Výzdoba hlavného mesta môže konkurovať veľkým európskym metropolám, žiarovkami vyzdobené palmy alebo vystavaný betlehem na pobreží vypadá skutočne veľkolepo, Vianoce tu začínajú už 26. novembra, kedy sa rozsvieti vianočná výzdoba, konajú sa tu rôzne vystúpenia, koncerty a nechýbajú ani typické vianočné trhy. Silvestrovský ohňostroj priláka na ostrov desiatky tisíc návštevníkov z celého sveta. Ohňostroj z roku 2007 je dokonca zapísaný v Guinnessovej knihe rekordov, ako najväčšia ohňostrojová show na svete. Oslavy Vianoc a Nového roka končia až 6. januára príchodom Troch kráľov. (Klíma a Šikrha, 2011, s. 27-33, 267)

K ďalším významným udalostiam na Madeire patrí napríklad Karneval, Jazzový festival alebo Festival vážnej hudby. Madeirčania oslavujú pre nás veľmi netradičné veci, na ostrove sa konajú napríklad slávnosti cibule, citrónu, gaštanov, čerešní alebo burčáku. Ďalej organizujú množstvo kuriózných závodov, ako napríklad závod na spracovanie cukrovej trstiny. (Madeira, 2011b)

7.2 Selektívne faktory

Selektívne podmienky, ktoré podmieňujú rozvoj cestovného ruchu a ktorými sa budem vo svojej práci zaoberať, sú politické, ekonomické, demografické, ekologické a personálne. Tieto faktory patria k subjektívnym a majú primárne postavenie. Objektívne faktory, ktoré budem analyzovať, sú reklama a propagácia.

7.2.1 Politické usporiadanie

V roku 1976 portugalská vláda uznala nezávislosť Madeiry a tak sa tento ostrov stal autonómnyim regiónom Portugalska. Na ostrove pôsobí regionálna vláda, obyvatelia však platia portugalské dane a volia v portugalských voľbách. Úradným jazykom je portugalština.

Po mnohé roky bol ostrov dostupný len pre bohatú klientelu, predovšetkým z Veľkej Británie. Situácia sa ale pomaly menila. Madeira sa začala orientovať aj na ostatné vrstvy turistov. Tomu prispel v roku 1986 vstup Portugalska do Európskej únie a tým sa aj zvýšil rozvoj ostrovných organizácií a samotného cestovného ruchu. Veľa z rozvojových programov boli využité na výstavbu infraštruktúry ostrova.

7.2.2 Ekonomická situácia

Hlavným zdrojom obživy miestneho obyvateľstva je turizmus. A Madeirčania sú si toho plne vedomí. Preto neustále budujú nové komfortné, luxusné hotely, golfové strediská, kasína alebo zlepšujú infraštruktúru. Tak chcú prilákať čím ďalej tým viac turistov a prispievať k zvyšovaniu príjmov.

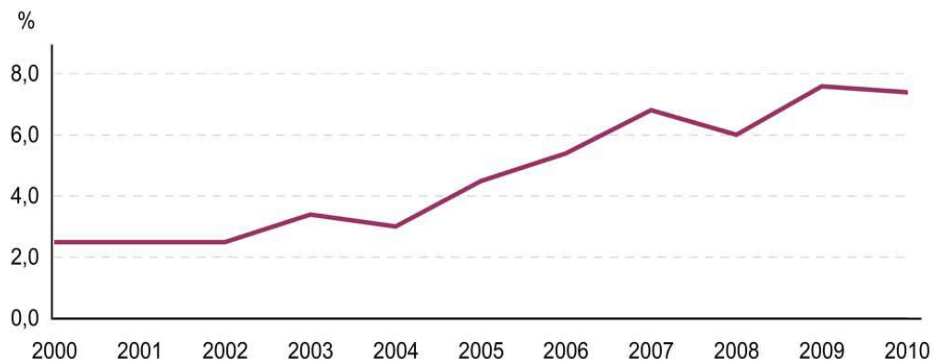
Aj napriek nepriaznivému reliéfu sa až pätina obyvateľov stále živi poľnohospodárstvom. Najväčšiu produkciu tvoria banány (nesmú sa však vyvážať do Európy, pretože nesplňujú štandardy EU) a vinná réva. Víno z Madeiry je celosvetovo známe.

Životná úroveň je tu na relatívne vysokej úrovni. Tomu sú aj prispôsobené ceny na ostrove, ktoré sú pomerne vysoké.

Tabuľka 6 Počet obyvateľov, ekonomicky aktívnych a zamestnaných [vlastné spracovanie]

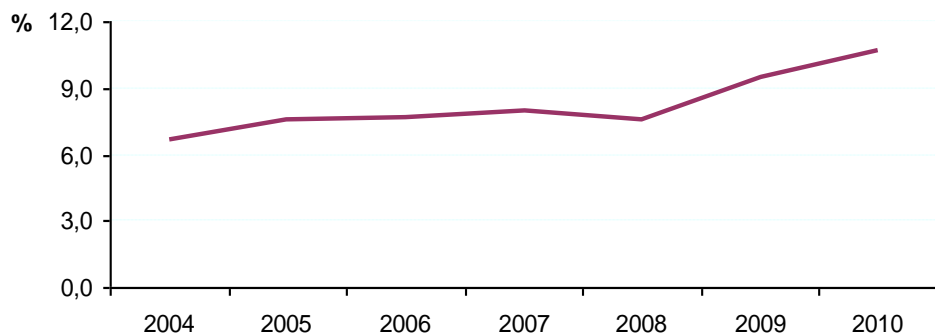
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obyvateľov	243 647	244 742	245 502	246 248	246 925	247 280	247 484
Ekonomicky aktív.obyvateľ	116 985	122 696	124 221	125 300	125 800	127 300	129 400
Zamestnaní	124 700	122 800	123 600	122 300	121 700	118 400	119 800

V tabuľke číslo 6 je znázornený vývoj počtu obyvateľov, ekonomicky aktívne obyvateľstvo a počet zamestnaných v rokoch 2004 - 2010. Počet obyvateľov každoročne o niekoľko stoviek stúpá, tým pádom sa aj zvyšoval počet aktívneho obyvateľstva.

Graf 9 Vývoj nezamestnanosti – Madeira (Madeira em Números, 2011, s. 13)

Na grafoch číslo 9 a 10 je zobrazený vývoj nezamestnanosti na Madeire a v Portugalsku. V oboch prípadoch nezamestnanosť pozvoľna stúpala až do roku 2008, kedy sa o niekoľko desiatín percenta znížila. Avšak od tohto roku opäť začala v rokoch 2009 a 2010 stúpať. V Portugalsku sa v roku 2010 dostala na svoju rekordnú hranicu a to na takmer 11% a na Madeire sa udržiavala po tieto dva roky pod 8%. Z tejto analýzy je vidieť, že Portugalsko výrazne zasiahla ekonomická kríza, ktorá ekonomiku Madeiry poznamenala taktiež, ale nie až tak radikálne ako Portugalsko (od roku 2008 zvýšenie nezamestnanosti o viac ako 3%).

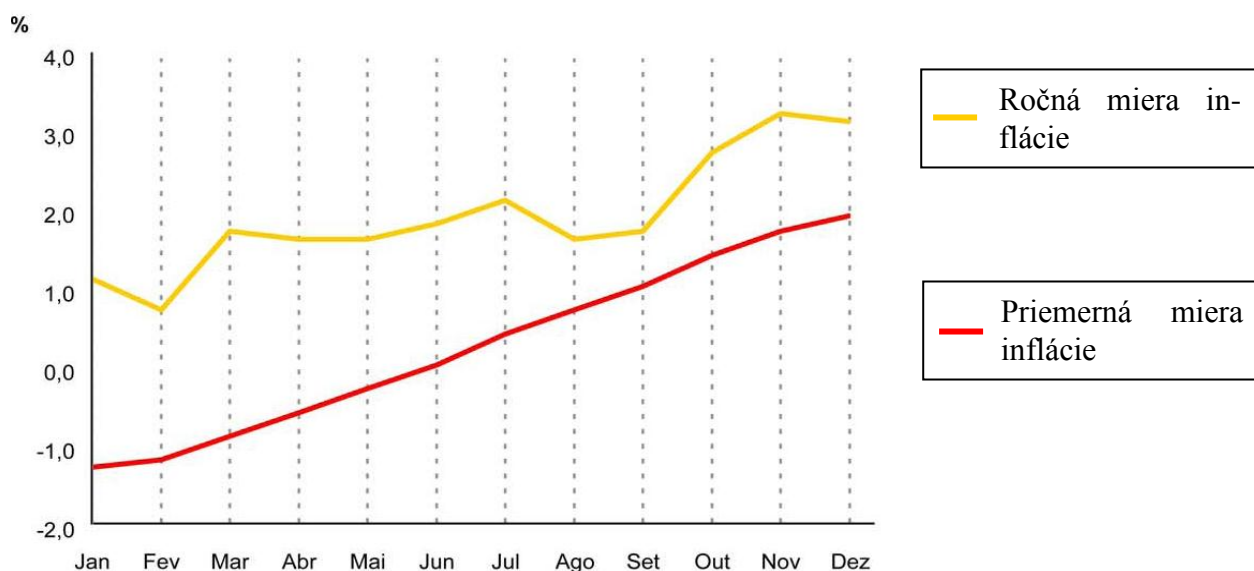

Graf 10 Vývoj nezamestnanosti – Portugalsko [vlastné spracovanie]

Tabuľka 7 Vývoj HDP Madeiry v rokoch 2004 – 2010 [vlastné spracovanie]

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové HDP (v mil. Eur)	4 315,3	4 444,1	4 945,8	5 046,9	5 280,3	5 139,6	5 224,5
HDP na obyvateľa (v eur.)	17 711	18 158	20 157	20 504	21 392	20 809	21 134
reálny rast HDP %	4,6	2,5	11,2	1,7	4,3	-2,7	1,6

Ekonomika Madeiry vykazuje do roku 2008 rast, až v roku 2009 dochádza k poklesu o 2,7 % dôsledkom celosvetovej krízy. V roku 2010 však opäť dosahuje pozitívnych čísiel. Pre porovnanie v roku 2009 reálny rast HDP Portugalsku vykazoval -2,6% a v roku 2010 1%.

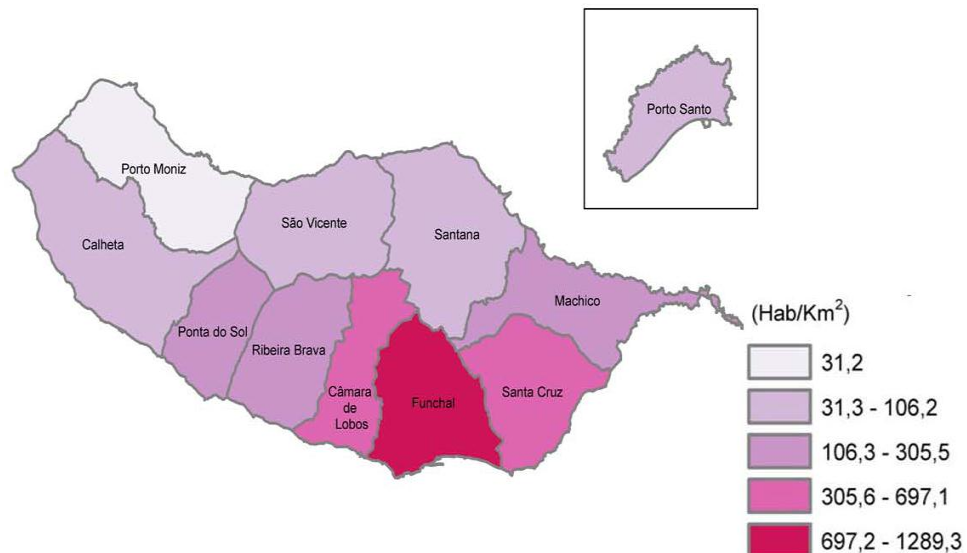
Graf 11 Miera inflácie v roku 2010 (Madeira em Números, 2011, s.17)

Podľa indexu spotrebiteľských cien v roku 2010 k došlo k najvýraznejšiemu zdražovaniu u alkoholických nápojov a tabaku. Ďalej sa zdražovanie výraznejšie dotklo bývania, elektriny, plynu alebo dopravy.

7.2.3 Demografické faktory

Najviac obyvateľov až 40% je koncentrovaných v hlavnom meste Funchalu a jeho okolí. Tu sa aj najviac koncentrujú všetky služby, obchod a tým pádom sem za prácou prichádza obyvateľstvo z ostatných častí ostrova. To môže spôsobiť v odľahlejších častiach ostrova

nedostatok pracovných miest, zaostávanie týchto oblastí za vyspelejšími časťami ostrova a pokles rozvoja cestovného ruchu v týchto miestach. Životná úroveň je výrazne rozdielna v jednotlivých častiach ostrova.

Obrázok 2 Hustota obyvateľstva ostrova Madeira (*Madeira em Números, 2011, s. 7*)

7.2.4 Ekologické faktory

Nie nadarmo sa tomuto ostrovu hovorí tiež „zelený ostrov“. Návštevníka toto miesto uchvátí všade prítomnou zeleňou, upravenosťou, čistotou a snahou o zachovanie prírodného bohatstva v neporušenej podobe. Miestne obyvateľstvo si je vedomé neuveriteľne krásnej prírody, ktorú ponúka tento ostrov, preto je ekológia pre nich na poprednom mieste. Jej zachovanie je do budúcnosti predpokladom neustáleho rozvoja cestovného ruchu. Nachádza sa tu dokonca niekoľko ekologických hotelov. Tieto hotely hojne využívajú slnečnú energiu, všetku vodu recyklujú a zalievajú ňou záhrady alebo sa podieľajú na výsadbe nových stromov.

7.2.5 Personálne predpoklady

Turizmus ako jedna z hlavných obživ obyvateľstva zaručuje návštevníkovi profesionálne vystupujúci personál, jazykovo dostatočne vybavený. Nechýbajú tu ani profesionálne služby sprievodcov.

7.2.6 Propagácia a reklama

Propagácia a reklama je pre každú turistickú destináciu dôležitý spôsob, ako sa zviditeľniť a prilákať čo najviac turistov.

V roku 2010 bola Madeira Európskou komisiou udelená cena Ecolabel Communication Awards za propagáciu ekoznačky EU. Cenu dostal hotel Jardim Atlântico. Táto cena sa udeľuje za dobré výsledky vo zvyšovaní informovanosti verejnosti o výrobkoch a službách šetrných k životnému prostrediu. Hlavné kritériá, ktoré sa v súťaži posudzujú, sú kreativita a kvalita reklamy, efektívne používanie ekologického loga a dosiahnuté výsledky. (EurActiv, © 2004-2012)

V roku 2006 bol ostrov Madeira ocenený v oblasti reklamy. Madeirská reklamná asociácia dostala cenu na reklamnom festivale Werbe Grand Prix za televízny spot Mind Body Madeira, katalóg a brožúru Golf na Madeire. (CzechTourism, 2006a)

Spot má 30 sekúnd a určite si toto ocenenie zaslúži. Zachycuje krásnu madeirskú prírodu, levády, hory a more. Reklamný slogan Body Mind Madeira má vyzdvihnúť ostrov ako miesto, kde si návštevník odpočinie nielen po fyzickej, ale aj duševnej stránke.

7.3 Realizačné faktory

7.3.1 Ubytovacie zariadenia

Výraznejší rozvoj turistického ruchu na ostrove začal na začiatku 20. storočia. S týmto rozvojom bola potreba stále väčších ubytovacích kapacít. V roku 1952 bolo na Madeire len 453 izieb pre 9 131 hostí. Aj vďaka masovému prílivu britských turistov, ktorí mali stále väčší záujem tu tráviť zimu, začala rozsiahla výstavba hotelových komplexov. (Klíma a Šikrha, 2011, s. 305-307)

Tabulka 8 Vývoj počtu ubytovacích zariadení (Klíma a Šikrha, 2011, s. 307)

Rok	Počet hotelov	Kapacita	Počet hostí	Počet nocľahov	Personál
1962	29	1 928	15 936	155 085	-
1970	60	3 625	84 488	606 270	1 851
1980	81	11 454	328 256	2 410 689	4 520
1990	85	13 419	520 515	3 356 178	4 491
2000	186	22 936	284 507	1 713 978	5 798

Z tabuľky číslo 8 je vidieť, že začiatkom storočia dochádza k úbytku turistov a to takmer o 50%. Jedna z možných príčin je preferencia turistov, ktorí dávali prednosť piesočnatým plážam a tropickým teplotám, pred aktívnou turistikou.

Dnes je na ostrove nespočetná ponuka hotelov od nižších kategórií až po tie najluxusnejšie. Hotely sú vysokej kvality, vyškolený personál a špičkové služby sú samozrejmosťou. Väčšina hotelov je situovaná v okolí hlavného mesta. Mimo mesto, predovšetkým v hornatých oblastiach, kde je výstavba kvôli nepriaznivému terénu takmer nemožná, je ponuka už menšia. Avšak neustály prílív turistov spôsobil, že v súčasnosti sa hotely stavajú aj na ťažko prístupných skalách alebo údoliach.

Priaznivé podnebie a klíma umožňujú liečenie rôznych zdravotných problémov. Mnoho turistov si sem prichádza uzdravovať napríklad dýchacie problémy (liečila sa tu Sisi alebo Karel I.). Z tohto dôvodu tu už v minulosti boli vystavané liečebné domy a ozdravovne. Množstvo hotelov ponúka rozličné wellness programy alebo liečebné procedúry.

7.3.2 Stravovacie zariadenia

Ostrov má v oblasti gastronómie skutočne čo ponúknuť. Nachádza sa tu množstvo reštaurácií od obyčajnejších až po tie najluxusnejšie, taverne alebo kaviarne. Ceny v reštauráciách sú na naše pomery vyššie, hlavné jedlo stojí okolo 10 eur. V mnohých reštauráciách je často večer pripravený program, predovšetkým kultúrne tance a zvyky. Nechýbajú tu ani svetové značky rýchleho občerstvenia alebo pokrmy pripravené priamo pred zrakom zákazníka, hlavne ryby a morské plody. Ceny v supermarketoch sú o niečo vyššie ako v Českej republike. Najviac obchodov je koncentrovaných v hlavnom meste, kde sú ceny potravín lacnejšie v porovnaní s odľahlejšími oblasťami ostrova.

Hlavné špeciality ostrova sú plody mora a ryby. K lacnejším pokrmom patria napríklad krevety, morské plody alebo kuželnatky. Jednou z pochúťkových rýb je mečúň, ktorý je portugalskou špecialitou. Madeirčania a Portugalci si ale najčastejšie vo svojej kuchyni pripravujú bacalhau – sušenú tresku, ktorá sa vraj dá pripraviť na 365 spôsobov. Najbežnejšou rybou a typickou madeirskou pochúťkou je však espada alebo black fish. Aj napriek jej nie príliš lákavému vzhľadu je to veľmi lahodné, jemné biele mäso. Podáva sa napríklad s pečeným banánom, mangom alebo zapečeným syrom.

Celosvetovo známe je sladké madeirské víno Malvoisie alebo Atlantis Rose. Na veľkej časti ostrova je pestovaná vinná réva. Cena sa pohybuje v rozmedzí 15-20 eur. Ďalšími tradičnými nápojmi sú pálenka z cukrovej trstiny s citrónom alebo miestne pivo Coral. (Madeira rovnou, 2011; Klíma a Šikrha, 2011, s. 123,124, 214)

7.3.3 Doprava

Madeira mala vďaka svojej polohe, okolo 1 000 km od pobrežia Portugalska, dlho problém so spojením s okolitým svetom. Na ostrov sa dalo dostať len loďou alebo hydroplánom (od roku 1949). Tieto lety však skoro skončili kvôli leteckej katastrofe v roku 1958.

Výstavba letiska tak bola nevyhnutná. Hornatá krajina a takmer žiadna rovina však túto situáciu značne komplikovali. Pôvodne sa uvažovalo o náhornej plošine Paul da Serra.. Táto možnosť bola však rýchlo zamietnutá, kvôli často veľmi nepriaznivému počasiu, ktoré by značne komplikovalo pristávanie. Preto až v roku 1964 bola otvorená 1 600 metrov dlhá prístavacia dráha, 16 kilometrov od Funchalu. Hneď po jej otvorení bolo toto letisko zahrnuté medzi 5 najnebezpečnejších na svete a to z dôvodu krátkej prístavacej dráhy a obťažnosti pilotov na ňu dosadnúť. Od postavenia letiska sa tu stalo niekoľko vážnych leteckých katastrof, ktoré si vyžiadali stovky ľudských životov. Preto sa začalo s prestavbou. Dráha bola predĺžená, nad oceánom bol vybudovaný železobetónový most, podopieraný 180 piliermi. Súčasná prístavacia dráha je v prevádzke od roku 2000 a od poslednej nehody v roku 1977 sa tu žiadna ďalšia nehoda nestala. Aj napriek skutočnosti, že toto letisko patrí stále k najnebezpečnejším na svete, pristávanie na Madeire je nevšedným zážitkom. (Klíma a Šikrha, 2011, s. 64-67)

Žiadna letecká spoločnosť zatiaľ z Prahy do Funchalu priamo nelieta. Najrýchlejším aj najlacnejším spôsobom ako sa sem dopraviť, je s prestupom v Lisabone alebo v Londýne. Najčastejšie však cestovné kancelárie lietajú s medzipristátím v Lisabone. Let z Lisabonu

do Funchalu trvá takmer dve hodiny. Z letiska do hlavného mesta premávajú pravidelne a za prijateľnú cenu autobusy.

Možnosti leteckej dopravy na Madeiru pre českých turistov:

- Viedeň – Madeira, letecké spoločnosti TapPortugal, Lauda Air, Austrian, spätočná cena letenky je približne 12 000 Kč, priamy let,
- Praha – Londýn - Madeira, nízkonákladová letecká spoločnosť EasyJet, spätočná cena letenky je približne 10 000 Kč, prestupný let je so 7 hodinovým čakaním v Londýne,
- Praha – Lisabon - Praha: letecká spoločnosť TapPortugal, Lisabon – Madeira - Lisabon: nízkonákladová spoločnosť EasyJet, spätočná cena letenka je približne 8000 Kč, prestupný let s 10 hodinovým čakaním,
- Praha – Lisabon - Madeira, letecká spoločnosť TapPortugal, spätočná cena letenky je približne 8 400 Kč, prestupný let je priamo návazný.

Uvedené ceny sú orientačné. Cena závisí od toho, kedy bola letenka rezervovaná, mení sa v závislosti od aktuálnej ceny paliva a kurzu.

Pre českých klientov sú najbližšie letiská v Prahe, v Bratislave a vo Viedni. Z Bratislavy na Madeiru je letecké spojenie veľmi komplikované, s niekoľkými prestupmi a tak aj cena je pomerne vysoká. Z tohto dôvodu let z Bratislavy je takmer nereálny, preto ho ani neuvádzam. Z Bratislavy a z Brna lietajú nízkonákladové spoločnosti do Londýna, avšak nie na londýnske letisko Gatwick, odkiaľ na Madeiru lieta EasaJet. Presun medzi letiskami je nepohodlný, preto takúto možnosť taktiež neuvádzam.

Lety, ktoré uvádzam z Prahy a Viedne, sú cenovo najvýhodnejšie, avšak mnohé z nich sú časovo zle naviazané.

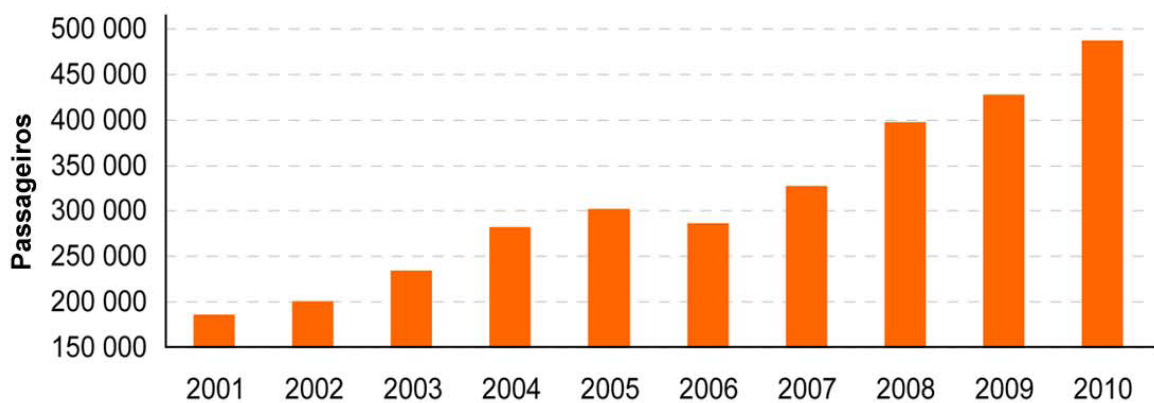
Cenovo aj časovo najvhodnejšie je tak letecké spojenie Praha – Lisabon – Madeira od leteckej spoločnosti TapPortugal.

Lodná doprava je pre ostrov veľmi dôležitá. Lodami sa tu dováža tovar, prístav slúži lodiam ako zastávka pri plavbe medzi Európou a Amerikou. Ostrov je tiež častou zastávkou veľkých výletných lodí. Z prístavu vo Funchale každý deň vypláva veľký trajekt na ostrov Porto Santo, vzdialený od Madeiry približne 40 km. Lístky bývajú pomerne rýchlo vypredané a sú relatívne drahé (spätočný lístok okolo 40 eur).

Tabuľka 9 Počet priletov a cestujúcich v roku 2010 [vlastné spracovanie]

	Domáci	Krajiny EU	Krajiny mimo EU	Medzinárodný	Celkovo
Počet priletov	6 824	2 477	1 529	194	11 024
Počet cestujúcich	1 154 365	610 797	422 338	30 535	2 218 035

Z tabuľky číslo 10 je vidieť, že leteckú dopravu na ostrov využívalo v roku 2010 viac ako 2 milióny cestujúcich. Z toho najviac boli Portugalci. Počet letov v tomto roku bol cez 11 tisíc. Denne je na letisku odbavených približne 30 letov.

Graf 12 Počet prepravených cestujúcich lodnou dopravou v rokoch 2001 - 2010 (Madeira em Números, 2011, s. 26)

Počet cestujúcich, ktorí využívajú lodnú dopravu každoročne, stúpa. Tento fakt je spôsobený aj nárastom záujmu o výletné plavby. V roku 2010 bolo takto prepravených takmer pol milióna cestujúcich.

Doprava na ostrove

Najlacnejšou variantu cestovania na ostrove sú autobusy. Nie však príliš ideálnou. Autobusy nechodia moc často a nejazdia do všetkých oblastí ostrova. Vo hlavnom meste funguje mestská hromadná doprava, autobusy tu jazdia pomerne často.

Najlepším spôsobom ako cestovať po ostrove, je prenájom auta. Ide o drahší spôsob v porovnaní s autobusmi, avšak najvhodnejší. Benzín aj prenájom je tu pomerne drahý. Na

Madeira existuje veľké množstvo autopožičovní, ktoré sa podstatne cenovo líšia, preto je dobré ich najskôr prejsť niekoľko a až potom vybrať.

Pretože Madeira je hornatá krajina, s výstavbou dopravných komunikácií to bolo vždy veľmi zložitú. K niektorým oblastiam ešte pred pár rokmi neexistovala žiadna podzemná komunikácia. Cesty sú tu zväčša v dobrom stave. Na severnom pobreží sú veľmi kľukaté a úzke, mnohé prechádzajú cez tunely vytesané do skál. V niektorých miestach umožňujú prejazd len jedného auta. Po pobreží vedie nová diaľnica, ktorá sa z veľkej časti skladá z tunelov a vysokých mostov.

7.3.4 Atrakcie a športy

Madeira ponúka široké spektrum atrakcií a športového vyžitia. Na ostrove sa nachádza niekoľko golfových ihrísk, ktoré sú aj napriek nepriaznivému povrchu ostrova, považované za jedny z najkrajších v Európe. Skaly a útesy ponúkajú nadšencom horolezectva priaznivé podmienky. K ďalším športom, ktoré je možné realizovať na ostrove, sú napríklad paraglidng, cyklistika, potápanie, jachting alebo jazda na motokárach. Populárne sú aj výlety replikou lodi Krištofa Kolumba, pozorovanie veľrýb a delfínov.

Na ostrove je vystavaných niekoľko lanoviek. Niektoré z nich boli postavené za účelom atrakcie pre turistov, iné pre roľníkov, pre ktorých bola lanovka jediná možnosť ako sa dostať k svojim pozemkom. Najväčšia lanovka premáva z Funchalu do botanickej záhrady a do mestečka Monte.

Veľmi zaujímavá a špecifická je atrakcia v Monte známa ako Carrinhos de Monte. Jedná sa o zjazd z vrcholku Monte do Funchalu v prútenom koši upevnenom na drevených saniach. Do takýchto saní sa zmestia 2 osoby, sane ovládajú dva vodiči, ktorí brzdia a riadia sane. V minulosti to bol miestnym obyvateľstvom hojne využívaný spôsob dopravy.

Lokalizačné, selektívne a realizačné faktory pozitívne prispievajú k rozvoju cestovného ruchu na Madeire, ktorá má mnoho čo ponúknuť. Atraktívny robí ostrov predovšetkým unikátna príroda a flóra, ktorá sem priláka najviac návštevníkov. Priaznivé klíma počas celého roka umožňuje realizáciu cestovného ruchu takmer celoročne. Umelo vytvorené pláže prispievajú k rozvoju nielen poznávacieho, ale aj pobytového cestovného ruchu. Spoločenské atraktivity nepatria k hlavným lákadlám ostrova. Významné sú však rôzne slávnosti a festivaly, ktoré sú to počas roka organizované. K hlavným patria Slávnosti kvetín a Atlanský festival, počas ktorých sem prúdia tisíce návštevníkov z celého sveta. K nárastu ubytovacích zariadení dochádza začiatkom 20. storočia, kedy sa začína s radikálnou výstavbou hotelov. Ostrov disponuje dostatočným množstvom hotelových kapacít rôznych kategórií, pre stále sa zvyšujúci príjazdový cestovný ruch. V dnešnej dobe výstavba nových hotelových zariadení stále pokračuje. Doprava na ostrov bola v minulosti kvôli hornatému povrchu veľký problém. Dnes je tu vystavané bezpečné moderné medzinárodné letisko, ktoré ročne odbaví tisíce turistov. Tak už nedochádza k leteckým katastrofám, ktoré v minulosti výrazne znižovali prílety turistov.

Madeira má všetky predpoklady k tomu, aby sa tu cestovný ruch naďalej rozvíjal a ďalej sem lákal tisíce turistov.

8 SWOT ANALÝZA MADEIRY

Tabuľka 10 SWOT analýza Madeiry

Silné stránky	Slabé stránky
priaznivé klíma počas celého roka	dopravná dostupnosť len letecky
unikátna, nedotknutá príroda	pomerne veľká vzdialenosť od pevniny
rozmanitosť krajiny – hory aj pláže	vyššie ceny
množstvo festivalov a slávností počas celého roka	nie príliš ideálne podmienky pre pobytový CR – malé množstvo pláží, zlý prístup do mora
dostatočné množstvo ubytovacích a stravovacích zariadení všetkých kategórií	ubytovacie zariadenia, služby, atrakcie koncentrované predovšetkým v hlavnom meste
kvalifikovaný personál	málo kultúrnych pamiatok
priaznivé podmienky pre vodné športy	slabá sieť autobusovej dopravy
rozmanité možnosti športového vyžitia	jedno z najnebezpečnejších letísk na svete
kvalitne vybudovaná infraštruktúra	premenlivosť počasia, mnohé oblasti sú často kvôli zlému počasiu neprístupné
snaha miestnej vlády o ochranu životného prostredia	
veľké množstvo požičovní automobilov	
špecifická gastronómia na ostrove	
ojedinelá flóra	
unikátna výzdoba v období Vianoc a ohňostrojová show na Silvestra	
čisté, upravené prostredie	
Príležitosti	Hrozby
Madeira je členom EU	konkurencia blízkych ostrovov
ľudia stále viac vyhľadávajú nové, neznáme destinácie ako je Madeira	ekonomická kríza v Európe – ľudia vyhľadávajú cenovo dostupnejšie destinácie a menej cestujú
dobrá marketingová propagácia destinácie	
malá pravdepodobnosť teroristického útoku	

Silné stránky

Medzi silné stránky ostrova patrí predovšetkým príroda a flóra, ktorá je vo svete ojedinelá. Pre priaznivcov turistiky je tu vybudovaných množstvo turistických trás a chodníkov. Výnimočná je aj v organizovaní slávností a festivalov, ktoré prilákajú množstvo turistov. Madeira má oproti niektorým turistickým destináciám výhodu v celoročnom priaznivom podnebí, ktoré umožňuje rozvoj cestovného ruchu po celý rok.

Za významnú silnú stránku ďalej považujem dobrú dopravnú dostupnosť do odľahlejších častí ostrova a kvalitne vybudovanú infraštruktúru aj napriek zložitému hornatému terénu.

Ostrov aj napriek veľkému počtu turistov stále pôsobí čistým, upraveným dojmom. V porovnaní s niektorými turisticky hojne navštevovanými destináciami je vidieť, že domáce obyvateľstvo dbá na životné prostredie, upravuje a stará sa o miestnu prírodu.

Slabé stránky

Výraznou slabou stránkou ostrova je absencia prírodných piesočnatých pláží, ktoré tak bránia výraznejšiemu rozvoju pobytového cestového ruchu. Prístup do mora je v mnohých miestach kvôli skalnatému pobrežiu takmer nemožný.

Madeira je od najbližšej pevniny dosť vzdialená. Jediný spôsob ako sem dopraviť turistov je tak len letecká doprava. Nevýhodou je však, že niektorí turisti túto dopravu nepreferujú a taktiež patrí k pomerne drahému spôsobu prepravy. Navyše, letisko na Madeire je jedno z najnebezpečnejších na svete.

Za ďalšiu slabú stránku považujem nepredvídateľné počasie, ktoré sa môže zmeniť každú chvíľu a tak turistovi znepříjemniť pobyt.

Aj napriek dobre vybudovanej infraštruktúre je autobusová sieť relatívne riedka, autobusy nepremávajú príliš často a nejazdia do všetkých oblastí ostrova. Pre turistov - nevodičov to môže byť značná nevýhoda.

Slabou stránkou je aj malé množstvo kultúrnych pamiatok. Ubytovacie a stravovacie zariadenia sú koncentrované predovšetkým v hlavnom meste. Možnosť ubytovania v odľahlejších oblastiach je tak horšia.

Posledným faktorom, ktorý môže na turistu negatívne zapôsobiť, sú pomerne vysoké ceny stravovacích a dopravných služieb.

Príležitosti

Príležitosti, ktoré napomôžu analyzovanej destinácii k zvýšeniu počtu turistov, je niekoľko. Vstup Portugalska do EU pomáha k jednoduchšiemu cestovaniu bez zdĺhavých formalít spojených s cestovaním. Ďalšou výhodou vstupu je príliv finančných prostriedkov z fondov EU, ktoré sú určené na zlepšovanie služieb v oblasti cestovného ruchu.

Priaznivo sa pre ostrov vyvíjajú súčasné preferencie turistov, ktorí vyhľadávajú nové, masovo nenavštevované destinácie, ku ktorým Madeira patrí.

Madeira k zvýšeniu príjazdového cestovného ruchu využíva dobrú marketingovú stratégiu, čo považujem za dobre využitú príležitosť.

Hrozby

Jednou z hrozieb pre ostrov môže byť konkurencia blízkych Kanárskych alebo Azorských ostrovov, ktoré majú široké piesočné pláže a v hlavnej sezóne tropické klíma. To umožňuje veľký rozvoj aj pobytového cestovného ruchu, ktorý na Madeire nie je až taký dominantný.

Ekonomická kríza je veľkou hrozbou takmer pre všetky odbory, výnimku netvorí ani cestovný ruch, ktorého rozvoj je v prípade krízy veľmi ohrozený. Kríza vedie k poklesu nezamestnanosti, príjmov a celkovej životnej úrovne. Menej voľných finančných prostriedkov obyvateľstva povedie k poklesu cestovania. V súčasnej dobe je otázka krízy veľmi aktuálna a môže reálne ohroziť príjmy v oblasti cestovného ruchu.

9 PEST ANALÝZA

Politické faktory

- stabilná politická situácia

Pre rozvoj cestovného ruchu je dôležitá stabilná politická situácia. Nepriaznivá situácia môže veľmi negatívne znížiť príjazdový cestovný ruch. Demonštrácie, protesty a celkový nepokoj môže viesť k dopravným komplikáciám, neumožňuje turistovi príjemné trávenie dovolenky, v horšom prípade môže byť ohrozená bezpečnosť turistov. Na Madeire v súčasnosti nehrozia žiadne nepokoje, spôsobené nestabilnou politickou situáciou.

- podpora miestneho obyvateľstva predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva

Regionálna vláda na Madeire sa snaží podporovať predovšetkým miestnych poľnohospodárov. Príkladom môže byť miestnou vládou vybudovaná lanovka k ťažko prístupným pozemkom niektorých roľníkov.

- je členom EU

Vstup Portugalska do EU priniesol Madeire niekoľko výhod. Jednoduchšie cestovanie bez zbytočných formalít, dotácie na rozvoj cestovného ruchu z fondov EU, rozvoj zahraničného obchodu. Negatívne legislatíva EU zasiahla napríklad vývozcov banánov, ktorých sa na ostrove pestuje obrovské množstvo. Kvôli ich špecifickému tvaru, ktoré nespĺňa normy EU, sa nemôžu vyvážať do Európy.

- snaha o ochranu životného prostredia

Ochrana životného prostredia je na ostrove jednou z hlavných priorít. Nielen vláda, ale aj miestne obyvateľstvo si uvedomujú, že bez zachovania nedotknutej prírody, by došlo k značnému poklesu turizmu. Na Madeire je napríklad zakázané pestovanie modifikovaných plodín, vo veľkom tu dochádza k obnove lesov, ktoré boli nejakým spôsobom poškodené. Je tu vystavaných niekoľko hydroelektrární, ktoré využívajú na výrobu elektriny spád vody.

- Madeira je súčasťou eurozóny

Prijatie eura prináša turistovi niekoľko výhod. Ľahká zrovnateľnosť cien v jednotlivých krajinách. Turista z krajiny patriacej do Eurozóny sa nemusí zaoberať výmenou meny a platiť tak zbytočné poplatky, platba kreditnou kartou v zahraničí bude lacnejšia. V oblasti

cestovného ruchu prijatie eura zjednodušilo obchodovanie, nemusí sa počítať s devízovými stratami.

- bezvízový styk

K ceste na Madeiru nie je potrebné vízum. Umožňuje tak cestovanie bez zbytočných a zdĺhavých formalít týkajúcich sa víz, ktoré by potencionálneho turistu od cesty na ostrov mohli odradiť.

Ekonomické faktory

- miera nezamestnanosti,
- vývoj inflácie,
- HDP.

S týmito ukazovateľmi som sa zaoberala v kapitole 7.

Sociálne faktory

- nízka kriminalita na ostrove

Madeira je veľmi bezpečnou krajinou s takmer nulovou kriminalitou. Hrozba teroristického útoku je veľmi nepravdepodobná.

- demografické faktory

Demografické faktory som analyzovala v kapitole 7.

- zmeny v trendoch cestovania

V dnešnej dobe turisti hľadajú nové, netradičné, exotické destinácie. To je pozitívne pre Madeiru, ktorá k takejto destinácii patrí.

- nižšia úroveň zdravotníctva než v Českej republike

Technologické faktory

- rozvoj techniky

Vývoj techniky umožňuje stále jednoduchší spôsob komunikácie, spolupráce alebo vedie k zdokonaľovaniu rezervačných systémov. Cestovné kancelárie, ale aj samotný turista si môže takmer zo dňa na deň zarezervovať dovolenku. Turista už tak nie je závislý len na organizácií cestovnou kanceláriou, počet individuálnych turistov stále narastá.

- dopravná sieť na ostrove

Dopravná infraštruktúra na ostrove je aj napriek zložitému terénu na dobrej úrovni. Umožňuje prístup aj do odľahlejších oblastí, vďaka čomu sa aj v týchto častiach môže rozvíjať cestovný ruch.

10 ZHODNOTENIE PRAKTICKEJ ČASTI

Pri zhodnotení praktickej časti budem vychádzať z výsledkov analýz, ktorými som sa v tejto časti práce zaoberala.

Analýza cestovných kancelárií:

- malý počet cestovných kancelárií organizujúcich zájazdy na Madeiru,
- väčšina cestovných kancelárií má vo svojej ponuke zájazdy poznávacie,
- priemerná cena 8-dňového zájazdu je okolo 25 000 Kč,
- len 2 cestovné kancelárie ponúkajú zájazdy špeciálne pre seniorov, jedná sa o pobytové zájazdy,
- žiadna analyzovaná cestovná kancelária neponúka zájazd na Madeiru spojený s návštevou Lisabonu. (viď kapitola 5)

Analýza návštevnosti Portugalska:

- cestovný ruch má významný podiel v celkových príjmoch krajiny,
- v súčasnej dobe sa zvyšuje príjazdový cestovný ruch Portugalska,
- popredné miesto v celkovej návštevnosti Portugalska má ostrov Madeira,
- počet turistov na ostrove rastie,
- zvyšujú sa príjmy z hotelových služieb,
- počet českých turistov na Madeire je čoraz vyšší, výnimku tvoril rok 2010 (prírodná katastrofa). (viď kapitola 6)

Analýza podmienok pre rozvoj cestovného ruchu na ostrove Madeira:

- priaznivé podnebie takmer celoročne,
- prírodné podmienky vhodné pre aktívnych turistov, ojedinelá príroda a flóra,
- umelo vytvorené pláže, zlý prístup do mora – menší rozvoj pobytového cestovného ruchu,
- menej spoločenských atraktivít,
- stabilná politická, ekonomická situácia na ostrove,

- dostatok hotelových a stravovacích zariadení (koncentrácia predovšetkým v hlavnom meste),
- medzinárodné letisko, dobré letecké spojenie hlavne z Lisabonu a Londýna. (viď kapitola 7)

Z analýzy ponúk cestovných kancelárií som prišla k záveru, že na českom trhu chýba zájazd na Madeiru, ktorý by bol zameraný pre skupinu seniorov. Táto skupina je v dnešnej dobe pre cestovné kancelárie zdrojom budúcich príjmov. Ďalším dôležitým faktom je, že ani jedna analyzovaná cestovná kancelária nespája zájazd s návštevou Lisabonu, kde má let z Prahy svoje medzipristátie.

Návštevnosť Madeiry nielen českými turistami rastie, v čom vidím pre cestovné kancelárie určitý podnet, aby do svojich ponúk zahraničných zájazdov túto destináciu zaradili.

Podmienky pre rozvoj cestovného ruchu na ostrove sú priaznivé. Z analýzy lokalizačných faktorov pokladám za vhodnejšie vytvoriť zájazd poznávací, zameraný predovšetkým na prírodné atraktivity a turistiku.

Výsledkom analýzy je, že v projektovej časti vytvorím dve varianty zájazdov. 1. variant bude 8-dňový letecký poznávací zájazd na ostrov Madeira určený aktívnym seniorom. 2. variant bude 9-dňový letecký poznávací zájazd na ostrov Madeira s jednodennou prehliadkou mesta Lisabon, určený taktiež skupine seniorov.

11 PROJEKT

Vychádzajúc z výsledkov analýz v predchádzajúcej časti budem v časti projekt navrhovať 2 varianty poznávacieho zájazdu na Madeiru. Nedostatkom na českom trhu je poznávací zájazd určený skupine seniorov a zájazd spojený s návštevou Lisabonu.

11.1 Názov a popis zájazdov

V rámci vytvorenia nového projektu budem navrhovať 2 varianty zájazdu. Prvá varianta je poznávací zájazd len s pobytom na ostrove Madeira. Druhý typ zájazdu bude spojený aj s jednodennou návštevou Lisabonu, pričom program a počet dní na ostrove Madeira ostáva rovnaký. Jedinou zmenou bude celková cena, ktorá bude v druhom prípade o niečo vyššia (predovšetkým v dôsledku vyššej ceny letenky a nocľahu v Lisabone).

Prvým variantom bude nový poznávací zájazd na ostrov Madeira určený pre seniorov. Zájazd budem ponúkať ako cestovná kancelária. Vo svojom projekte chcem vytvoriť zájazd, ktorý bude špecifický a odlišný od tých, ktoré sú už prezentované na trhu. Zájazd bude určený skupine aktívnych seniorov, ktorí preferujú pohodovú turistiku. Dôvodom je malý počet českých cestovných kancelárií, ktoré organizujú aktívne zájazdy pre túto skupinu turistov.

Náročnosť zájazdu je stredne vysoká, pešia turistika sa strieda s pohodovým poznávaním prírodných a spoločenských atraktivít. Trasu zájazdu som vybrala tak, aby turista počas pobytu na tomto ostrove stihol navštíviť tie najzaujímavejšie a najatraktívnejšie miesta a zároveň bol fyzicky zvládnuteľný pre starších ľudí. Program začína každý deň v ranných hodinách a trvá takmer celý deň, pričom je v ňom zahrnutý aj krátky pobyt na pláži, individuálne voľno alebo možnosť fakultatívneho výletu na ostrov Porto Santo. Jeden deň z programu bude venovaný nenáročnej cykloturistike.

Ďalším špecifikom bude termín realizácie zájazdu – 01.09-08.09. v období konania festivalu vína, ktorý sa na ostrove koná každoročne začiatkom septembra. Tento termín vyhovuje cieľovej skupine, ktorá vyhľadáva zájazdy predovšetkým mimo hlavnú sezónu.

Druhá varianta zájazdu sa od prvej odlišuje jednodenným pobytom v Lisabone, pretože letecká doprava je práve s medzipristátím v tejto portugalskej metropole. Program a ostatné parametre zájazdu sú identické s variantou prvou.

Špecifiká navrhovaného zájazdu:

- zájazd určený pre seniorov,
- jeden deň programu je venovaný cykloturistike,
- termín je v období konania slávnosti vína,
- v cene bude zahrnutá polopenzia (takmer všetky CK ponúkajú v cene len raňajky)
- jednodenný pobyt v Lisabone. (2. varianta)

11.1.1 Doprava

Jedinou možnosťou dopravy na ostrov je doprava letecká a lodná. Pretože lodná je príliš časovo náročná aj drahá, letecká doprava patrí k tým najvyužívanejším. Do Funchalu z Prahy nelieta priamo bez medzipristátia žiadna letecká spoločnosť.

Cenovo najvýhodnejší a zároveň aj časovo najpohodlnejší je let na pravidelnej linke Praha-Lisabon-Madeira od spoločnosti TapPortugal. Spiatočná letenka sa pohybuje okolo 8 400 Kč (1 € = 25 Kč), vrátane všetkých poplatkov, cestovného poistenia, povolené je bez poplatku odbavenie maximálne 23 kg batožiny a 8 kg príručnej. Prestup v Lisabone na seba časovo navezuje. Odlet z Prahy je v 19:45, prílet do Lisabonu v 22:00, odlet 23:00, prílet na Madeiru je v neskorých nočných hodinách 00:45. Spiatočný let je v dopoludňajších hodinách 10:40 s príletom do Prahy vo večerných hodinách 18:45. Prestup v Lisabone je s 2-hodinovým čakaním. Letecký dopravca poskytuje počas letu teplé jedlo, ktoré je zahrnuté v cene letenky.

V prípade druhej varianty je letecká spoločnosť rovnaká. Cena je však v dôsledku jednodenného prerušenia letu o 4 400 Kč vyššia. Celková cena za spiatočný let na Madeiru s pobytom v Lisabone je 12 800 Kč, vrátane všetkých poplatkov, povolené je bez poplatku odbavenie maximálne 23 kg batožiny a 8 kg príručnej. Odlet z Prahy je v 19:45, prílet do Lisabonu v 22:00. Na druhý deň je čas odletu z Lisabonu 22:05, prílet na Madeiru 23:50.

Doprava po ostrove je realizovaná 8-miestnym minibusom a prenajatým bicyklom (1. deň programu). Výhodou je ľahká dostupnosť do miest, ktoré sú miestnou hromadnou dopravou zle prístupné.

V Lisabone je väčšina pamiatok v tesnej blízkosti, preto tu prenájom dopravného prostriedku nie je potrebný. Ku vzdialenejším miestam sa turisti dopravvia metrom. (2. varianta)

11.1.2 Dĺžka zájazdu

Dĺžka zájazdu (1. varianta) bude rovnaká ako u väčšiny cestovných kancelárií. Zájazd bude 8-dňový (7 nocí), z toho celý prvý a posledný deň bude vyplnený cestou. Dlhšiu dobu som nevolila z dôvodu fyzickej náročnosti a následnej vyššej celkovej ceny zájazdu. Daný počet dní dostatočne stačí na navštívenie najdôležitejších miest ostrova.

Druhá varianta zájazdu bude o jeden deň dlhšia – 9 dní, 8 nocí.

11.1.3 Ubytovanie

Takmer všetky cestovné kancelárie ponúkajú ubytovanie v 3- hviezdčkových hoteloch. Aby cena ubytovania zbytočne nenavyšovala celkovú cenu zájazdu, rozhodla som sa pre 2- hviezdčkový Hotel Sirius. Nachádza sa v jednej z najstarších ulíc Funchalu, v historickej časti v blízkosti Katedrály Sé a miestneho trhu. Hotel je zariadený v portugalskom štýle, dobre vybavený, splňuje základné požiadavky turistov – polopenzia, dobrá lokalita v blízkosti centra, vybavenie izby so sociálnym zariadením, fénom, trezorom, telefónom a kabelkovou TV. (*Dovolená.iDNES.cz, © 1999 – 2012*)

Pre starších ľudí je pozitívom výťah. Na streche hotelu sa nachádza priestranná terasa s výhľadom na mesto a hory. V celom hoteli je k dispozícii zdarma bezdrôtové internetové pripojenie. Cena za dvojlôžkovú izbu s polopenziou je 1 200 Kč (1 € = 25 Kč). Jedna noc vrátane polopenzie pre jednu osobu teda stojí 600 Kč.

Cena za jednolôžkovú izbu vrátane polopenzie je 883 Kč. Klient vyžadujúci jednolôžkovú izbu si k cene zájazdu priplatí 1 981 Kč.

Ubytovanie v Lisabone v druhej variante zájazdu som vybrala v 3-hviezdčkovom hoteli Vip Executive Zurich, ktorý je v blízkosti centra, vlakovej stanice a má dobrú dostupnosť na letisko. Izby sú klimatizované, s televízorom, minibarom a vlastnou kúpeľňou. Jedna noc v tomto hoteli vrátane raňajok pre jednu osobu stojí 700 Kč.

11.1.4 Stravovanie

Všetky analyzované cestovné kancelárie zahŕňajú do ceny zájazdu len raňajky. Ja budem však kalkulovať cenu s polopenziou a to z dôvodu pomerne drahých cien v reštauráciách. Príplatok za polopenziu (250 Kč) vychádza takmer cenovo rovnako ako večera v reštaurácii a pre každého klienta, predovšetkým seniorov, je stravovanie priamo v hoteli najpohodlnejšie. Polopenzia v hoteli Sirius ponúka výber z 3 menu a obsahuje polievku, hlavné jedlo, dezert, kávu alebo čaj, nazhŕňa ostatné nápoje.

V prípade neskorého príchodu nie je nárok na večeru.

Cena zájazdu v prípade druhej varianty bude zahŕňať raňajky formou bufetu (kontinentalne raňajky) v hoteli Vip Executive Zurich v Lisabone. Raňajky navýšia cenu zájazdu o 175 Kč.

11.2 Príprava projektu

Realizácii každého zájazdu predchádza detailná príprava a organizácia. Organizátor musí odhadnúť, za aký časový úsek je možno daný zájazd pripraviť a uviesť na trh, aby predišiel prípadnému časovému sklzu. Preto je dobré si vypracovať časovú analýzu, ktorá zachycuje časové obdobie od výberu destinácie až po uvedenie zájazdu na trh. K stanoveniu takejto analýzy sa používa program WinQSB. Ja tento program využijem k stanoveniu časového obdobia, potrebného k organizácii poznávacieho zájazdu na Madeiru. V nasledujúcej tabuľke sú vypísané jednotlivé aktivity, doba ich trvania a činnosti, ktoré predchádzajú danej aktivite.

Tabuľka 11 Časový harmonogram prípravy zájazdu [vlastné spracovanie]

Aktivita	Popis aktivity	Doba trvania (dni)	Predchádzajúca aktivita
A	Analýza trhu, konkurencie, zaistenie preferencií potencionálnych klientov	30	-
B	Vyhodnotenie získaných dát	5	A
C	Výber destinácie	2	B
D	Analýza selektívnych, lokalizačných a realizačných faktorov destinácie	4	C
E	Preskúmanie zájazdov do vybranej destinácie, ktoré ponúka konkurencia	5	A
F	Stanovenie základných parametrov zájazdu- počet dní, spôsob dopravy, ubytovanie, cieľová skupina atď.	3	E
G	Naplánovanie predbežného programu a časového harmonogramu	7	D,E,F
H	Zaistenie ubytovacích, dopravných, sprievodcovských služieb	5	F,G
I	Predbežná nákladová analýza zájazdu	2	H
J	Úpravy programu zájazdu a časového harmonogramu	4	G,H
K	Stanovenie ceny zájazdu	5	I,J
L	Uvedenie nového zájazdu na trh	15	J,K

Tabulka 12 Riešenie časovej analýzy v programe WinQSB
[vlastné spracovanie]

Activity Number	Activity Name	Immediate Predecessor (list number/name, separated by ',')	Normal Time
1	A		
2	B	A	5
3	C	B	2
4	D	C	4
5	E	A	5
6	F	E	3
7	G	D,E,F	7
8	H	F,G	5
9	I	H	2
10	J	G,H	4
11	K	I,J	5
12	L	J,K	15

Po zadání jednotlivých aktivit a ich časového trvania do programu WinQSB (viď príloha I) mi program vytvorí tabuľku číslo 13, kde sú prehľadne znázornené aktivity, ich predchádzajúce aktivity a doby trvania každej činnosti. Z tejto tabuľky program vygeneruje podrobnú tabuľku (viď príloha II), v ktorej sú uvedené aktivity, ktoré patria do kritickej cesty, najskorší možný čas začiatku, konca aktivity a naopak najneskorší začiatok, koniec danej činnosti. Ďalej tabuľka uvádza počet kritických ciest a dobu trvania týchto ciest.

Tabulka 13 Kritické cesty [vlastné spracovanie]

03-20-2012	Critical Path 1	Critical Path 2	Critical Path 3	Critical Path 4
1	A	A	A	A
2	B	B	B	B
3	C	C	C	C
4	D	D	D	D
5	G	G	G	G
6	H	H	J	J
7	J	J	K	L
8	K	L	L	
9	L			
Completion Time	47	47	47	47

Tabuľka číslo 14 znázorňuje všetky možné kritické cesty projektu prípravy zázajdu. Počet kritických ciest je 4, pričom každá má rovnaké trvanie – 47 dní. Z tejto tabuľky mi vznikne aj grafické znázornenie vrátane činností, ktoré netvorí kritické cesty. Tieto aktivity sú farebne odlíšené. (viď príloha III)

Kritická cesta je najkratšia možná doba realizácie projektu a taktiež najdlhšia možná cesta medzi vstupom a výstupom daného projektu. Na kritickej ceste ležia činnosti, u ktorých je časová rezerva rovná nule.

Počet kritických ciest tohto projektu je 4:

A→B→C→D→G→H→J→K→L

A→B→C→D→G→H→J→L

A→B→C→D→G→J→K→L

A→B→C→D→G→J→L

Činnosti E, F, I netvoria ani jednu kritickú cestu. A to z dôvodu, že tieto činnosti majú časovú rezervu. Činnosti E, F 3 dni a činnosť I má časovú rezervu 2 dni.

Kritická cesta v mojom prípade trvá 47 dní. Pokiaľ sa predlí akákoľvek činnosť na kritickej ceste, predlí sa aj celková doba trvania projektu.

11.3 Program zájazdu a časový harmonogram – 1. varianta

- 1. deň :** Odlet z Prahy (19:30) do Funchalu, prílet v neskorých večerných hodinách (00:45), transfer do hotela. Nocľah.
- 2. deň:** Po raňajkách odchod z ubytovania do vnútrozemia ostrova. Prvou zástavkou bude horské sedlo Encumeada, odkiaľ je krásny výhľad na severnú a južnú časť ostrova. Prejazd cez náhornú plošinu Paúl da Serra, krátka vychádzka na vyhlídku Bica da Cana. Z náhornej plošiny turistika popri levád údolím Rabacal, k vodopádu Ricso až k 25 prameňom. Táto túra trvá približne 3,5 hodiny (10 km) a patrí k jednej z najkrajších na Madeire. Po absolvovaní trasy návrat do hotela. Individuálne voľno. Večera. Nocľah. Vid' príloha IV.

Tabuľka 14 Časový harmonogram – 2. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
8:15	raňajky	-	-
9:00	odchod z ubytovania	-	-
9:45-10:15	vyhlíadka – Encumeada	29	Funchal – Encumeada

10:30-11:00	vyhliadka – Bica da Cana	10	Encumeada – Bica da Cana
11:30-15:30	pešia túra Rabacal – Risco – 25 prameňov	10	Bica da Cana – Rabacal
16:30	príchod do hotela	20	Ribeira Brava-Funchal
18:00-21:00	večera	-	-

- 3. deň:** Po raňajkách odchod do východnej časti ostrova na polostrov Sao Lourenco. Od miesta Abra Bay sa turisti vydajú na stredne náročnú túru po pobreží polostrova s množstvom krásnych scenérií a skalnatých útesov. Po absolvovaní trasy v prípade priaznivého počasia možnosť kúpania na jedinej prírodnej piesočnatej pláži Prainha (v prípade nepriaznivého počasia krátka prehliadka mestečka Canical, ktoré bolo v minulosti centrom lovu veľrýb). Po ceste zástavka na vyhliadke Pico do Facho, následne krátka prehliadka druhého najväčšieho mesta na ostrove Machico, ktoré je najstarším obývaným miestom na Madeire, individuálne voľno. Návrat do hotela. Večera. Nocľah. Vid' príloha V.

Tabuľka 15 Časový harmonogram – 3. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
8:15	raňajky	-	-
9:00	odchod z ubytovania	-	-
9:30-13:30	Pešia túra pozdĺž polostrova Sao Lourenco	31	Funchal – Abra Bay
13:30-15:00	pobyt na pláži Prainha	1	Abra Bay – Prainha
15:15-15:30	vyhliadka Pico do Facho	6	Prainha – Pico do Facho
15:45-17:30	prehliadka mesta Machico	8	Pico do Facho – Machico
18:00	príchod do hotela	23	Machovo – Funchal
18:00-21:00	večera	-	-

- 4. deň:** Po raňajkách odchod k tretiemu najvyššiemu vrcholu ostrova Pico do Areeiro (1818 m), čo je aj východzí bod na náročnejšiu túru (približne 4 hodiny, 8 km) na najvyšší vrchol Pico Ruivo (1862 m). Možnosť výberu náročnosti trasy. Z Pico Ruivo zostup na parkovisko k Achada da Teixeira (1592 m). Odtiaľ presun do mestečka Santana na severe ostrova, ktoré je známe typickými farebnými domčekmi so slamenou strechou a modrými okenicami. Po prehliadke mestečka odchod do vnútrozemia na vyhlíadku Balcoes, ktorá je považovaná za jednu z najkrajších na ostrove. Po ceste zástavka v dedinke Ribeiro Frio – chovná stanica pstruhov. Po krátkej prehliadke návrat do Funchalu. Večera. Nocľah. Vid' príloha VI.

Tabuľka 16 Časový harmonogram – 4. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
7:45	raňajky	-	-
8:30	odchod z ubytovania	-	-
9:15-13:30	Pešia túra Pico Areeiro-Pico Ruivo-Achada da Teixeira	19	Funchal – Pico Areeiro
14:00-15:30	prehliadka mestečka Santana	10	Achada da Teixeira – Santana
16:00-16:30	vyhlíadka Balcoes	17	Santana – Balcoes
16:45-17:30	prehliadka dedinky Ribeiro Frio	1	Balcoes – Ribeiro Frio
18:00	príchod do hotela	16	Ribeiro Frio – Funchal
18:00-21:00	večera	-	-

- 5. deň:** Po raňajkách odchod do vnútrozemia a krátky výstup na vyhlíadku Eira do Serrado s unikátnym výhľadom na mestečko Curral das Freiras – Údolie mníšiek, ktoré ešte donedávna bolo kvôli zlému terénu neprístupné. Ďalším navštíveným miestom bude mestečko Sao Vicente na severe ostrova – prehliadka sopečných jaskýň a 3D expozíciou. Po prehliadke cesta pozdĺž severného pobrežia do mestečka Porto Moniz s lávovými jazierkami, promenádou, pevnosťou Joao Batista. V prípade priaznivého počasia možnosť kúpania, osobné voľno. Trasa pokračuje po západnom pobreží, ďalšou zastávkou bude najzápadnejší bod ostrova Ponta do Par-

go – vyhlídka s majákem. Nasleduje cesta po južnom pobreží až do Funchalu. Večera. Nocľah. Vid' príloha VII.

Tabuľka 17 Časový harmonogram – 5. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
8:15	raňajky	-	-
9:00	odchod z ubytovania	-	-
9:45-10:45	výstup na vyhlídku Curral das Freiras	15	Funchal – Eira das Freiras
12:00-13:30	prehliadka mestečka Sao Vincente s návštevou jaskýň	40	Eira das Freiras – Sao Vincente
14:00-16:00	pobyt v mestečku Porto Moniz s možnosťou kúpa- nia	16	Sao Vincente – Porto Moniz
16:30-17:00	najzápadnejší bod ostrova –Ponta do Pargo	20	Porto Moniz – Ponta do Pargo
18:00	príchod do hotela	50	Ponta do Pargo – Funchal
18:00-21:00	večera	-	-

6. deň: Tento deň programu bude venovaný nenáročnej cykloturistike. Po raňajkách odchod na požičaných bicykloch po južnom pobreží do mestečka Camara de Lobos. Toto rybárske mestečko prešlávil Winston Churchill, zastávka v reštaurácii, kde maľoval a kde sú vystavené jeho maľby. Odtiaľ cesta ďalej po južnom pobreží do mestečka Ribeira Brava s kostolom Matky božej, promenádou a možnosťou kúpania. Návrat do hotela. Večera. Nocľah. Vid' príloha VIII.

Tabuľka 18 Časový harmonogram – 6. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
8:30	raňajky	-	-
9:30	odchod z ubytovania	-	-
10:30-12:30	prehliadka mestečka Camara de Lobos	10	Funchal – Camara de Lobos
13:30-15:30	pobyt v mestečku Ribeira Brava	15	Camara de Lobos – Ribeira Brava
17:30	príchod do hotela	20	Riberia Brava – Funchal
18:00-21:00	večera	-	-

V prípade nepriaznivého počasia možnosť fakultatívneho výletu loďou na neďaleký ostrov Porto Santo. Cena spätočného lístku pre jednu osobu je okolo 40 € (1000 Kč).

- 7. deň:** Po raňajkách odchod na vrcholok Monte, ktorý sa nachádza nad Funchalom. Prehliadka kostola, kde je pochovaný posledný rakúsky cisár Karel I. Návšteva Jardim Tropical s množstvom tropických rastlín, kvetín, jazierok, ďalej sa tu nachádzajú čínske, japonské alebo africké pavilóny. Pre záujemcov možnosť vyskúšať zjazd k Jardim Botanico na prútených saniach – Carrinhos, čo patrí k miestnej veľmi známej atrakcii alebo môžu využiť k presunu lanovku. Jardim Botanico, krásna záhrada s exotickými rastlinami, množstvom kvetov a stromov. Presun do Funchalu, prehliadka prístavu, hlavnej triedy s kostolom Sé, múzeum vína, ochutnávka madeirského vína, stará pevnosť, park Santa Catarina, účasť na festivale vína s možnosťou zakúpenia kvalitných vín. Večera. Nocľah. Vid' príloha IX.

Tabuľka 19 Časový harmonogram – 7. deň [vlastné spracovanie]

Čas	Program	Vzdialenosť v km	Presun
8:15	raňajky	-	-
9:00	odchod z ubytovania	-	-
9:15-10:15	prehliadka Monte	3	Funchal-Monte
10:15-11:30	Jardim Tropical	-	-
12:00-13:30	Jardim Botanico	-	-
13:30-16:30	prehliadka Funchalu	-	-
-	individuálne voľno	-	-
18:00-21:00	večera	-	-

- 8. deň:** Po raňajkách – 8:30, transfer na letisko. Odlet – 10:40 cez Lisabon do Prahy. Prílet o 18:45.

11.4 Program zájazdu a časový harmonogram – 2. Varianta

- 1. deň:** Odlet z Prahy – 19:45 do Lisabonu, prílet vo večerných hodinách – 22:00 , transfer do hotelu. Nocľah.
- 2. deň:** Po raňajkách odchod do starej štvrti mesta. Historickou električkou výjazd k jednej z najvyššie položenej pamiatke mesta – hrad Castelo do Sao Jorge. V hrade sa nachádza výstava lisabonskej histórie – Olisipónia, prechádzka po záhradách a hradbách. Zostup historickými uličkami Lisabonu do štvrti Alfami – Námestie de Pombala, Katedrála Sé. Individuálne voľno. Následne cesta ulicou Largo do Carmo, kde je možnosť využiť historický výt'ah Elevador de Santa Justa z roku 1901, ktorý stúpa 30 metrov z ulice Ruo do Ouro. Zvrchu je krásny výhľad na mesto. Ďalej prehliadka paláca Sao Bento, záhrada Jardim de Estrela s bazilikou. Cesta smerom k prístavu – promenáda, Belémska veža, most Ponte 25 de Abril, pamätník objaviteľov, Kláštor svätého Jeronýma. Individuálne voľno. Vo večerných hodinách odchod na letisko. Odlet na Madeiru – 22:05. Prílet na ostrov – 23:50. Transfer do hotelu. Nocľah. Vid' príloha X.

Tabuľka 20 Časový harmonogram – 2. deň (2. varianta)
[vlastné spracovanie]

Čas	Program
9:00	raňajky
9:45	odchod z hotela
10:00-11:30	hrad Castelo do Sao Jorge
12:00-14:00	historická štvrť Alfama
14:00-15:00	individuálne voľno
15:00-17:30	Elevador de Santa Justa, Belémska vež, most Ponte 25 de Abril atď.
17:30-19:00	individuálne voľno
19:30	odchod na letisko
22:05	odlet na Madeiru
23:50	prílet na Madeiru, transfer do hotela, nocľah

3, 4, 5, 6, 7, 8, deň: Pobyt na Madeire podľa programu uvedenom v prvej variante zájazdu.

9. deň: Po raňajkách – 8:30, transfer na letisko. Odlet – 10:40 cez Lisabon do Prahy. Prílet o 18:45.

Doporučené vybavenie: športová obuv, oblečenie vhodné pre trekking a cykloturistiku, nepremokavá bunda, batoh, trekkingové palice.

Pre výpočet vzdialeností medzi jednotlivými lokalitami som použila plánovač trasy, na webovom portále <http://maps.google.cz>.

Program zájazdu som zvolila podľa vlastných preferencií a skúsenosti získaných počas návštevy uvedených destinácií. Inšpiráciou mi boli aj ponuky zájazdov niektorých českých cestovných kancelárií.

11.5 Nákladová analýza – 1. a 2. varianta zájazdu

Pri prepočítavaní všetkých cien na české koruny som počítala s kurzom 1 € = 25 Kč.

Náklady za jedného klienta

Doprava

1. Varianta

Letecká doprava Praha – Madeira – Praha s prestupom v Lisabone od leteckej spoločnosti TapPortugal, pre jednu osobu: 8 400 Kč, vrátane všetkých poplatkov a cestovného poistenia. Každý cestujúci si môže odbaviť bez poplatku batožinu maximálne do 23 kg a mať príručnú batožinu do 8 kg.

2. Varianta

Letecká doprava Praha – Madeira – Praha s jednodenným pobytom v Lisabone od leteckej spoločnosti TapPortugal pre jednu osobu: 12 800 Kč, vrátane všetkých poplatkov a cestovného poistenia. Každý cestujúci si môže odbaviť bez poplatku batožinu maximálne do 23 kg a mať príručnú batožinu do 8 kg.

Cena sa môže zmeniť v závislosti na vývoji kurzu a palivových poplatkoch.

Letecká doprava je zahrnutá v celkovej cene zájazdu.

Transfer z/na letisko

Transfer pre jednu osobu na Madeire letisko – hotel Sirius- letisko: 250 Kč.

Transfer pre jednu osobu v Lisabone letisko – hotel Vip Executive Zurich Hotel – letisko: 150 Kč.

Ubytovanie

1. Varianta

Tabuľka 21 Cenník ubytovania – Madeira [vlastné spracovanie]

Ubytovanie	Osoba/noc	Počet nocí	Osoba/7 nocí
2* Hotel Sirius	600,-	7	4 200,-

Uvedená cena ubytovania je za osobu v dvojlôžkovej izbe vrátane polopenzie.

2. Varianta

Tabuľka 22 Cenník ubytovania – Lisabon [vlastné spracovanie]

Ubytovanie	Osoba/noc	Počet nocí	Osoba/1 noc
3* Vip Executive Zurique Hotel	700,-	1	700,-
2* Hotel Sirius	600,-	7	4 200,-

Uvedená cena ubytovania v Lisabone je za osobu v dvojlôžkovej izbe vrátane raňajok.

Celková cena ubytovania v tejto variante zájazdu je teda 4 900 Kč.

Prenájom bicykla

Cena za požičanie bicykla na jeden deň je 250 Kč.

Cestovné poistenie

Cena zájazdu bude zahrňovať kompletné cestovné poistenie, vrátane liečebných nákladov a storna.

1. Varianta

Tabuľka 23 Cena poistenia [vlastné spracovanie]

Poistenie	Osoba/deň	Osoba/8 dní
Kooperativa	42,-	336,-

2. Varianta

*Tabuľka 24 Cena poistenia – 2. varianta
[vlastné spracovanie]*

Poistenie	Osoba/deň	Osoba/9 dní
Kooperativa	42,-	378,-

Zákonné poistenie CK proti úpadku v znení zákona č. 159/99

Každá cestovná kancelária musí každoročne platiť zákonné poistenie proti úpadku. Výška tohto poistenia sa odvíja od predpokladaného obratu. Najnižší možný ročný poplatok je 50 000 Kč.

Zákonné poistenie CK proti úpadku za jednu osobu počíta väčšina cestovných kancelárií paušálnou čiastkou 100 Kč k cene zájazdu.

Toto poistenie je zahrnuté v celkovej cene zájazdu.

Vstupy

Tabuľka 25 Vstupné [vlastné spracovanie]

Platené objekty a miesta	Cena
Jaskyne- Sao Vicente – 8 €	200,-
Lávové jazierka v Porto Moniz – 2,5 €	63,-
Jardim Botanico – 3 €	75,-
Jardim Tropical – 11 €	275,-
Zjazd na prútených saniach – 10 €	250,-
Lanovka – 10€	250,-
Múzeum vína – 5 €	125,-

Doporučené vreckové na vstupy pre jednu osobu je celkovo 50 € - 1 250 Kč.

Vstupy nie sú zahrnuté v celkovej cene zájazdu.

Náklady za celú skupinu

Služby sprievodcu

Služby sprievodcu v českom jazyku, ktorý bude turistov sprevádzať, bude poskytovať miestna cestovná agentúra.

V prípade druhej varianty budú sprievodcovské služby v Lisabone poskytované externe, to znamená miestnym sprievodcom inej českej cestovnej kancelárie.

1. Varianta

Tabuľka 26 Cenník sprievodcovských služieb [vlastné spracovanie]

Sprievodcovské služby	cena/deň	Počet dní	Celkovo
	3 750,-	6	22 500,-

2. Varianta

*Tabuľka 27 Cenník sprievodcovských služieb – 2. varianta
[vlastné spracovanie]*

Sprievodcovské služby	cena/deň	Počet dní	Celkovo
Lisabon	4 250,-	1	4 250,-
Madeira	3 750,-	6	22 500,-

Doprava po ostrove

Doprava po ostrove bude realizovaná prenajatým minibusom pre 8 osôb. Minibus bude využívaný 2, 3, 4, 5, a 7 deň (1/2 dňa).

Tabuľka 28 Cenník minibusu [vlastné spracovanie]

Minibus	Cena	Počet dní	Celkovo
Celý deň	4 350,-	4	17 400,-
½ dňa	3 150,-	1	3 150,-
			20 550,-

Cestovné kancelárie počítajú s 20% rizikom neobsadenosti zájazdu (6 osôb). Náklady na dopravu pre jednu osobu s rizikom neobsadenosti sú teda 3 425 Kč (20 550/6).

Doprava po ostrove bude zahrnutá v celkovej cene zájazdu.

Doprava v Lisabone

V prípade druhej varianty zájazdu bude doprava v Lisabone realizovaná mestskou hromadnou dopravou. Jedna jazda mestskou hromadnou dopravou stojí 1,35 € (34 Kč). Predpokladaný počet jászdu sú dve. Celková cena za dopravu je teda 2,70 € (68 Kč).

Táto položka nebude zahrnutá v celkovej cene zájazdu.

Cenníky niektorých služieb mi boli poskytnuté cestovnou agentúrou pôsobiacou priamo na ostrove Madeira.

11.6 Kalkulácia

Minimálny počet účastníkov zájazdu

Pre výpočet minimálneho počtu účastníkov, pri ktorom sa mi vyplatí realizovať zájazd, sa využíva výpočet pomocou bodu zvratu (situácia, kedy tržby pokrývajú náklady, nevzniká žiadny zisk ani strata).

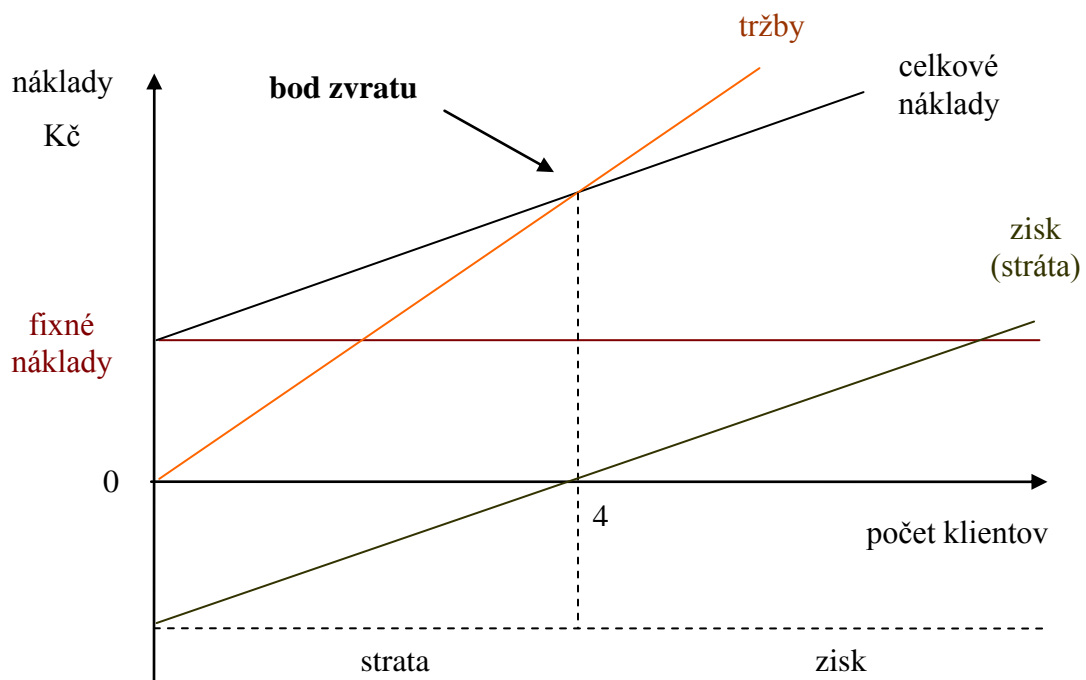
$$\text{BOD ZVRATU} = 43\,050 / (24\,990 - 13\,536) = 3,8 = 4$$

43 050 – fixné náklady, ich výška sa so zmenou počtu klientov nemení (doprava po ostrove + sprievodca)

24 990 – cena zájazdu/1 osoba

13 536 – variabilné náklady na jednu osobu, ktorých výška sa s počtom klientov mení

Pri počte 4 klientov cestovná kancelária dosiahne takmer nulového zisku a jej tržby sa takmer rovnajú nákladom. Každá cestovná kancelária sa snaží pre svoj zájazd získať čo najviac klientov. V tomto prípade sa vyplatí realizovať zájazd pri viac ako 4 klientoch.

Graf 13 Grafické znázornenie bodu zvratu [vlastné spracovanie]

V kalkulácii sa počíta s nákladmi priamymi (na jedného účastníka) a nepriamymi (bez ohľadu na počet účastníkov zájazdu), vznikajú za zájazd ako celok a rozpočítavajú sa na jednotlivých účastníkov.

Medzi priame náklady patria:

- náklady na ubytovanie,

- stravovanie,
- letecká doprava,
- transfer,
- prenájom bicykla,
- cestovné poistenie.
- poistenie CK proti úpadku (paušálna čiastka na klienta)

Medzi nepriame náklady patria:

- doprava po ostrove,
- náklady na sprievodcu.

Cenová kalkulácia – 1. varianta

Tabuľka 29 Cenová kalkulácia – 1. varianta [vlastné spracovanie]

Kalkulácia poznávacieho zájazdu na Madeiru		
Počet dní: 8		
Počet osôb: 6		
Termín: 01. 09 – 08. 09		
Kalkulácia	Na osobu	Celkovo
Letecká doprava	8 400,-	50 400,-
Transfer z/na letisko	250,-	1 500,-
Ubytovanie	4 200,-	25 200,-
Cestovné poistenie	336,-	2 016,-
Zákonné poistenie CK proti úpadku	100,-	600,-
Doprava po ostrove	3 425,-	20 550,-
Prenájom bicykla	250,-	1 500,-
Sprievodcovské služby	3 750,-	22 500,-
Celkové náklady	20 711,-	124 233,-
Zisk (20%)	4 142,-	24 847,-
Celková cena	24 853,-	149 080,-
Katalógová cena	24 990,-	

Cena zahŕňa: leteckú dopravu Praha – Madeira - Praha vrátane všetkých poplatkov, transfer, prenájom minibusu a doprava po ostrove, prenájom bicykla, 7x nocľah v hoteli, 7x polopenzia, sprievodca, kompletne cestovne poistenie, zákonne poistenie CK proti úpadku.

Cena zájazdu nezahŕňa: vstupy, fakultatívny výlet, lanovku.

Nepriame náklady – doprava po ostrove a sprievodcovské služby sú na jedného klienta rozpočítane prostredníctvom rizika neobsadenosti, ktoré je 80 % z maximálneho počtu účastníkov zájazdu. Maximálna kapacita minibusu je 8 osôb, 80% z toho je 6 klientov. Celková cena nepriamych nákladov sa tak podelí počtom 6 (20 555/6 a 22 500/6).

Celkové náklady na jedného klienta sú v prípade 6 účastníkov zájazdu 20 711 Kč. Z tejto čiastky sa počíta zisk, v tomto prípade 20%, čo je 4 142 Kč na jednu osobu. Celková cena zájazdu je teda 24 853 Kč. Po upravení na katalógovú cenu je cena za 8- dňový letecký zájazd 24 990 Kč. (zisk na jednu osobu sa zvýši o 137 Kč). Celkový zisk cestovnej kancelárie pri obsadenosti zájazdu 6 klientmi je 25 674. Kč.

Z ďalších účastníkov zájazdu má cestovná kancelária zisk vyšší, pretože všetky nepriame náklady sú už rozpočítané do minimálneho počtu klientov. Z ceny zájazdu sa už potom odčítajú len náklady priame, zvyšok je už len zisk. V prípade 7 klientov sa celkový zisk zvýši o 11 454 Kč na 37 128 Kč.

Cenová kalkulácia – 2. varianta

Tabuľka 30 Cenová kalkulácia – 2. varianta [vlastné spracovanie]

Kalkulácia poznávacieho zájazdu na Madeiru s jednodenným pobytom v Lisabone		
Počet dní: 9		
Počet osôb: 6		
Termín: 31. 08 – 08. 09		
Kalkulácia	Na osobu	Celkovo
Letecká doprava	12 800,-	76 800,-
Transfer z/na letisko (Lisabon)	150,-	900,-
Transfer z/na letisko (Madeira)	250,-	1 500,-

Ubytovanie (Lisabon)	700,-	4 200,-
Ubytovanie (Madeira)	4 200,-	25 200,-
Cestovné poistenie	378,-	2 268,-
Zákonné poistenie CK proti úpadku	100,-	600,-
Doprava po ostrove	3 425,-	20 550,-
Prenájom bicykla	250,-	1 500,-
Sprievodcovské služby (Lisabon)	708,-	4 250,-
Sprievodcovské služby (Madeira)	3 750,-	22 500,-
Celkové náklady	26 711	160 268
Zisk (20%)	5 342,-	32 054,-
Celková cena	32 053,-	192 322,-
Katalógová cena	31 990,-	

Cena zahŕňa: leteckú dopravu Praha-Madeira-Praha vrátane všetkých poplatkov, transfer v Lisabone a na Madeire, prenájom minibusu a doprava po ostrove, prenájom bicykla, 1x nocľah v Lisabone s raňajkami, 7x nocľah v hoteli na Madeire, 7x polopenzia, sprievodca, kompletne cestovné poistenie, zákonné poistenie CK proti úpadku.

Cena zájazdu nezahŕňa: vstupy, fakultatívny výlet, lanovku, mestskú hromadnú dopravu v Lisabone.

Celkové náklady na jedného klienta sú v prípade 6 účastníkov zájazdu 26 711 Kč. Z tejto čiastky sa počíta zisk, v tomto prípade 20%, čo je 5 342 Kč na jednu osobu. Celková cena zájazdu je teda 32 053 Kč. Po upravení na katalógovú cenu je cena za 9- dňový letecký zájazd 31 990 Kč (zisk na jednu osobu sa znížil o 63 Kč). Celkový zisk cestovnej kancelárie pri obsadenosti zájazdu 6 klientmi je 32 054 Kč.

V prípade 7 klientov sa celkový zisk zvýši o 12 780 Kč na 44 834 Kč.

Výrazne vyššia cena v porovnaní s prvou variantou zájazdu je spôsobená predovšetkým vyššou cenou leteckej dopravy, ktorá je drahšia kvôli jednodennému prerušeniu letu.

11.7 Personálne zabezpečenie

Za projekt je zodpovedný majiteľ, konateľ cestovnej kancelárie, ktorému sú podriadení ostatní zamestnanci, ktorí sa podieľajú na organizácii, propagácii alebo predaji zájazdu.

Zostavenie nového zájazdu

Za túto činnosť je zodpovedný sprievodca, ktorý na základe svojich poznatkov a skúseností zostaví navrhnutý program, ktorý aj s časovým harmonogramom a podkladmi pre výpočet cenovej kalkulácie predá cestovnej kancelárii.

Kalkulácia ceny

Kalkuláciu ceny zájazdu má na zodpovednosti manažérka cestovnej kancelárie, ktorá zo získaných podkladov vypočíta katalógovú cenu.

Príprava realizácie

Prípravou zájazdu je poverený sprievodca a manažér. Prípravou sa rozumie rezervácia ubytovania, dopravy, zostavenie dôležitých informácií pre klientov atď.

Propagácia

Touto činnosťou sú poverení pracovníci marketingového oddelenia, ktorí majú na starosti zabezpečiť spropagovanie a zviditeľnenie nového produktu aj samotnej cestovnej kancelárie. Na propagácii sa ďalej taktiež podieľajú dodávatelia propagačných materiálov (plagáty, letáky) alebo pracovníci vo zvolených médiách (rádio, tlač, internet atď.)

Predaj nového produktu

Predajom nového zájazdu je poverený manažér cestovnej kancelárie a predajcovia jednotlivých pobočiek cestovnej kancelárie.

Realizácia

Realizáciu zájazdu bude zaisťovať opäť sprievodca, ktorý sa o klientov stará počas celej doby zájazdu.

Záverečné vyhodnotenie a vyúčtovanie

Touto poslednou činnosťou je poverená ekonómka cestovnej kancelárie, ktorá vyúčtuje a vyhodnotí ekonomický prínos zrealizovaného zájazdu.

11.8 Podpora predaja nového zájazdu

V tejto kapitole sa budem venovať spôsobu a možnostiam propagácie novovytvoreného poznávacieho zájazdu pre seniorov.

Každá skupina potencionalných zákazníkov si vyžaduje špecifickú marketingovú stratégiu., ktorá dokáže čo najlepšie zacieliť na sledovanú skupinu. Výnimkou tak nie sú ani seniori.

Pri vytváraní marketingovej stratégie pre seniorov je dôležité vychádzať zo znakov seniorského cestovného ruchu. V propagácii svojho zájazdu by som vyzdvihla termín mimo sezónu a aktívne zameranie zájazdu. Ako hlavný spôsob propagácie by som nezvolila internet, z dôvodu menšieho využívania touto skupinou, ale letáky a katalógy.

S propagáciou nového produktu by sa malo začať v dostatočnom predstihu, niekoľko mesiacov pred realizáciou samotného zájazdu, aby sa čo najviac dostal do povedomia potencionalných zákazníkov.

Možnosti propagácie:

- **Katalóg:** katalógový predaj v súčasnosti ustupuje internetovému, avšak pre cieľnú skupinu seniorov patrí stále k hojne využívanému spôsobu, ako si vybrať zájazd. Preto by takýto druh zájazdu nemal v katalógu cestovnej kancelárie chýbať. Pre jeho lepšie zviditeľnenie by som zvýraznila jeho zameranie a cieľovú skupinu, pretože sa nejedná o klasický poznávací zájazd.
- **Letáky, plagáty:** táto forma reklamy by mala obsahovať výstižný slogan, stručný popis zájazdu, cenu a fotografiu. Fotografia by mala byť dobre zvolená, aby čo najviac upútala zákazníkov. Pre zájazd na ostrov Madeira by som zvolila fotografiu farebných domčekov v meste Santana, ktoré neodmysliteľne patria k tomuto ostrovu. Okrem fotografií krajiny by som taktiež pridala fotografiu turistov – seniorov. Vid' príloha XI. Plagáty a letáky je vhodné umiestniť na miesta, ktoré sú často navštevované staršími ľuďmi – stanice, zastávky, obchodné centrá, vlaky, mestská hromadná doprava, knižnice, zdravotnícke centrá atď. Plagáty by mali byť samozrejme umiestnené aj vo vitríne cestovnej kancelárie. Písmo na letákoch a plagátoch by malo byť pre starších ľudí dobre viditeľné.

Tabuľka 31 Cenník – letáky, plagáty [vlastné spracovanie]

Leták A5/ks	Počet kusov	Celkovo
2 Kč	500	1 000 Kč
Plagát A3/ks	Počet kusov	Celkovo
19 Kč	10	190 Kč

- **Reklama v novinách, časopisoch:** pri takejto forme reklamy by som sa zamerala predovšetkým na regionálne periodiká, časopisy a noviny určené pre túto vekovú skupinu – Senior Revue, Generace (zamerané predovšetkým pre aktívnych seniorov), v Zlínskom kraji napríklad zdarma vydávaný magazín Okno do kraje.

Táto forma propagácie je však pomerne nákladná. Ako príklad uvádzam cenník inzercie v zlínskom magazíne Okno do kraje. Cena je odvodená od strany, na ktorej sa daná reklama nachádza, ja uvádzam najlacnejšiu variantu stranu 3.

Tabuľka 32 Cenník inzercie v magazíne Okno do kraje
(Okno do kraje, 2011)

Celá strana	98 000 Kč
½ strany (210 x 147,5 mm)	50 000Kč
¼ strany (104 x 147,5 mm)	26 500 Kč

- **Reklama v rádiu:** touto formou propagácie by som sa sústredila na rádiá Český rozhlas alebo Radiožurnál, u ktorých veľký podiel poslucháčov tvoria starší ľudia.

Tabuľka 33 Cenník reklamy Český rozhlas (Media Master, 2012)

PONDĚLÍ - NEDĚLE	
Reklamní pásmo	Cena za spot v (Kč)
5.00-5.30 h	2.650
5.30-6.00 h	3.400
6.00-7.00 h	5.600
7.00-12.00 h	10.900
12.00-14.00 h	8.500
14.00-18.00 h	5.330
18.00-20.00 h	3.200
20.00-22.00 h	1.900

Uvedený cenník patrí Českému rozhlasu 1. Cena zahŕňa 3-minutový spot denne, po období jedného týždňa.

- **Internet:** aj napriek tomu, že seniori príliš často nevyužívajú internet pri hľadaní informácií, je aj napriek tomu dôležité, aby každá cestovná kancelária na svojich webových stránkach prezentovala aj zájazdy určené pre seniorov. Ďalšou možnosťou propagácie sú internetové bannery na weboch určených pre seniorov, napríklad www.seniorum.cz, www.prazskysenior.cz, www.seniortip.cz alebo www.svetsenioru.cz.

Tabuľka 34 Cenník banneru
[vlastné spracovanie]

Statický banner	300-600 Kč
Animovaný gif	500-1 200 Kč
Animovaný flash	600- 1 500 Kč

- **Cestovateľské besedy, prednášky:** cestovná kancelária by mala sledovať takto organizované akcie a prezentovať na nich svoje produkty, pretože sa na nich stretávajú predovšetkým priaznivci cestovania, ktorí si sem prídú vypočuť užitočné rady. Cestovná kancelária tu má tak dobrú šancu si medzi potencionálnymi zákazníkmi odprezentovať, zviditeľniť a spropagovať svoje produkty. Efektívne je aj oslovenie Turistického klubu dôchodcov, ktorý niekoľkokrát ročne poriada zájazdy.

- **Sociálna sieť Facebook:** v dnešnej dobe je jednou z veľmi účinných reklám profil na sociálnej sieti Facebook, aj napriek tomu, že nie je priamo zacielený na seniorov, ktorí ho vo veľkej miere nevyužívajú. Takýto spôsob propagácie by som ale navrhovala, pretože jeho vytvorením nevznikajú žiadne náklady.
- **Cestovné agentúry:** cestovná kancelária môže svoj zájazd poskytnúť k predaji cestovným agentúram, ktoré majú úlohu sprostredkovateľa. V dnešnej dobe sú veľmi populárni internetoví predajcovia zájazdov ako www.invia.cz, www.zajezdy.cz, alebo www.cestovani.cz. Provízia za predaný zájazd je väčšinou 10 %.

11.9 Riziková analýza

Cieľom rizikovej analýzy je stanoviť a identifikovať hlavné problémy, ktoré by mohli vzniknúť pri realizácii zájazdu alebo dokonca zabrániť k jeho samotnému uskutočneniu. Nie je dôležité tieto riziká len stanoviť, ale predovšetkým snažiť sa aspoň niektoré z nich eliminovať a zabrániť ich vzniku.

Hlavné riziká spojené s prípravou a realizáciou zájazdu na Madeiru

Tabuľka 35 Riziká a ich pravdepodobnosť

Riziko/pravdepodobnosť rizika	nízka	stredná	vysoká
nedostatočný záujem		x	
zrušenie zájazdu klientom		x	
nepriaznivé počasie			x
politická situácia	x		
problémy s dodávateľskými službami		x	
teroristický útok, letecká, prírodná katastrofa	x		

V tabuľke číslo 36 sú uvedené riziká a ich pravdepodobnosť vzniku. Za najmenej pravdepodobný považujem teroristický útok, prírodnú alebo leteckú katastrofu a vznik politických problémov v krajine. Naopak, za najviac pravdepodobné pokladám nepriaznivé počasie, ktoré môže narušiť program.

- politická situácia

Riziko spojené so zmenou politickej situácie, ktoré môže určitým spôsobom brániť realizácii zájazdu, je veľmi nízke. Na ostrove je v súčasnosti stabilná politická situácia, ktorá tu podporuje rozvoj cestovného ruchu.

- teroristický útok, letecká katastrofa, prírodná katastrofa

Tieto riziká sú pravdepodobne minimálne, avšak nie nereálne. Dôsledky sú však veľmi závažné. Takýmto rizikám nie je možné predchádzať ani ich nejakým spôsobom predvídať.

- nedostatočný záujem

Neobsadenosť zájazdu takéhoto typu je stredne pravdepodobná. K tomu, aby bol zájazd predaný je potrebná dostatočná propagácia, ktorá destináciu zviditeľní a oboznámi potenciálneho klienta. Reklama je dôležitá predovšetkým u takéhoto druhu zájazdu, kde destinácia nie je na trhu všeobecne známa. K lepšiemu predaju a zviditeľneniu zájazdu pomáhajú aj rôzne cestovné agentúry, ktoré tvoria úlohu sprostredkovateľa. Ďalšie faktory, ktoré ovplyvňujú záujem klientov o daný zájazd, je napríklad stanovený program, cena, dôveryhodnosť cestovnej kancelárie a samozrejme samotné preferencie turistov.

V snahe rýchleho obsadenia zájazdu využívajú cestovné kancelárie „last minute“, kedy výrazne zlacnia zájazd v snahe zredukovať náklady, vzniknuté s prípadnou nedostatočnou obsadenosťou.

- zrušenie zájazdu klientom

V prípade zrušenia zájazdu klientom závisí vrátená suma od storno podmienok. Tieto podmienky má vo svojich stanovách uverejnená každá cestovná kancelária. Výška storno poplatku závisí od doby, kedy bola nahlásená neúčast'. Čím skôr pred odletom, tým je poplatok nižší.

Ubytovacie zariadenie – Hotel Sírius, ktorý som vybrala pre realizáciu svojho projektu, storno poplatky účtuje v prípade zrušenia rezervácie 2 dni pred príchodom.

Letecká spoločnosť TapPortugal, ktorá zabezpečuje dopravu na Madeiru, v prípade zrušenia letu vracia čiastku do 750 €, pokiaľ si klient k letenke priplatí cestovné poistenie.

- problémy s dodávateľskými službami

K zabráneniu vzniku problémov súvisiacich s dodávateľskými službami je dôležité si vybrať takých dodávateľov, ktorí sú spoľahliví a overení. V prípade dopravy po ostrove v dôsledku ťažkého terénu, je zvýšené riziko dopravnej nehody. Preto je dôležité pri hľadaní dopravcu dbať na spoľahlivý a bezpečný výber.

- nepriaznivé počasie

Takéto riziko je na Madeire vysoko pravdepodobné. V dôsledku zlého počasia nemusí byť uskutočnená veľká časť programu, ktorá môže byť realizovaná len v prípade priaznivého počasia. Jedná sa predovšetkým o turistické trasy a vyhliadky, ktoré sú v prípade dažďov a hmly neprístupné. Garancia pravdivej predpovedi počasia na ostrove je len 10-30 %.

12 ZHODNOTENIE PROJEKTOVEJ ČASTI

Praktická časť a jej analýzy mi boli východným bodom v zostavovaní projektu dvoch nových zájazdov. Prvý z nich je 8-dňový letecký poznávací zájazd na ostrova Madeira, druhý je takmer identický, avšak spojený s jednodennou návštevou Lisabonu.

Mojím cieľom bolo vytvoriť nový produkt, ktorý je na trhu ojedinelý.

Špecifiká vytvorených zájazdov:

- cieľová skupina sú seniori (žiadna česká CK neponúka poznávací zájazd do tejto destinácie pre túto vekovú skupinu),
- termín konania je v období vínného festivalu, mimo hlavnú sezónu (seniori preferujú zájazdy mimo sezóny),
- v cene je zahrnutá polopenzia (takmer všetky CK majú v cene zahrnuté len raňajky),
- jeden deň programu je venovaný cykloturistike,
- reatívne nízka cena 24 990 Kč – 1. varianta zájazdu (analyzované CK majú vo svojej ponuke zájazdy do tejto destinácie za cenu vyššiu, od 25 000 Kč),
- jednodenná návšteva Lisabonu – 2. varianta (žiadna z analyzovaných CK do programu zájazdu prehliadku Lisabonu nezahŕňa).

Predchádzajúce body dokazujú, že sa mi v projektovej časti podarilo vytvoriť zájazdy, ktoré sú odlišné od tých, ktoré sú už prezentované na trhu.

Pojektová časť ďalej obsahuje nákladovú a rizikovú analýzu. Na záver taktiež uvádzam personálne zabezpečenie a možnosti propagácie nového produktu.

ZÁVER

Cieľom mojej práce bolo vytvorenie nových zájazdov na atraktívny ostrov Madeira.

Práca sa skladá z troch častí - teoretickej, praktickej a projektu.

Prvá časť práce má 4 kapitoly. Najskôr som sa zaoberala pojmom cestovný ruch, jeho typológiami a významom. V druhej kapitole som popísala jednotlivé subjekty cestovného ruchu: cestovné kancelárie, agentúry, ubytovacie, stravovacie zariadenia, dopravné a sprievodcovské podniky. Následne som uviedla lokalizačné, selektívne a realizačné faktory, ktoré sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu v každej destinácii. V poslednej kapitole som teoreticky popísala SWOT a PEST analýzu, ktoré som využila v praktickej časti.

Praktická časť tvorí predpoklady pre vytvorenie projektu zájazdu na ostrov Madeira. Do akej miery majú české cestovné kancelárie vo svojej ponuke poznávacie zájazdy do tejto destinácie, som zistila analýzou trhu cestovných kancelárií. Záverom tejto analýzy bol relatívne malý počet cestovných kancelárií ponúkajúcich poznávacie zájazdy na tento ostrov. Dôležitým poznatkom je, že ani jeden poznávací zájazd nie je určený pre seniorov. Ďalej som sa zaoberala príjazdovým cestovným ruchom Madeiry. Návštevnosť tejto destinácie je relatívne vysoká. Počet českých turistov sa každoročne zvyšuje. V kapitole 7 som analyzovala faktory podmieňujúce cestovný ruch na ostrove. Na záver tejto kapitoly som podrobila ostrov Madeira SWOT a PEST analýze.

Na základe poznatkov z praktickej časti som vytvorila dva nové poznávacie zájazdy na Madeiru. Vytvorené zájazdy sú špecifické a reagujú na nové trendy v oblasti cestovania, čo bolo aj cieľom mojej práce.

Prvá varianta je 8-dňový poznávací letecký zájazd na ostrov Madeira cielený pre seniorov v období konania festivalu vína. Program je prevažne aktívne zameraný, zahŕňa cykloturistiku, niekoľko peších túr, ale aj pobyt na pláži a dostatok individuálneho voľna.

Druhá varianta zájazdu je takmer identická. Program je však spojený aj s jednodennou návštevou Lisabonu.

Oba zájazdy som podrobila nákladovej analýze, z ktorej mi vyšli ceny týchto zájazdov. Cena prvého zájazdu je v porovnaní s inými cestovnými kanceláriami pomerne nízka. Cena

druhého zájazdu je výrazne vyššia, predovšetkým kvôli vyššej cene leteckej dopravy a ubytovania v Lisabone.

Ďalšie kapitoly projektovej časti sú riziková analýza, personálne zabezpečenie a možnosti propagácie nového produktu.

Dôležité pri spracovaní tejto práce bolo nájsť určitú medzeru na trhu, následne vytvoriť atraktívny produkt a podrobne ho spracovať. Verím, že svojou prácou som navrhla reálny, zaujímavý a špecifický zájazd, ktorý by bol na trhu schopný konkurovať súčasnej ponuke podobných zájazdov.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Monografia

GUČÍK, Marian, 2010. *Cestovný ruch: úvod do štúdia*. Banská Bystrica: DALI-BB pre Slovak-Swiss Tourism. ISBN 978-80-89090-80-8.

HESKOVÁ, Marie, 2006. *Cestovní ruch : pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna. ISBN 80-7168-948-3.

HORNER, Susan a John SWARBROOKE, 2003. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0202-9.

HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 4.upravené vydání. Praha: Idea Servis, 2002. ISBN 80-85970-43-0.

INDROVÁ, Jarmila, 2009. *Cestovní ruch: (základy)*. 2. vyd., přeprac. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1569-4.

INDROVÁ, Jarmila, 2011. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1766-7.

INDROVÁ, Jarmila, 2007. *Mezinárodní cestovní ruch: Vybrané kapitoly*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1287-7.

KLÍMA, Jan, Jozef ŠIKRHA a Světlana ŠIKRHA. 2011. *Madeira: Dovolená na ostrově věčného jara*. Ostrava: Via Europa. ISBN 978-80-904615-0-5.

MALÁ, Vlasta, 2002. *Základy cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica. ISBN 8024504391.

MORRISON, Alastair, M. 1995. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. Praha: VICTORIA PUBLISHING. ISBN 80-85605-90-2.

NOVÁK, Zdeněk, Marcela NOVÁKOVÁ a Barbora SOUKUPOVÁ, 1997. *Portugalsko Madeira Azory: Průvodce do zahraničí*. Praha: Olympia a.s. ISBN 80-7033-431-2.

ORIEŠKA, Ján, 2010. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Idea Servis. ISBN 978-80-85970-68-5.

PALATKOVÁ, Monika, 2011. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3750-8.

PETRŮ, Zdenka, 2007. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2.upr.vyd. Praha: Idea servis. ISBN 978-80-85970-55-5.

PLESNÍK, Pavol, 2010. *Geografia cestovného ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií v Praze, s.r.o.ISBN 978-80-254-7253-8.

SYSEL, Jiří, 2010. *Cestovní kancelář, cestovní agentura a informační středisko v cestovním ruchu*. 2. vyd. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8. ISBN 978-80-87411-07-0.

THEOBALD, William, 2005. *Global Tourism*. 3rd ed. Amsterdam: Elsevier Butterworth-Heinemann. ISBN 0-7506-7789-9.

ZELENKA, Jozef, 2008. *Cestovní ruch: Informační a komunikační technologie*. Hradec Králové: GAUDEAMUS. ISBN 978-80-7041-514-6.

Elektronické zdroje

Adventura [online]. 2012 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z <http://www.adventura.cz/informace/oceneni>

AnuarioEstatistico da RAM [online]. 2011 [cit. 2012-03-31]. ISSN 1645-2275. Dostupné z: <http://estatistica.gov-madeira.pt/>

BOROVÍČKA, Bohuslav. *Novinky.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/262278-program-evropske-unie-umoznuje-seniorum-cestovat-s-vyhodnejsimi-slevami.html>

BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export [online]. © 1997-2011 [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/portugalsko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000793/#sec6>

Businessvize [online]. © 2010-2011 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-je-pest-analyza>

CzechTourism [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

CzechTourism [online]. 2006a [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/TZ/cs/24_10_06_vyhodnoceni_karl_tydne.pdf

CzechTourism [online]. © 2005-2012a [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/media/trendy-a-zajimavosti/svetove-trendy-v-cestovnim-ruchu-9-dil-cestovani-senioru.html>

Čedok [online]. 2012 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: http://www.cedok.cz/zajezdy/serial.aspx?KOD_SERIALU=2154&KOD_OBLASTI=MD&KOD_TEMATU=MD&KOD_KATALOGU=KAZAJTUR&ZALOZKA=1

Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení [online]. 1994 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <http://www.cestovni-ruch.cz/kategorizace/doporuceni.htm>

DOSWELL, R. *Tourism: How Effective Management Makes the Difference* [online]. Oxford: Butterworth-Heinemann, 1997 [cit. 2012-02-16]. ISBN 0-7506-2272-5. Dostupné z: http://www.ebook3000.com/Roger-Doswell---Tourism--How-Effective-Management-Makes-the-Difference_81316.html

Dovolená.iDNES.cz [online]. © 1999 – 2012 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: [http://dovolenai.dnes.cz/zajezdy/detail/hotelsirus?id=186069652&s=1&zm\[\]=5542764&ds\[\]=10145531&zt\[\]=17&zt\[\]=18&zt\[\]=19&zt\[\]=32&zt\[\]=1579&pd_max=200&ce_max=500000&ps=10](http://dovolenai.dnes.cz/zajezdy/detail/hotelsirus?id=186069652&s=1&zm[]=5542764&ds[]=10145531&zt[]=17&zt[]=18&zt[]=19&zt[]=32&zt[]=1579&pd_max=200&ce_max=500000&ps=10)

Eso Travel [online]. ©1994-2012 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.esotravel.cz/informace/profil-firmy/>

EurActiv.cz [online]. © 2004-2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zivotni-prostredi/clanek/cena-za-propagaci-ekoznacky-eu-miri-do-portugalska-008015>

E15.cz [online]. © 2007-2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/nazory/rozhovory/tomas-cikan-stale-jsem-prekvapen-kolik-je-v-cesku-cestovnich-kancelari-715689>

Firo Tour [online]. 2012 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.firotour.cz/o-nas/>

Kabinet ibero-amerických studií [online]. 2004 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.kias.cz/media/files/publications/KIAS018.pdf>

Klasifikace průvodcovská činnosti v cestovním ruchu [online]. 2010-2012 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: www.osludmila.cz/download.php?id=KLASIFIKACE...CINNOSTI..

- Madeira* [online]. 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://madeira.rovnou.cz/tisk.html>
- Madeira* [online]. 2011a [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://madeira.rovnou.cz/pocasi.html>
- Madeira* [online]. 2011b [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://madeira.rovnou.cz/svatky.html>
- Madeira em Números 2010* [online]. 2011 [cit. 2012-02-28]. ISSN 1646-9488. Dostupné z: <http://estatistica.gov-madeira.pt/>
- Media Master* [online]. 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.media-master.cz/files/karol/CESKY%20ROZHLAS/CENIKY/crocenikreklamasponzoring.pdf>
- Okno do kraje* [online]. 2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.oknodokraje.cz/1742-cenik>
- ROHANOVÁ. *Portugalsko.světadíly* [online]. © 2007-2008 [cit. 2012-03-31]. Dostupné z: <http://portugalsko.svetadily.cz/clanky/Ostrov-Madeira>
- TripZone.cz: Váš průvodce na cestách* [online]. 2012 [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://zpravodajstvi.tripzone.cz/v-portugalskych-hotelech-loni-prenocovalo-7-44-milionu-cizincu-1635>
- Turismo de Portugal* [online]. 2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://www.turismodeportugal.pt/Portugu%C3%AAs/ProTurismo/estat%C3%ADsticas/quadroestatisticos/hospedes/Documents/H%C3%B3spedes%202004-2010%20Madeira_Mercados.pdf

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

a pod.	A podobne
atď.	A tak ďalej
BS	Bez stravy
CA	Cestovná agentura
CK	Cestovná kancelária
č.	Číslo
EU	Európska únia
HDP	Hrubý domáci produkt
Kč	Koruna česká
mld.	Miliard
napr.	Napríklad
PP	Polopenzia
R	Raňajky
s.	Strana
Sb.	Sbírka
Sv.	Svätý
Tzv.	Tak zvane
tis.	Tisíc
UNWTO	United Nations World Tourism Organization – Svetová organizácia cestovného ruchu
USD	United states dollar
WTO	World Trade Organization - Svetová obchodná organizácia
WWW	World Wide Web

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obrázok 1 Dôvody cestovania</i>	14
<i>Obrázok 2 Hustota obyvateľstva ostrova Madeira</i>	61

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tabuľka 1 Význam cestovného ruchu v Českej republike a Nemecku</i>	22
<i>Tabuľka 2 Predmet činnosti CK a CA</i>	24
<i>Tabuľka 5 Počet českých turistov v rokoch 2004 - 2010</i>	41
<i>Tabuľka 3 Prehľad cestovných kancelárií</i>	47
<i>Tabuľka 4 Parametre zájazdov jednotlivých CK na ostrov Madeira</i>	49
<i>Tabuľka 6 Počet obyvateľov, ekonomicky aktívnych a zamestnaných</i>	58
<i>Tabuľka 7 Vývoj HDP Madeiry v rokoch 2004 – 2010</i>	60
<i>Tabuľka 8 Vývoj počtu ubytovacích zariadení</i>	63
<i>Tabuľka 10 Počet priletov a cestujúcich v roku 2010</i>	66
<i>Tabuľka 11 SWOT analýza Madeiry.....</i>	69
<i>Tabuľka 12 Časový harmonogram prípravy zájazdu</i>	81
<i>Tabuľka 13 Riešenie časovej analýzy v programe WinQSB</i>	82
<i>Tabuľka 14 Kritické cesty</i>	82
<i>Tabuľka 15 Časový harmonogram – 2. deň.....</i>	83
<i>Tabuľka 16 Časový harmonogram – 3. deň.....</i>	84
<i>Tabuľka 17 Časový harmonogram – 4. deň.....</i>	85
<i>Tabuľka 18 Časový harmonogram – 5. deň.....</i>	86
<i>Tabuľka 19 Časový harmonogram – 6. deň.....</i>	87
<i>Tabuľka 20 Časový harmonogram – 7. deň.....</i>	88
<i>Tabuľka 21 Časový harmonogram – 2. deň (2. varianta)</i>	89
<i>Tabuľka 22 Cenník ubytovania – Madeira</i>	90
<i>Tabuľka 23 Cenník ubytovania – Lisabon</i>	91
<i>Tabuľka 24 Cena poistenia</i>	91
<i>Tabuľka 25 Cena poistenia – 2. varianta</i>	91
<i>Tabuľka 26 Vstupné</i>	92
<i>Tabuľka 27 Cenník sprievodcovských služieb</i>	92
<i>Tabuľka 28 Cenník sprievodcovských služieb – 2. varianta</i>	93
<i>Tabuľka 29 Cenník minibusu</i>	93
<i>Tabuľka 30 Cenová kalkulácia – 1. varianta.....</i>	95
<i>Tabuľka 31 Cenová kalkulácia – 2. varianta.....</i>	96
<i>Tabuľka 32 Cenník – letáky, plagáty</i>	100

<i>Tabuľka 33 Cennik inzercie v magazíne Okno do kraje</i>	100
<i>Tabuľka 34 Cennik reklamy Český</i>	101
<i>Tabuľka 35 Cennik banneru</i>	101
<i>Tabuľka 36 Riziká a ich pravdepodobnosť</i>	102

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1 Vývoj počtu turistov v hromadných ubytovacích zariadeniach.....</i>	<i>39</i>
<i>Graf 2 Počet turistov z jednotlivých krajín v roku 2010.....</i>	<i>40</i>
<i>Graf 3 Prijmy z hotelových služieb na Madeire.....</i>	<i>40</i>
<i>Graf 4 Vývoj počtu českých turistov 2004-2010.....</i>	<i>42</i>
<i>Graf 5 Priemerné ročné výdaje na osobu za dovolenku podľa veku</i>	<i>43</i>
<i>Graf 6 Teplota vzduchu na Madeire</i>	<i>53</i>
<i>Graf 7 Teplota mora na Madeire</i>	<i>53</i>
<i>Graf 8 Množstvo zrážok na Madeire</i>	<i>54</i>
<i>Graf 9 Vývoj nezamestnanosti</i>	<i>59</i>
<i>Graf 10 Vývoj nezamestnanosti – Portugalsko.....</i>	<i>59</i>
<i>Graf 11 Miera inflácie v roku 2010</i>	<i>60</i>
<i>Graf 12 Počet prepravených cestujúcich loďnou dopravou v rokoch 2001-2010</i>	<i>66</i>
<i>Graf 13 Grafické znázornenie bodu zvratu</i>	<i>94</i>

ZOZNAM PRÍLOH

- P I Zadanie údajov do programu WinQSB
- P II Riešenie časovej analýzy v programe WinQSB
- P III Grafické znázornenie kritickej cesty
- P IV Program zájazdu 2. deň
- P V Program zájazdu 3. deň
- P VI Program zájazdu 4. deň
- P VII Program zájazdu 5. deň
- P VIII Program zájazdu 6. deň
- P IX Program zájazdu 7. deň
- P X Lisabon
- P XI Propagačný leták poznávacieho zájazdu na Madeiru

PRÍLOHA P I: ZADANIE ÚDAJOV DO PROGRAMU WINQSB

Problem Specification [X]

Problem Title Časový harmonogram prípravy poznávacie

Number of Activities: 12

Time Unit: days

Problem Type

- Deterministic CPM
- Probabilistic PERT

Data Entry Format

- Spreadsheet
- Graphic Model

Select CPM Data Field

- Normal Time
- Crash Time
- Normal Cost
- Crash Cost
- Actual Cost
- Percent Complete

Activity Time Distribution:

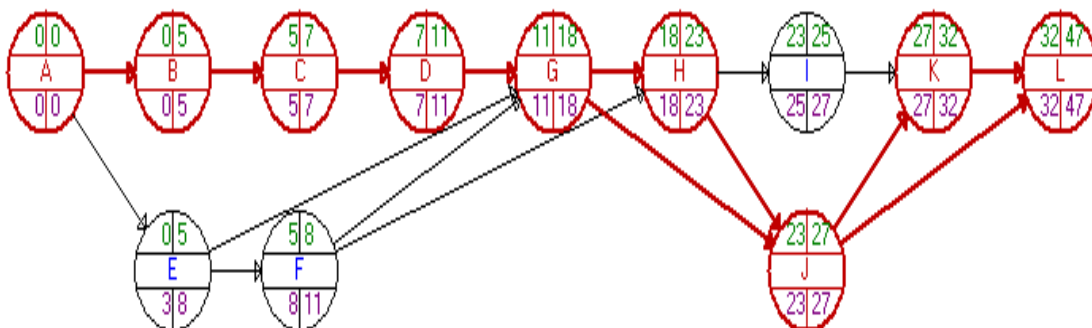
Choose Activity Time Distribution

OK Cancel Help

PRÍLOHA P II RIEŠENIE ČASOVEJ ANALÝZY V PROGRAME WINQSB

03-20-2012 14:47:58	Activity Name	On Critical Path	Activity Time	Earliest Start	Earliest Finish	Latest Start	Latest Finish	Slack (LS-ES)
1	A	Yes	0	0	0	0	0	0
2	B	Yes	5	0	5	0	5	0
3	C	Yes	2	5	7	5	7	0
4	D	Yes	4	7	11	7	11	0
5	E	no	5	0	5	3	8	3
6	F	no	3	5	8	8	11	3
7	G	Yes	7	11	18	11	18	0
8	H	Yes	5	18	23	18	23	0
9	I	no	2	23	25	25	27	2
10	J	Yes	4	23	27	23	27	0
11	K	Yes	5	27	32	27	32	0
12	L	Yes	15	32	47	32	47	0
	Project	Completion	Time	=	47	days		
	Number of	Critical	Path(s)	=	4			

PRÍLOHA P III: GRAFICKÉ ZNÁZORNENIE KRITICKEJ CESTY

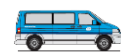

PRÍLOHA P IV: PROGRAM ZÁJAZDU 2. DEŇ

Encumeada

2. DEŇ

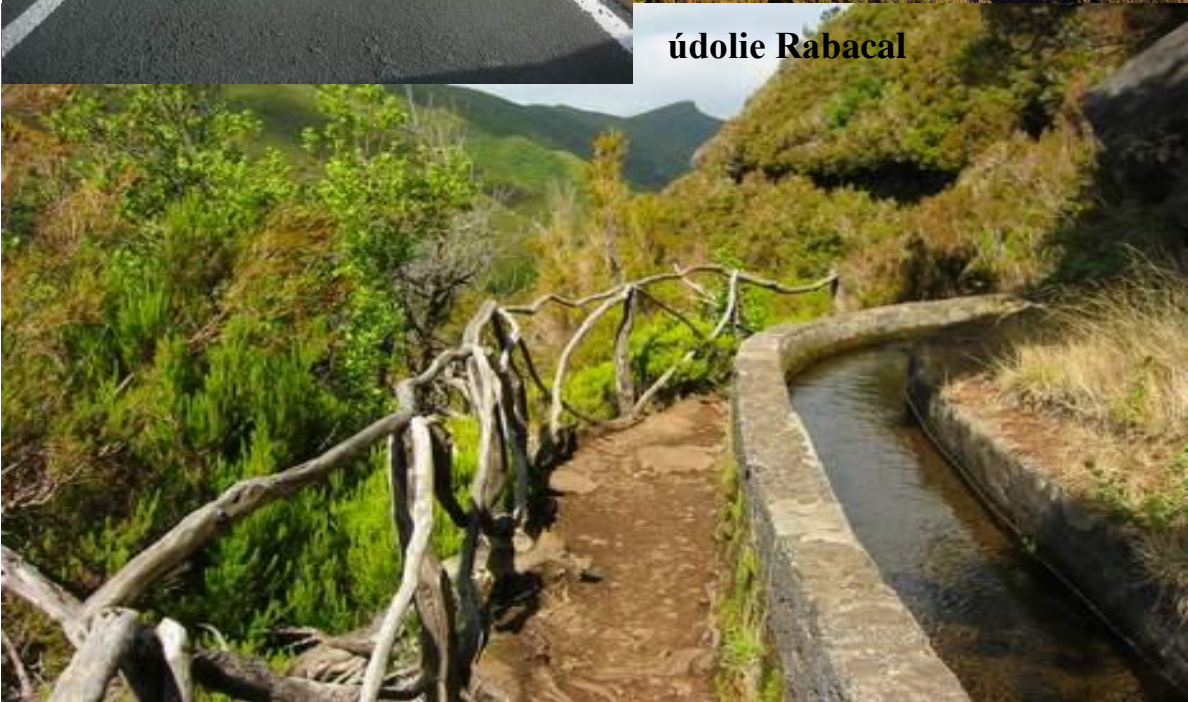
Paul de Serra

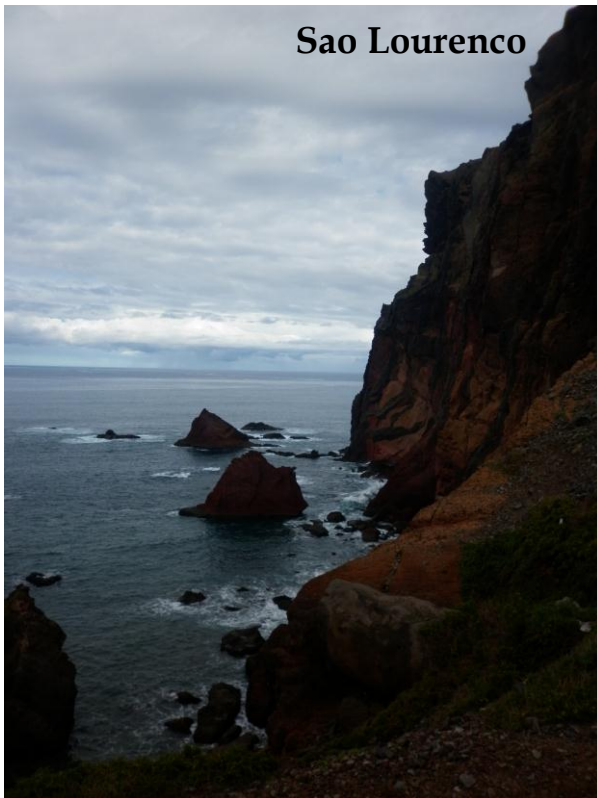
Bica da Cana

údolie Rabacal

PRÍLOHA P V: PROGRAM ZÁJAZDU 3. DEŇ

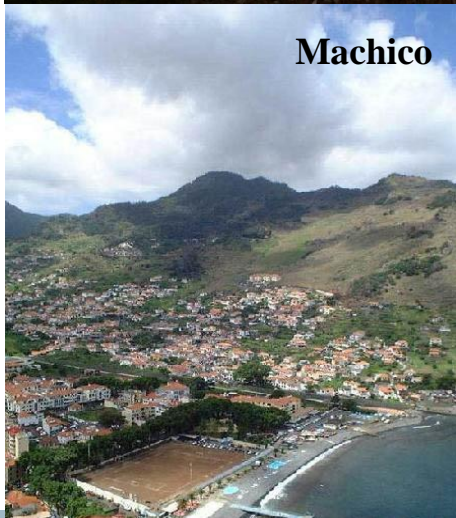

Sao Lourenco

3. DEŇ

Sao Lourenco

Machico

Pico do Facho

PRÍLOHA P VI: PROGRAM ZÁJAZDU 4. DEŇ

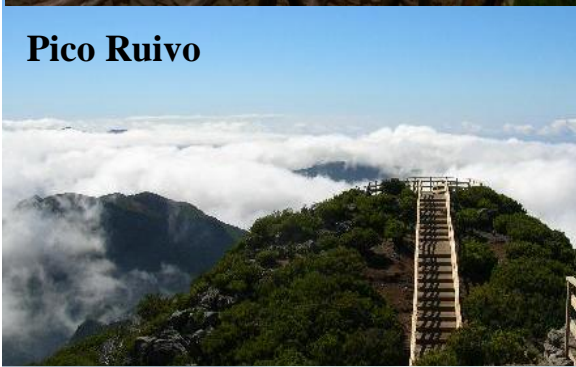
Santana

4. DEŇ

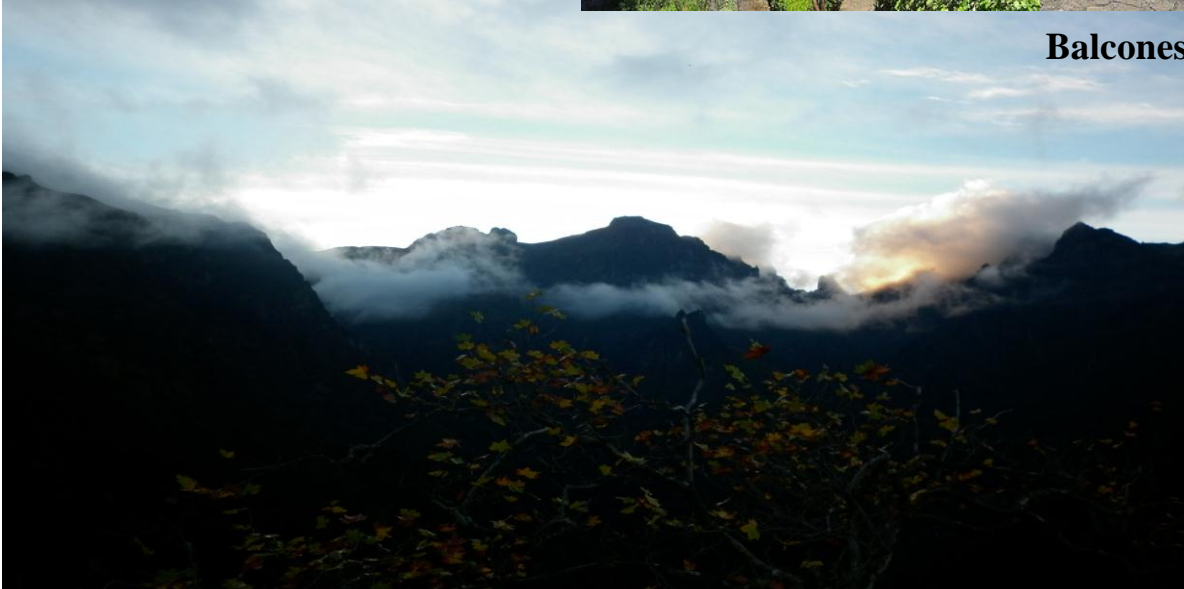
Pico Ruivo

Ribeiro Frio

Balcones

PRÍLOHA P VII: PROGRAM ZÁJAZDU 5. DEŇ

5. DEŇ

São Vincen-

Ponta do Pargo

Curral das Freiras

Porto Moniz

PRÍLOHA P VIII: PROGRAM ZÁJAZDU 6: DEŇ

Camara de Lobos

6. DEŇ

Ribeira Brava

Ribeira Brava

reštaurácia preslávená Winstonom Churchillom

PRÍLOHA P IX: PROGRAM ZÁJAZDU 7. DEŇ

Funchal

7. DEŇ

Funchal

Jardim Botânico

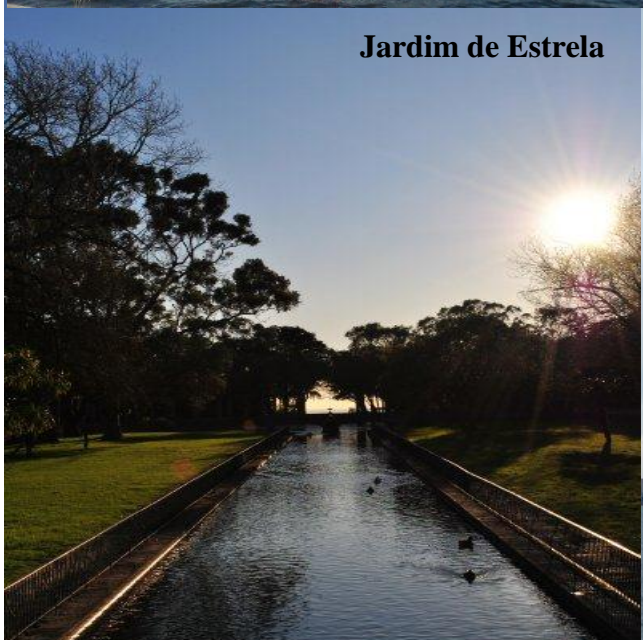

Jardim Botânico

PRÍLOHA P X: LISABON

2. DEŇ – 2. ZÁJAZD

**PRÍLOHA P XI: PROPAGAČNÝ LETÁK POZNÁVACIEHO
ZÁJAZDU NA MADEIRU**

MADEIRA PRE SENIOROV

**8-dňový poznávací letecký zájazd v období
festivalu vína**

1. 9. - 8. 9. 2012

Cena: 24 990,-

CENA ZAHŔŇA: letecká doprava Praha-Madeira-Praha vrátane všetkých poplatkov, transfer, prenájom minibusu, bicykla a doprava po ostrove, 7x nocľah v hoteli, 7x polopenzia, sprievdca, kompletne cestovné poistenie, zákonné poistenie CK proti úpadku.

V cene nie sú vstupy do platených objektov, fakultatívny výlet, lanovka.

PROGRAM: pohodová turistika, cykloturistika, pobyt na pláži, návšteva najvýznamnejších miest, účasť na festivale vína